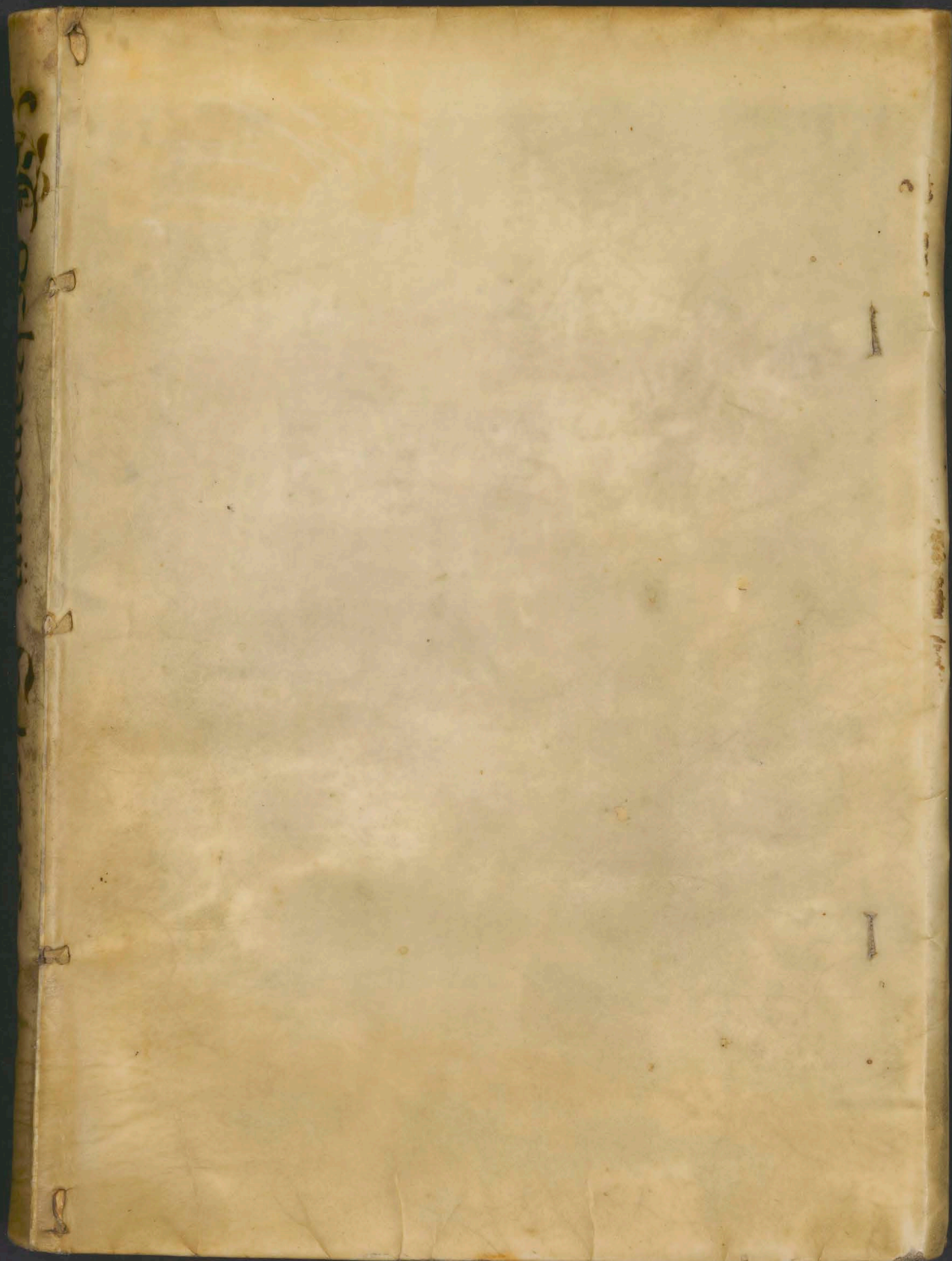
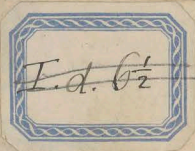

POËTAE POLON.

N.

Poet 1176

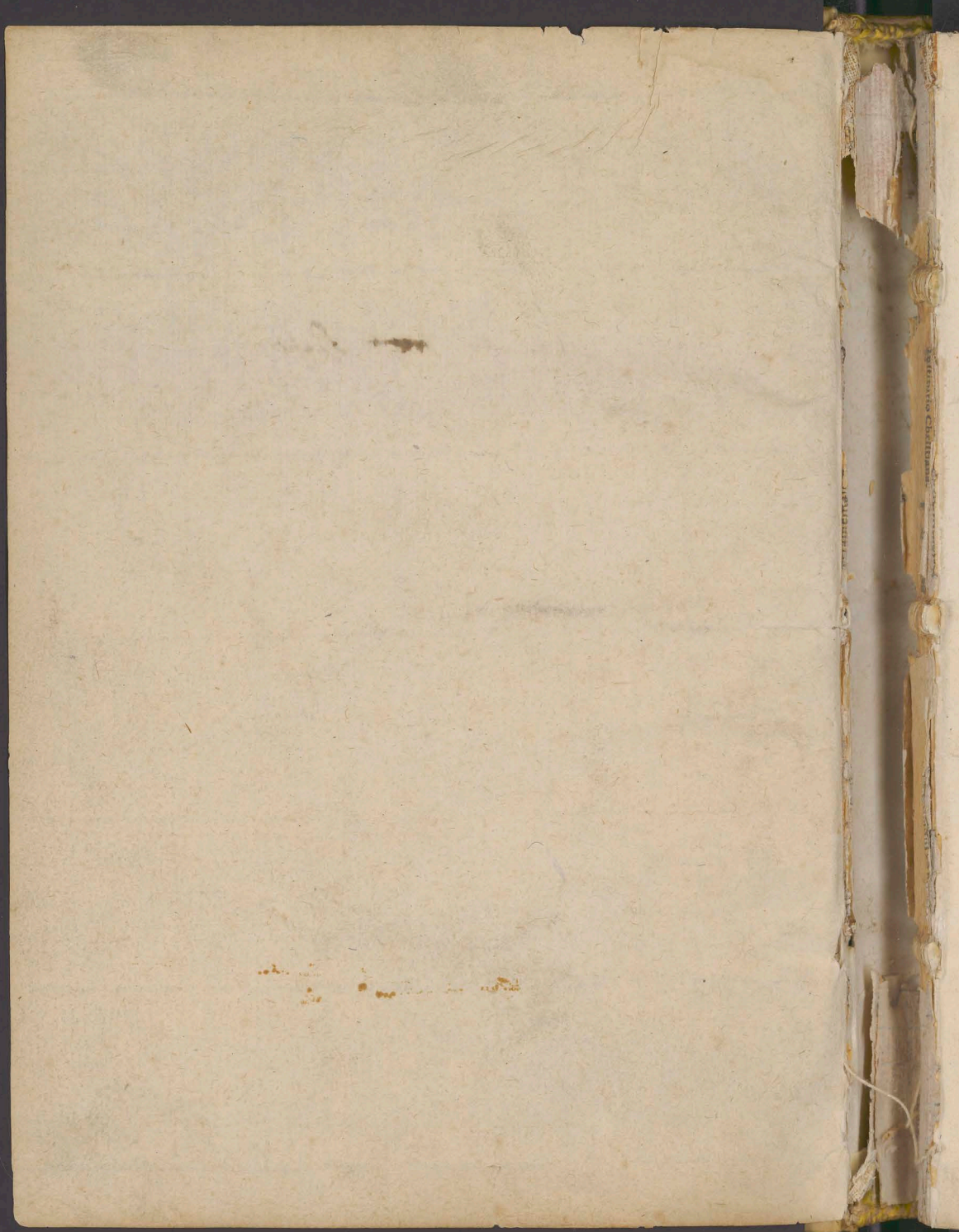
4486

CIMELIA

xx.
70

XVII. C. 7.

Codardi ~~Pont~~ Pehr

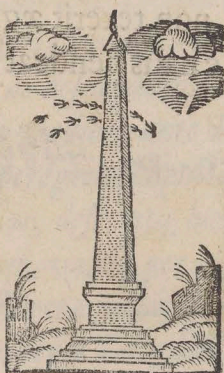
IOANN
COCHANOV I
ELEGIARUM

Libri III.

EIVSDEM
FORICOE NIA

Sive

Epigrammatum
libellus.

CRACOVIAE,
In Officina Lazari. Anno Domini :
M. D. LXXXIIII.

Ad Lectorem.

SI quis eris lector nugarum fortè mearum,
Nostra vel ignoto Musa dicata tibi est.
Hoc fatius duxi, quàm longo carmine amulos
Affari, & surdis obstrepere auriculis.
Quis contrà sannas igitur me muniet heros?
Scriptorem insulsum, qualè ego me esse scio,
Non Ajax clypeo, non texerit ægide Pallas,
Quo minus è nasis pendeat indomitis.

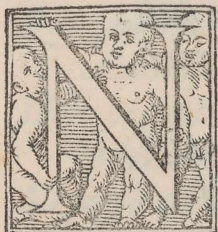
Cim. Qu. 4486

Io. Co-

IO. COCHANOVII

Elegiarum liber I.

ELEGIA I.

ON me, si modò sum, Musæ fecêre
pôetam,

Nec memini Aoniæ rupis adisse
specus.

Solus amor docuit blandos me fingere
versus;

Et canere antiquò consona Callimacho.

Ille deus segnes animos, & inertia corda,

Ingenium torpens, excitat ille deus.

Quid nisi cornigeras deses pauisse iuuenças

Dicitur Idæis vallibus ante Paris?

Ut semel incaluit peregrino captus amore,

Deseruit sylvas, deseruitq; boues.

Et classem instruxit, vastiq; per æquora ponti

Longinqua Eurotæ naut ad usq; vada.

Nec prius armiferam cessit Lacedæmone, quàm te

Deluso nuperet, Tyndari pulchra, viro.

Tum quoq; cùm Phrygios vastaret Græcia campos,

Fortem illum è medio sustulit Æacidem.

A ij

Æaci-

Æacidem, celsæ qui circum mœnia Troiæ
Traxerat Amonius Hectori nuper equis.
Non Ioue nata quidem est, sed forma Heroidas æquat,
Quæ torpere meum non sinit ingenium.
Illam mibi tantum consuetas præbeat aures,
Alter ego Amphion, & Linus alter ero.
Nec verò promptum est mihi dicere, quàm bene claua,
Conueniant tue humeris Gnosia tela meis:
Illam tamen iubeat, seuas ego strenuus hydras,
Ilicet audaces aggrediarq; feras.
Et mala Hesperio rapiam seruata draconi,
Et tria Tartarei colla domabo canis.
Tu patriæ exemplo fines tutare paterno,
Christophore, Arctoi spesq; decusq; soli.
Inuictorq; animo testare, & fortibus ausis,
Illius patris sanguine te esse satum:
Qui Starodubæas euertit funditus arces,
Qui vicit Dacos, perdomuitq; Scythas.
Me crudelis amor inuicta compede vinxit,
Et dominæ duro tradidit imperio.
Illius præscripto agitur mihi noxq;, diesq;,
Hinc bona dependent, hinc mea cuncta mala.
At vos, carminibus quicumq; putastis amorem,
Et magicis solui posse veneficiis:
Huc omnes herbas, huc omnia ferte venena,
Quæ Pindus, quæ Othys, quæq; habet altus Eryx.
Iam

*Iam formosa mihi nisi desinat illa videri,
Nil herbæ, nil me vestra venena iuuent.*

ELEGIA II.

*HOC Dodonæas tibi dicere crede columbas,
Non semper, Barges, expedit esse probum.
Quisquàmne illicitos Phædræ tibi Gnosidos ignes,
Aut miseri fatum rettulit Hippolyti?
Illam neglecto testatur fama pudore,
Mentem priuigni sollicitasse sui.
Sæpè virum absentem cupiebat flere videri,
At præsens fletus illius autor erat.
Sæpè nemus petiit, non tam studiosa Dianæ,
Quàm Veneris, formosiq; adeò Hippolyti.
Seu lux alma venit, luctus venit inter agenda,
Seu nox atra redit, peruigilanda redit.
Quid tacitos celas furibundi pectoris æstus?
Tu licet vsq; tegas, flamma latere nequit.
Quin potius blandis tentas præcordia verbis,
Non illum Tygris, non lea seua tulit.
Et tibi adest facies multorum obnoxia votis,
Quaq; frui, nisi sit rusticus, ille velit.
Nec primus generis contemnet inania iura:
Olim iam exemplo cœlituum ista licent.*

Sed caue committas cuiquam tua vulnem seruo,

Credula: ages causam tutius ipsa tuam.

Exitus in dubio est: si quid tua vota vacillant,

Fama utcumq; tibi salua manere potest.

Ergo ubi succubuit cæco vesana furori,

Nec potuit flammæ exuperare suas.

Adsis, inquit, Amor: tuq; ô pulcherrima Cypri,

Ad mea felicem da mihi vota viam.

Hæc effata, metumq; inter, spemq; anxia pendens,

Extremam laxat, corde tremente, forem.

Hic quo cern modo, quoue auri lamina pallet,

Sic ea tum viso palluit Hippolyto.

Nec regredi integrum, nec pergere protinus audet,

Sed velut effigies saxea fixa stetit.

Excidit oblita meditata oratio linguae,

Languidaq; obrepens concutit ossa tremor.

Territus exiluit iuuenis, blandaq; morantem

Voce, satisné essent omnia salua, rogat.

Illæ autem cupidis medium complexa lacertis,

Nil aliud potuit dicere, præter, amo.

Sensit priuignus, quæ vox foret illa nouerca,

Sparsaq; per tacitas lachryma rana genas,

Et quæ te, ô scelerata, inquit, stimulauit Erynnis,

Concipere ut tantum sis animo ausa nefas?

O caput execrandum, ô dirum foemina nomen!

Men' similem vestris moribus esse rata es?

Hæc

*Hæc fatus miseræ manibus, se exoluit amantis,
 Et neq; fletu ullo, nec prece victus abit.
 Quò fugis infelix? vni tibi fida nouerca est:
 Læsa reuersura est hæc quoq; ad ingenium.
 Et tibi constabit magno seruasse pudorem.
 Flecte pedem, si quid sanus es, Hippolyte.
 Ille fugæ intentus stimulo terga urget equorum,
 Nescius ingratis quàm sit acerba Venus.
 Sed neq; Phædra, fouet solitos corde amplius ignes,
 In rabiem, & cæcum versa ab amore odium
 Fertur, ut occulto contactæ Menades æstro,
 Cùm vocat in densum tibia rauca nemus.
 Nec iam spretus amor tantùm, sed territat ægram
 Ita viri præceps, iudiciq; metus.
 Ipsa nocens igitur priuignum perfida fingit
 Insidias patrio composuisse toro.
 Credidit infelix Theseus, victusq; dolore
 Hippolytum patria cedere cogit humo.
 Cedentem hostili prece deuouet: ô maris, inquit,
 Arbiter, agnoscis qui meus esse pater:
 Si promissa valent quicquam tua, quæ mihi terna
 Debes delectu persoluenda meo:
 Unum ex optatis esto hoc, face, quæso, scelesto
 Ultima sit nato lux hodierna meo.
 Audiit extremo Neptunus ab æquore flentem,
 Et properata nimis vota rata esse iubet.*

Utq;

Utq; leuem extremo ducebat littore currum
 Immerito iuuenis tristior exilio,
 Emersit pelago horrendo cum corpore taurus,
 In salebris trepidos qui pavor egit equos.
 Axis ubi euersus: iuueni, cum hæssisset habenis,
 Heu fuit in multis mors obeunda locis.
 Atq; hanc inatæ pænam luit ille nouerca,
 Et se digna parùm præmia castus habet.
 Quanquam autem, Barses, tibi non est vlla nouerca,
 Non frustra tamen hæc dicta fuisse puta.

ELEGIA III.

Nondum tanta meum subiit sapientia pectus,
 Ut mihi grande aliquod crimen amare putem.
 In terris nemo est, qui non amet: ille quadrigis
 Duci in Olympiaco puluere victor amat.
 Hunc fasces capiunt, formidatæq; secures,
 Mars aliis cordi est, terribilesq; tubæ.
 Quæ mare sulcandi infidum causa esset auaro,
 Si desyderio non nuperetur opum?
 Quid venatorem, nisi amor prædæq; canumq;
 Aspera prærupti per iuga montis agit?
 Quin illi quoque virtutis qui se esse magistros,
 Et virtutem vnâ voce, manuq; crepant.

Hi,

*Hi, inquam, censeri gaudent quoq; nomine amantum,
Exemplo illorum vt non sit amare pudor.
Quòd si ex iis aliquis, baculo, pendentq; perz
Ex humero, & barba conspicuus tragica,
Pugnaces in me subito conuersus elenchos
Expediat logica strenuus è pharetra:
Et mihi nescio quos animorum ructet amores,
In quibus, id quod ames, tangere nulla via est:
Huic ego non valde obsistam: ne cornua fronti
(Quæ magia in verbis dicitur esse viri)
Iratu nostræ affingat, præsertim Italarum
In cœtu, quibus hæc pessima prodigia.
Sed blanda oppugnabo virum prece torua tuentem,
Ne priuare annum vere nitente velit.
Sed tenemus segetes viridi patiatur in herba,
Mollibus ad solem luxuriare comis.
Agricolæ fruges spica turgente daturus,
Icarus cultos cùm canis vret agros.
Interea comitabor amans tua castra, Cupido,
Acres dum litui classica nulla fremunt.
Hastaq; & clypeo Mauors, galeaq; solutus,
Cypridos in molli cessat & ipse sinu.
Sic maneat quæso, terrasq; perambulet omnes,
Aurigenam Plutum pax gremio alma ferens.
Quòd si tela deus paulum neglecta resumat,
Et vocet indomitos rursus ad arma Scythas,*

B

Non

Non malè ab amplexu dominæ vel Martis amator,
 Ipsius exemplo prælia dum petet.
 Atq; utinam, quando instaret certaminis bona,
 Spectatrix esset cuiq; puella sua.
 Nam fugere ex acie domina præsentem quis ausit?
 Horrescâtue mori, fors si ita dira fenu?
 Hectom ego fortem, atq; animosum credo fuisse,
 Iliaca sed cùm certus ab arce foret
 Spectare Andromacham, tantò acrior ibat in hostem,
 Laudari à domina posset ut ille sua.
 Felix Priamides, cui pulchram occumbere mortem,
 Penè ante ipsius coniugis ora datum est.
 Illa tuo mæstos concepsit funere crines,
 Et secuit duro flebilis vngue genas.
 Vulnèq; vberib. lachrymis crudelia lauit,
 Osculaq; exangui sæpè iterata tulit.
 Imposuitq; rogo corpus, cineremq; supremum
 Legit, & iniecto condidit ossa solo.
 Et seu sol caderet, seu surgeret, illa sepulchro,
 Affixa assiduis perstitit in lachrymis.
 Viribus inferior patior faciliè Hectore dici,
 Si mors optanda est, sic periisse iuuet.

ELEGIA IIII.

IV tamen, heu misera frustra obtestante puella,
 Andræa, longas pergis inire vias.

Nequicquàm fugis: àérias Amor improbus Alpes,
Oceani vastos exuperatq; sinus.
Tum obliuisci flauum potes improbe crinem
Lucentesq; oculos, marmoreamq; manum?
Et quoties niuea venit tibi candida planta
Menophile, obscura gaudia nocte ferens.
Quorum sola vago radiantia sydera cælo,
Et specula testis Cynthia ab àéria.
Heu quàm sæpè tibi somnos abrumpet inertes
Clausa sub occulto pectore cura vigil.
Quàm sæpè absentis delusus imagine formæ,
Erroris recoles gaudia vana tui.
Tum tu Medææ cupies conscendere currum,
Tum tu pennatum Bellerophontis equum.
Et cùm respicies emensas anxius Alpes,
Cham, cheu, dices, nunc vbi Menophila es?
Concordes fato viuunt meliore columbæ,
Quas placido abduxit nulla ab amore via:
Sed licet aduerso carpentib. oscula rostro
Indulgere omni tempore coniugio.
Ab lapis est, lucro quisquis mutauit amorem:
Me socium facti non habet ille sui.
Anné ego plorantem possim spectare puellam?
Aut lachrymas siccis continuisse genis,
Cùm væsana meas onemaret quæstibus aures,
Sauciaq; infesta tunderet omni manu?

*Sim potius pauper, dum sim, mea Lydia, tecum,
 Cùm te habeo, cedunt omnia regna mihi.
 Nam quò gemmarum splendor, quò vestis, & aurum?
 Quò cytharæ cantus, ambrosiæq; dapes?
 Si fugitiuus amor præcordia mordeat, & me
 Peior Tantaleo cura premat lapide.*

ELEGIA V.

*Nolim te pudeat nostris si quando libellis,
 Tarnoui, nomen legeris ipse tuum.
 Si mihi nec Thebæ, nec Pergama celsa canuntur,
 Nec perfossus Athos, nec freta pulsa rotis:
 Non me Castalio Phæbus tamen arcet ab antro,
 Quà Mimnermæo semita trita solo est.
 Et mihi materna iam pridem è fronde coronam
 Nectit deposta nudus amor pharetra.
 Quòd si fortè legas placido mea carmina vultu,
 Et faucas Musis, ingenioq; meo:
 Non ego desperem priscos Heroas in arma
 Ducere, & Aonia bella sonare tuba.
 Tèq; adeò, qualem malefaustis Dacus in armis
 Fugit Obertini per malefida vada.
 Fugit Riphæo descendens vertice Moschus,
 Auersoq; Scythes plus metuendus equo.*

Nunc

*Nunc sine me, primus dum sedat in osib. ignis,
 Quà cœpi, cursus continuare meos.
 Et procul à castris, procul à clangore tubarum,
 Ebria nocturnæ signa referre fugæ:
 At vos intereà Phœbææ crescite lauri,
 Nunc satis est myrtho cingere posse comam.*

ELEGIA VI.

*N*emo meo certet, quantumvis Cræsus, amorì,
 Quantumvis lato nobilis imperio.
*Qualis enim, certamen equis incuntibus ingens,
 Sedit in externis Hippodameia rotis:
 Qualis erit, pro qua cum semiferis Centauris
 Impignus Lapithæ conseruere manus:
 Aut quæ mortali Phœbum pugnare marito
 Eueni ripas impulit ad patrias,
 Aut quarum causa nunc fuluum Iuppiter aurum,
 Nunc speciem tauri, nunc imitatus auem est:
 Omnibus iis forma conferri Lydia digna est,
 Et potius vincat, quàm superata cadat.
 Omni niuem referunt, aurum coma, lumina stellas,
 Ipsa ingens priscas æquat honore deas.
 Et sue incessit, risitque, loquutaque quicquam est,
 Præcinctam balteo Cypridis esse putes.*

*Fæmineas artes à Pallade docta videtur,
Et nihil est, quod non leui imitetur acu.
Pieridum cantu nulla est quæ gaudeat æquæ,
Fæmina Parrhasii nata sub axe poli.
Syrenam credas cantare, vbi voce canora
Miscuit Orphææ dulcia verba lyre.
Omnes ex animo penitus iam deleo formas,
Diuersis memini quas stupuisse locis.
Huic, si quid blandum spirant mea carmina, debent,
Huic Latia, atq; recens Slauica Musa canit.
Hæc vbi me niueis arctè est complexa lacertis,
Et gremio sedit non aliena meo:
Tum vidcor curru populorum victor eburno
Aurea Târpeii scandere templa Iouis.
Tunc ego Pactoli rutilas lego diues arenas,
Tunc Anubum messes, aruaq; odori meto.
Hunc vtinam semper seruet Cytheræa tenorem,
Et regna in nostrum cui dedit ipsa caput.
Hæc ego placata vel maxima spernere possum
Imperia, & priscus non cupio esse Midas.
At rosa suaue rubens spinis armatur acutis,
Mellâq; item pugnax dulcia seruat apes.
Nec male sanus Amor curis vacat: ille beatus
Quem minimis vrges, seu Cupido, malis.
Proiice letiferas, puer inuidiose, sagittas,
Aspera in populum ne gere corda tuum.*

*Sit satis iratâ modicè illachrymare puella,
 Sit satis ingenita de leuitate queri.
 Ingnatas pulsare fores, aditumq; negari,
 Illa mihi mortis suspicio instar erit.
 Omnia perpetiar: modò spes, ô Lydia nobis
 Omnis placandæ ne sit adempta tui.*

ELEGIA VII.

*S Olue caput galea, clypeumq;, hastamq; Meleti,
 Depone, & patiens ense recinge latus.
 Nulla hîc hostilis rubiosa licentia ferri,
 Nulla repens cultis flamma minatur agris.
 Nulla tuba auditur, quæ dulces horrida somnos
 Auferat, incautis incutiatq; metum.
 Hîc pax alma viget: reclusisq; otia portis,
 Hîc amor, & sumpta mitis Apollo lyra.
 Scuta virûm canis, inuoluit aranea textis,
 Enses rubigo, sæuâq; tela domat.
 At iuuenum plenis florent conuiuia vicis,
 Blandaq; iucundis plausibus auri sonat.
 Ipse ego odorata tingam tua tempora nardo,
 Et flauæ imponam florida ferta comæ.
 Omniaq; abstrusum quæram per dolia Bacchum:
 Ille deus mentes exhalare solet.*

Cæsa-

Cæsaris inde aquilas, & Cæsaris arma canemus,
Fortiaq; Hetruscæ mœnia capta Senæ.
Post debellatos & Iuppiter ipse Gigantes,
Misisse ad Troiæ mœnia fertur auem,
Quæ formosum alto pastorem inferret Olympo,
Molliter impressis vnguibus implicitum.
Sæpè illum niuea miscentem pocula dextra,
Aspexit toruo lumine nupta Iouis.
Pallidaq; accumbens inter conuiuia diuûm,
Vix summo ambrosias contigit ore dapes.
Aspiceres superos nutus conferre vicissim,
Illam autem scæuas vix cohibere manus.
Sed neq; fatifero semper præcingitur ense
Mars ferus, aut semper prælia torua gerit.
Nudus erat, cùm diis spectantibus vndiq; in ipso
Prensus adulterio, turpia vincla tulit.
Ars nimirum arti præstat, cursuq; valentem
Assequitur pedibus tardior inualidis.
Tum sane ille ferox visus pallefcere Mauors,
Nec vultus dubiis pertinuisse notis.
Non Otum immanem, non perniciosum Ephialtem,
Vinculatiæ obscuro perpetienda specu:
Sed raphanos captis solitos incurrere portis,
Figereq; in medio signa inimica foro.
Et qui deprensus mugil fodit abdita mœchis:
Ut qui aliena fodit, discat & ipse fodi.

Ille

Ille quoq; emenso qui fixit in orbe columnas,
 Cælumq; amoto solus Atlante tulit.
 Iam mactata Hydra, Nemeæo iamq; leone,
 Et volucrum monstribus, Arcadiâq; suc.
 Præbuit Eurytidi se non inuitus amandum,
 Duxitq; à victa fas sibi iura dari.
 Deposuit tegmen villosi immane leonis,
 Virgineo cultu sustinuitq; tegi.
 Clauaq; abiecta, lanam, fusosq; poposcit,
 Et torsit dura læuia fila manu.
 Et speculum tenuit, cùm pellem induta leonis
 Mentita est fortem torua virago virum.
 Ergo quod Heroas decuit, superosq; Meleti,
 Mortali genito ne tibi turpe puta.
 Fas est post magnos animum recreare labores,
 Et dare concessis temporibus pauca iocis.
 Tempus erit, cùm tu maiorum more tuorum,
 Debita pro chara bella geres patria.
 Indomitosq; Scythas arcebis finibus, & si
 Moschus in audaces sumpserit arma manus.
 Hæc tibi Cæsarea potior sit gloria palma,
 Hic tu quàm fortis, tam pius esse velis.
 At nunc, dum totis volitat pax aurea terris,
 Carpatum molles, pace fauente, dies.

ELEGIA VIII.

C

Quid

*Q*uid causæ esse putem, nullum quòd lumina somnū
Admittunt, nulla est quòd mihi grata quies?
Cur pigri soles, cur nox tam longa videtur,
Idemq; & corpus cordaq; languor habet?
Certè nulla meos febris depascitur artus,
Non mihi Sol feruens, non grauis Auster obest.
Morbus amor meus est, & tu poscentib. astris,
Tam formosa meo nata puella malo.
Te loquor absentem, te tota somnio nocte,
Tu mihi cura die, tu mihi nocte dolor.
Parce tamen, per ego Veneris te dulcia furta,
Per pueriq; arcus, sæuq; tela, precor,
Parce, neq; ingenium, te ferre ad sydera natum,
Frustrà inter curas consenuisse sinas.
Te placata ipsi videor posse æmulus Orphei
Pangere montanis percipienda feris.
Carminib. victæ quercus, & frigida quondam
Saxa: tibi saxis cor erit asperius:
Hei mihi, quòd Musis hac tempestate canoris,
Quoquò te vertas, nullus habetur honos.
Contemptæq; iacent artes, soliq; coluntur,
Quæis omne ingenium est, & lepor in oculis.
Illis æmuli postes, & ferrea cedunt
Limina, nec vigilum turba molesta canum est.
At me cum Musis, vocaliq; improba Phæbo
Stare iubet clausas ante puella fores.

*Me canis exagitat, me custos liminis arcet :
Si dederò, & custos, & canis ipse tacet.
Heu dominū ingenua quàm turpe est quærere forma,
Sponteq; in alterius ium venire Viri.
Fortunæ vincti faciunt conuicia serui,
Vos iuuat accepto munere iussa pati.
Quid? quòd nulla empto debetur gratia lecto,
Et mercede data liber amator abit.
Frustrā implorandus, cūm formam carpserit ætas
Inuida, & ingenuus fugerit ore color.
Tūc mens culpatur læua, & stultè acta iuuentus,
Tūc ille erumpit tristis ab ore sonus:
Quæ mihi nunc mens est, cur non fuit antè puellæ?
Huic animo aut cur non pristina forma redit?
Admonitæ exemplis aliorum estote puellæ,
Serò sapit, damnis qui sapit ipse suis.
Non semper florētue rosæ, florētue hyacinthi,
Et formæ exitium fata dedere suum.
Nunc, dum ætas patitur, constans quærendus amicus,
Nunc, vel supremo qui legat ossa die.
Præcipua hæc merces est infelicis amoris,
Extremum positi flemur ubi ante rogam.
Osculāq; accipimus frigente suprema labello,
Nominēq; à Stygiis vsq; vocamur aquis.
Culpariq; deos, fatumq; audimus acerbum,
Et populo mæstas excutimus lachrymas.*

*Hoc exoptandum est perituro funus amanti :
Sic ego defleri, te superante, velim.*

ELEGIA IX.

*Avæ, quæ cælo spiratis lene sereno,
Si quando & ventos incalefecit Amor.
Hæc infelicis mandata extrema Lycotæ
Deferte ad duras Phyllidis auriculas.
Phylli, nihil sine te væsano dulce Lycotæ est:
Disidio amisit gaudia cuncta tuo.
Te sine siue dies, seu nox regat humida cælum,
Nec noctu cessat flere, neq; ille die.
Nec fessa in dulcem declinat lumina somnum,
Non illum calami, non sua Musa iuuat.
Te solam assidue perculso pectore quærit,
Te saltus omnes poscit, & omne nemus.
Phyllida crudeles, inquit, mibi reddite sylvæ,
Hæc niueum assuevit illa mouere pedem.
Cum sectata boues mecum est, ritue Dianæ
Sustinuit seuis cominus ire feris.
Nunc illam quis saltus habet, quæne auia rupes?
An me consultò dura puella fugit?
Hæc ille ad surdas frustra iacit anxius auras,
Extremos iterant æmula saxa sonos.
Interea scabra teritur rubigine vomer,*

Vinea

*Vinea negligitur, sentibus horret ager.
 Armenta indomiti rapiunt impune leones,
 Irrumpunt auidi septa quoq; ipsa lupi.
 Infelix ima proiectus valle Lycotas,
 Nec pecori auxilium, nec sibi ferre potest.
 Illum conigeræ pinus, laurîq; virentes,
 Illum flent summis aspera saxa iugis.
 Tu sola & saxis, & robore durior omni,
 Negligis humanis illachrymare malis.
 Consumiq; sinis crudeli peste Lycotam,
 Nec referre tua, sit, peréatue, putas.
 Quem si perdideris: cuius mulcebere cantu?
 Inq; plagas alti clam ferére poli?
 Ille quidem calamos veteri iam fixit in orno,
 Et summo incidit cortice verba duo.
 Fistula amata mihi es, dum me quoq; Phillis amaret,
 Hac tristi neq; tu, nec mihi vita placet.
 Hæc mansura ita sunt: misero fortasse Lycotæ
 Immites Parcæ fila suprema legunt.
 At tu seni voles tum deniq; flere, sed ille
 Nabit Lethæa non rediturus aqua.*

ELEGIA X.

*Sydera in Oceanum properant, fugit ignea Phæbe,
 At tu nondum etiam, Lydia lenta, venis.*

Quæ tibi causa moræ : quis te casuræ, deusue
Detinet, inq; meos non sinit ire sinus ?
Non ego te flauos ferro crissare capillos,
Aut iubeo læues excoluisse genas.
Non ego Sidonias vestes, aurumue requiro,
Quæq; micet digitis plurima gemma tuis.
Te cupio solam, passo licet horrida crine,
Et venias nudo non bene culta pede.
Rumpe moras : Venus ipsa viam monstrabit eunti,
Præferet ardentes ipse Cupido faces.
Et simulare virum mutata, Lydia, veste,
Et scis fœminea tela tenere manu.
Quò tuus ille animus tibi, quòue audacia cecit ?
Quid me suspensum, sollicitumq; tenes ?
Ne mihi, ne tantum septem properate triones,
Lentius ô gyro Mænali curre tuo.
Te morem gessisse decet, fauisseq; amanti,
Pignus enim cœlum tu quoq; amoris habes.
Te quondam Arcadiis venantem in saltib. ardens,
Impulit in casses Iuppiter ipse suas.
Nam cum sumpsisset formamq;, habitumq; Dianæ,
Vir patuit factis, imposuitq; tibi.
Hinc Arcas genitus : nato dolet Arcade Iuno,
Hosq;, inquit, vultus non habitum diu es.
Verba sequuta fides : nigram mutaris in vrsam,
Callisto, & tendis brachia furua Ioui.

Ille memor cœlo matrem, natumq; recepit,
 Nunc Boreo ardetis sydera clau polo.
 Ne mihi, ne tantum septem propinate triones.
 Lentius ô gyro, Mœnali, curre tuo.
 Lydia tu propem, nec segnib. vtere plantis,
 Nox irreprensis labitur atra rotis.
 Ipsa etiam Phœbe flumen prospectat Iberum,
 Iam liquidas Nerei, iamq; initura domos.
 Hanc ego non mirer, si admissis concita bigis
 Temperius cedat de statione sua.
 Latmon causam habeat, sopitoq; oscula amorî
 Debita: ter felix, terq; beate puer.
 Quem de a pennato dignatur visere curru,
 Et caput ambrosio molle fouere sinu.
 Purpureisq; fragrans os impressisse labellis,
 Et quæ præterea sola loca illa sciunt.
 Endymiona petit Phœbe, tu Lydia cessas,
 Mœq; sinis viduo dum iacere toro.
 Syderaq;, & septem frustra appellare triones,
 Nec responsuros sollicitare deos.
 An Triuiæ exemplo sopitum illudere suadet
 Mens tibi? dum venias, sic quoq; lenta veni.
 Sed mihi nescio quis pectus timor influit imum,
 Spesq; cadit longa debilitata mora.
 Et iam concussis cecinit vigil improbus alis,
 Et nouus Eoa Lucifer exit aqua.

Lydia

*Lydia tu nusquam es : mens autem perdita fingit
 Et quæ vana queunt quæq; rata esse queunt.
 Infelix , facilem qui vobis præbuit aurem ,
 Verbaq; vestra aliquod pondus habere putat.
 Scintillas in aquis , & rorem quærit in igne ,
 Fœmineo quisquis quærit in ore fidem.*

ELEGIA XI.

*N*E me quæso, tuis occidas, vita, querelis,
 Itala non tanti est regna videre mihi:
 Ut tua ab asiduo tabescant lumina fletu,
 Simq; ego tristitiæ causa aliquando tuæ.
 Multos durus Amor fatum comitatus ad ipsum est,
 Huic numero accedat nostræ quoq; vmbra comes.
 Non ego in Eleis respergar pulvere campis,
 Præmia nec celeri clari merebor equo:
 Nec Capitolas deducar victor in arces,
 Ignotum sic me fata perire volunt.
 Immortalis erat, si sustinuisset Ulyses
 Cum Penelopes deposuisse suæ.
 Sed tanti neq; perpetua florere iuuenta,
 Nec fuit amplexus emcruisse deæ.
 Ergo ubi curriculum fragilis confecero vitæ,
 Occupet in gremio me fera Parca tuo.

Nec

*Nec inbeo, vt longa portes mea funera pompa,
 Attalicoue loces frigida membra toro:
 Sat scio, non poteris lachrymas retinere fideles,
 Nec mea maiores mors cupit exequias.
 Sed me tum exanimem terra ne conde frequenti,
 Nam quid ego viuos mortuus inter agam?
 Secreta melius iaceam tellure sepultus,
 Quà vulgo, & celeri sit via nulla rotæ.
 Exigua bustum tamen insignito columna,
 Et duo deductis scalpito verba notis.
 Hic situs est Mopsus, quem flamma vstura suprema
 Accendit nigram mors ab amore facem.
 Huc tu olim exacti venies non immemor æui,
 Et tumulo impones annua ferta meo.
 Multaq; cum gelido deserta querere sepulchro,
 Sed misero sensus tum mihi nullus erit.*

E L E G I A XII.

*Nullo operæpretio lapsum reuocatis, amici,
 Sana parum prudens consilia odit Amor.
 Nec tantum blando est oculorum lumine captus,
 Sed surdis etiam dicitur auriculis.
 Surdis, si moneas rectè: sin ocia laudes,
 Audiet, & letis annuet vsq; genis.
 Ergo cum viciis hominum genus omne laboret,*
D
Nobis

Nobis insipiens obiicitur amor.
 Hic me Sauromatam durum, gelidâq; sub Arcto
 Eductum ad ripas, Vistula flauæ, tuas,
 A studiis belli auertit, patriâq; tuenda,
 Vnica quæ priscos cum tenebat auos.
 Pacificasq; artes, dulcemq; ante omnia Musam
 Perdocuit: quæ vis fertur inesse deo.
 Frigida ne tantum Thrace, sed dicere vatem
 Quondam etiam posset Sarmatis omni suum.
 At mihi nec syluas deducere montib. altis,
 Nec trahere insuetas carmine cura feris:
 Cum mihi est cantu teneram placare puellam,
 Et duro affixas postî aperire fores.
 Hæc si Musa potest peruincere nostra, sequaces
 Ite aliò syluæ, vosq; aliò ite feræ.
 Nec vestros effræna monbor flumina cursus,
 Illa mihi adsideat, vos via vestra ferat.
 Alter equis igitur candentibus, hoste subactò,
 Latè per populos conspiciendus eat:
 Captiuosq; trahat reges, ereptâq; Parthis
 Ad patrios figat bellica signa deos.
 Si non inuito spectas me, Lydia, vultu,
 Nulla mihi est victis gloria tanta Scythiis.
 Nulla, nec antiqui regnum florens Halyattis,
 Quasq; Asiæ iactat frugifer orbis opes.
 Et certè, humanas si quis res æstimet æquus,

Quas

*Quas, deus, incertum est, forsue inopina regat:
Seria vix opera in quicquam insumenda videtur,
Tam nihil est constans, tam solidumq; nihil.
Expatria ignotas iusti pelluntur in oras,
Aut morti addicti dira venena bibunt.
Fulmine cœlituum cultor cadit: hostib. ille
Victis infidæ coniugis ense cadet.
Cræse, vbi opes tuæ erant fortunaq; pristina, cùm tu
Succensa arderes captus ab hoste pyra?
Nunc demùm, credo, agnoscis, non posse beatum
Dici hominem nigrum funeris ante diem.
Quot casus etenim impendent mortalibus, aut quis
Cognita, quæ vitet, quæue sequatur, habet?
Vt non immeritò Sileni optaueris illud,
Vel nunquam nasci, vel periisse statim.
Quis scit enim, quæ se maneat fortuna? quis autem
Tam viuax, vt non viuere desperit?
Hoc lucri intereà quantò est annosior aufert,
Vt tantò infelix plura mala ille ferat.
Quæ tempestiua vitasset mortuus homi,
Maturè Lachesis deficiente colu.
Longa dies Priamo inuidit, ne ponere vitam
Fortuna posset prosperiore sua.
Huic fert acceptum, quòd seua incendia Troiæ,
Quodq; trahi rapidis Hectora vidit equis.*

*Vxorem abduci captiuam, sanguine templa
Manare, atq; ipsum cæde rubere Iouem.*

E L E G I A XIII.

U Rbs inuisa vale: latos concessit in agros
Lydia carpento vecta fugace mea.
Tu tauros, Amor, agricolæ iam pasce futuro,
Tu mihi solerti fabrica aratra manu,
Sarculaq; , & rastros: ego stiua innixus, adunco
Versabo glebas vomere pinguis humi.
Spemq; anni venientis arata semina terra
Spargam, sed domina me comitante mea.
Hac præsentem omnem possum perferre laborem,
Illa mihi vires auferet, illa dabit.
Atq; utinam luxus Urbani oblita deinceps
Hic agros inter mecum habitare velit.
Aureaq; ex animo deponat templa decorum,
Thermasq; , et Cilici sparsa theatra croco.
Ac potius nudis oblectet lumina syluis,
Et quæ per sylvas plurima cantat auis.
Hic videas tacitis labentia flumina ripis,
Et latè effusos per loca amœna greges.
Et depugnantes niuea pro coniuge tauros,
Pastoremq; , cauis conqueri arundinibus.
Nec te pœniteat damas agitare fugaces,

Hor-

Hortariq; vagos per iuga summa canes.
Non ita iucundus cytharæ canor influit aures,
Non ita Phœbææ tibia mista lyre:
Vt, cum certa feræ vestigia nacta canum vis,
Latratu & valles, & nemora alta ciet.
Cerua volat pauefacta, canes non segnius instant,
Astra ferit clamor densaq; sylua tremit.
Hic mihi contingat properantem carpere vitam,
Hic ego sed tecum consensuisse velim.
Formosa Arcadiis Atalanta in montib. æuum
Egit, & hirsutas est iaculata feras.
Illam per valles, atq; aspera saxa vagantem
Cum canib. patiens est comitatus amans.
Sæpè, vbi sol rapidos duplicasset feruidus æstus,
Mollis vtriq; vicem præstitit herba tori.
Aut, vbi nox inopina morantib. incubuisset,
Pro thalamo eiectis antra fuere feris.
Ter, quater, & quantum non est numerare, beati,
Quorum pectorib. mutuus ardet amor.
Hoc fortuna statu, quæcunq; est grata, placensq; est,
Sic ego Caucasæa rupe habitare queam.
Tecum nec fremitum ponti nec murmura cæli,
Nec timeam æthereæ fulmen ab arce cadens.
Aut si quid timeam, timeam tibi: dum modò tu sis
Incolumis, me æquor, me Iouis ira domet.
Illorumne putem vitam magis esse beatam,

*Murice quos Tyrio purpura tincta tegit ?
 Aut quorum Phrygiis assurgunt tecta columnis ,
 Et viret in lata consita sylua domo ?
 Fulgor hic externus tantum est, mortalia stringens
 Lumina, ne internus peruideatur homo.
 Quò si acies possit descendere, forsàn ibi illos
 Æs alienum ingens, grandèq; fœnus edat.
 Aut quæ diuitiis adnata est cura parandis,
 Quemq; trahit secum prægrauis arca metum.
 Spe tui amoris ego diues sum, Lydia, abundè,
 Hac redigi in cineres mortuus opto face.*

ELEGIA XIII.

*Q Uòd cælas, nulliq; tuum concedis amorem,
 Consilium laudo, mi Benedicte, tuum.
 Tutus amas, citrà inuidiam, linguasq; malorum
 Effugis, & famæ consulis ipse tuæ.
 Me non tam leni fixit puer ille sagitta,
 Vt plagam possim dissimulare meam.
 Ipse licet taceam, mea me suspiria produnt,
 Quicq; sedet mæsto pallidus ore color.
 Quid ? cum ad præclusum nocturnus obambulo limen,
 Aut iaceo dura semisopitus humo :
 Atq; aliquis, pigri curru inclinante Bootæ,
 Cum face præteriens, hic miser, inquit, amat.*

Nec

*Nec male coniectat, vereor quoq, ne improbus inde
Prodicrit, quò me fors vetat ire mea.*

*At tu fortunæ nimium ne fide secundæ,
Quisquis es : incerto vertitur orbe dea.*

*Nuper ego tota possedi nocte puellam,
Algebas clausas tu miser ante fores.*

*Algebas, hybernus aquas cùm funderet Auster,
Me teneri in molli fouit amica sinu.*

*Quæ Colchis, quæ illam mutarunt carmina ? an auro
Vis maior, quàm herbis, carminibusq; data est ?*

*Aurum quisquis habes, nihil est quod cæteri poscas.
Auro nil fingi mente potest melius.*

*Hunc ego, qui nostro potitur nunc victor amore,
Gipsato memini turpiter ire pede.*

*Urbis & ad fofas opus exercere diurnum,
Immitis domini non sine verberibus.*

*Nunc ille aut cæde, aut furto re perfidus aucta
Regna tenet, nostris perfruiturq; bonis.*

*Ah pereat, quisquis mercari primus amorem
Institit, & Veneri præmia constituit.*

*Ille pudiciciam subuertit perfidus, ille
Nequitiae stimulos subdidit, atq; faces.*

*Hinc artes fluxere malæ, didicitq; puella
Quamvis austerum ludere vafra virum.*

*Felix prima ætas, cùm luxus nescia pubes
Vitam inter sylvas duxit, & inter agros.*

Tum

Tum neq; vestiri molli bombyce puellis
 Mos fuit, aut gemmas induere articulis.
 Vestis erit capreae pellis detracta fugaci,
 Aut ceruo æripedi, monticolæue lupo.
 Qui syluestrem hynulum dominæ, pictamue volucrem
 Tum dederat, magni muneris instar erat.
 Nec dedignata est vuas, aut cerea pruna
 Accipere, & viles grata puella nuces.
 His delinitus nugis etiam igne supremo
 Contingi certus non dubitauit Amor.
 Nunc ille & gemmis, fuluôq; rependitur auro
 Frustra: nam pretium, non dator ipse placet.
 At tu, cui mensem fortuna obiecit optimam,
 Iamdudum armatas in sata mitte manus:
 Cum dederit vestes cum totum effuderit aurum,
 Et loculos ponat imperiosa iube.
 Ipsa autem iam nunc maturis prospicere annis
 Incipe, mansuras iungeq; amicitias.
 Nec tu nobilibus, nec tu confide beatis,
 Namq; in fortuna dispare languet Amor.
 Me neq; longa ætas, neq; sors mutauerit vlla,
 Et vino, & cineri chara futura meo es.

ELEGIA XV.

Nunc age, quò pacto bellatrix Vanda Polonis

Præ-

Præfuerit, solito carmine, Musa, refer.
 Sublato è viuis Craco patre, filius annis
 Inferior, cæso fratre per insidias,
 Inuasit regnum: porro is quoq; numinis iram,
 Et fratris manes nocte dieq; pauens,
 Occubuit victus furiis, neq; longius anno
 Lætatus partò est per scelus imperio.
 Unica restabat Craci de sanguine Vanda,
 Vanda potens forma, Vanda potens animo.
 Non illa aut lanæ, radisue assueta Mineræ,
 Filo aut ducendis versicolore notis:
 Sediaculis armata citæ comes ire Dianæ,
 Sternereq; aduersas per nemora alta feris.
 Hinc odium tædæ, hinc mentio nulla hymenæi,
 Et constans placitæ virginitatis amor.
 Quod tacitum illa suo semper sub pectore pressit,
 Cum diuersa hominum spes foret intereà.
 Qui tibi Nympharum pulcherrima Sarmatidarum,
 Optabant sponsum laude, opibusq; parem.
 Huic ergo vnanimi assensu populusq;, patresq;
 Mandant fœminea sceptru tuenda manu.
 Illa reluctari primùm, neq; credere vires
 Posse suas tanto sufficere imperio.
 Instantis precib. vix tandem victa senatus,
 In solio sedit pulchra virgo patris.
 Atq; ita commissum curauit sedula munus,

Conferri magnis possit ut illa viris.
 Multi illam Arctoo iuvenes ex orbe petebant,
 Quorum vota plagas rupta per aërias.
 Ritogarus Teuto ante alios instantius ambit,
 Verum spem vanam Ritogarus quoque alit.
 Hic opibus florens, & duro Marte superbus,
 Iactabat Rheni nobilis esse genus.
 Sed nec opes ullas, nec fortia facta, genusue
 Vanda viri curat virginitatis amans.
 Despectus fremit ille, & curis ducitur anceps.
 Hinc iræ rabies, hinc ferus vrget amor.
 Mutanda est ratio, precibus nihil egimus, inquit.
 Et simul arma amens exitiosa capit.
 Non latuit Vandam, quid væcors Teuto pararet,
 Quare nec rebus defuit ipsa suis.
 Iamque pares utringue animos in bella ferebant,
 Cum Vandæ præco missus ab hoste venit.
 Ritogarum, ô bene ait, mox es visum : virumne,
 Anné hostem mauis, optio salua tibi est.
 Neutrum, Vanda inquit, cupio : tantumque loquuta,
 Præconem nulla iussit abire mora.
 Hoc responso hostis magis irritatus, amore
 In furias verso, propositum vrget iter.
 Huic acie instructa pharetrata occurrit Amazon,
 Votum sublatis tale vouens manibus.
 Quod pretio dignor summo, atque ante omnia charum
 Æstimo, si vinco, Iuppiter, esto tuum.

*Audiit orantem placida Saturnius aure,
 Intonuitq; alti dexter ab arce poli.
 Omine læta cani signa imperat, ipsaq; in hostem
 Ante alios rapido concita fertur equo.
 Reginam insequitur densis exercitus hastis,
 Hos animo excipiunt Teutones intrepido.
 Pugna atrox oritur, cæduntq; caduntq; vicissim,
 Mars ferus hinc celeres spargit, & inde neces.
 Fusus ad extremum est miles Germanus, & ipse
 Dux aquilas ictus concidit ante suas.
 Arma modo exanimi detracta: cadauer humatum,
 Captis vita data est, tutaq; abire via.
 At quæ pugnatum est, victrix regina trophæum
 Vistulæas ponit nobile propter aquas.
 Huc galeas, atq; arma virum tulit: inde sonantem
 Conuersa ad fluiuium talib. orsa loqui est.
 Vistula diues aquæ, fluuiorum Vistula ocelle,
 Quoscunq; Arctoo despicit Vrsa polo.
 Quæ tibiserta prius, floresq; offerre solebam,
 Illa ego Vanda tuis cognita fluminibus.
 Nunc propallenti viola, croceaq; hyacintho,
 Hæc spolia in ripis figo cruenta tuis.
 Deuicti monumentum hostis, temeraria qui in me
 Demens inuitis mouerat arma diis.
 Et quam non potuit prece flectere, cogere ferro
 Tentauit frustra, cum exitioq; suo.*

Et nunc ille ferox iacet acri vulnere victus,
 At me famâ alti tollit in astra poli.
 Dii, quorum auspiciis occurri hostilib. armis,
 Et verti in turpem signa inimica fugam,
 Non ego vos urgente metu coluisse, statimq;
 Neglexisse malis exonerata ferar:
 Sed quicquid demersa altis voui anxia curis,
 Fortunatam omnes persoluisse scient.
 Estne anima quicquam pretiosius? hanc ego vobis
 Vestro seruatam munere dono libens.
 Hæc ait, extremæq; vt stabat margine ripæ,
 Ultrò se in rapidas præcipitavit aquas.
 Obstupuere omnes factum, gemituq; dolorem
 Testati, immeritas vngue scidere genas.
 Illam cæruleis exceptit Vistula tectis,
 Et patrii iussit fluminis esse decam.
 Plebs nata mortalem corpus quæsiuit in vndis,
 Ut daret extremo membra cremanda rogo.
 Spe frustrata dehinc tumulum congesit inanem,
 Umbramq; à Stygiis ter reuocauit aquis.
 Auditus clamor fundo alti fluminis imo,
 Errorq; ille nouæ Naidi gratus erat.
 Et tum nemo quidem lachrymas non fudit amans,
 Luxeruntq; illum & postera secla diem.
 Extat adhuc læua monumentum hoc nobile ripa,
 Quæ Mogilam liquidis Vistula lambit aquis.

IO. COCHANOVII

Elegiarum liber II.

ELEGIA I.

IL tam enixè vnquam diuos sum, vi-
ta, precatus,
Costum adolens sanctis, & pia
tura focis:

Atq; hoc, vt tecum possem omnes exi-
gere annos,

Et colere æternæ fœdera amicitiae.

*Dum me, post nunquam rediturum in luminis oras,
Sopisset somni desidis atra soror.*

Nec tu omninò meum auersari visa es amorem,

*Quin dederas animi pignora multa tui,
Credere vti possem diis exaudita fuisse*

Vota mea, atq; pias non periisse preces.

Huius te, vt video saties iam cepit amoris,

Et noua sunt animo tædia oborta tuo.

Cuiq; locus princeps fuit antebac semper apud te,

Spretus in extremo nunc ego resto gradu.

O leuitate tua multùm dolitura, puella;

Nam mihi ita infensos non reor esse deos.

E ij

Vt

Ut caput iniusto nequeam subducere regno;
Hoc ipsum quàmuis absq; dolore meo
Conferri haud possit: Sed enim omnem iniuria amorẽ,
Et quàmuis veteres soluit amicitias.
Felle carere ferunt, inarum sede, columbas,
Hostem læsa tamen pungit & illa suum.
Multa tua in me extant immitia, sæuq; facta,
Multa dolenda mihi, multa pudenda tibi.
Quæ tamen omnia amor concoxit, Lydia, noster,
Corde nec est passus fixa manere meo.
Quin pœnas etiam, quæ te periura manebant,
Optavi in nostrum sæpè redire caput.
Et quoties tonuit, voti mihi conscius huius,
Ultrò arbitrabar me Iouis igne peti.
Decretumq; mihi fuit omninò, improba, pro te
Per Stygis horrendos velificare lacus.
Nec, si tu fueras in nos ingrata futurum,
Credebam osuros & pia facta deos.
Ausa mori Alcestis pro coniuge reddita vitæ est,
Et durum inuita morte rediuit iter.
At te nec pietas mea, nec constantia flexit,
In rectam vt velles versa redire viam.
Proinde iuuenta tuas dum pinget florida malas,
Atq; hic in nitido manserit ore color:
Copia amatorum nullo tibi tempore deêrit,
Et tua sat mœchis est calitura domus:

Qui

Qui te verò ita amet, te sit contentus ut una,
 Et tuus extremos perstet ad usq. rogos,
 Haud facile inuenias: quæ tu post verba, dolore
 Docta tuo, dices vera fuisse nimis.

ELEGIA II.

Bacche, tuus vates tibi supplicat: aspice quæso,
 Immitis quo me torreat igne Venus.
 Aspice sed facilis, cordisq. incendia seda:
 Sæpè tua imbellis cornua fugit Amor.
 Tu curas abigis, tu vanos temnere fastus,
 Et calcare doces diuitioris opes.
 Tu timidus animum, tu ignauis arma ministras,
 Tu regis incautos per loca iniqua pedes.
 Huc calices crebros infer puer, huc age lymphas:
 Sed lymphas aliis porrige, vina mihi.
 Vina mihi, & nexas fragranti flore corollas,
 Ab pereat, si quem sobria vita iuuat.
 Non ego, cum moriar, sertis volo cingier vllis,
 Tum mihi nec flores, tum neq. vina date.
 Vina mihi, & flores vino date: cum semel Orcum
 Attigero, puluis munera vestra bibet.
 Vita brevis longam spem non amat: abiice curas
 Qui sapis: effusus labitur annus equis.
 Quàm citò prona vagū descendunt flumina in æquor,
 Quàm citò terra suas florida perdit opes.

Quàm citò Phœbæa nox lampade pulsa recedit,
Quàm citò non segnis surgit, abitq; dies :
Tam fugiunt anni, properatq; volatile tempus,
Nec cuiquam certum est, quid ferat hora sequens.
Dura puella vale : te nec mea flectere Musa,
Nec potuit vel Amor, vel mea rara fides.
Et mihi mens hæc est, nec iam seruire superbæ,
Nec consectari, quæ me inimica fugit.
Forſitan inueniam, quæ pluris me æstimet : at tu
Serò, sed agnosces damna aliquando tua.
Hei mihi, quid dixi ? quò me malus impulit error ?
Ten' ego vel possum, vel caruisse velim ?
O dulces somni, dulcis mora, vosq; beatæ
Noctes, cùm gremio me fouet illa suo.
Sed cur interea calicem mihi nemo propinat :
Unde istos Curios, Fabriciosq; nouos ?
Nónne audiuiſtis etiam ipsum aliquando Catonem
Indulſiſſe iocis, & caluiſſe mero ?
Iam veniet Bacchus : Bacchi certamina quisquis
Fugerit, iratum ſentiet ille deum.
Non fruſtrà tenera prætendit cornua fronte :
Cornua, ſi ſapitis, iſta caute viri.
Præcipuè quem pulchri domi manet uxor, & intra
Limina deſerti ſola cubat thalami.
Iamq; olim & nautas mutant piſcibus, & nunc
Si tibi non caueas ex homine hircus eris.

Bacche

*Bacche pater, te quaeso, alios pete cornib. istis:
Me sat habe donis permaduisse tuis.*

ELEGIA III.

*Q*uid me tam variis torques, Amor improbe, curis,
Et rapidi huc illuc turbinis instar agis?
En qui succensus sæua modo bile tumebam,
Et dominam iussi res sibi habere suas:
Deuouiq; caput diris, mea si leuïs vnquam
Limen ad infidum planta reuersa foret:
Nunc, eheu, pectus mordente iniuria eadem,
Hostibus incipio lenior esse meis.
Ingratisq; vltro queror auribus, & manifestum
Defendi fictis crimen amo lachrymis.
Me me, ô quisquis ades, vinclis, oneriq; catena,
Me me extrà limen ne sine ferre pedem.
Ne quando innocuos tentem pulsare Quirites
Væcors, & saxis obuia quæq; petam.
Non quia non videam facinus me admittere dignum
Supplicio, ciuem si violare parem:
Sed quia nulla mei superant mibi frena regendi,
Nec possum damnis abstinuisse meis.
Duc, ô præclarum puer imperiose triumphum,
Mens bona ab arce sua præcipitata ruit.
Tu ternas omnes, tu frenas æquom ponti,

*Tē rigidi manes, & Iouis aula tremit.
Ergo amissa semel incautæ errore iuuentæ
Libertas nobis irreditura perit :
Vitæq; sub domino exantlanda est omnis iniquo,
Nec dabitur fracto soluere colla iugo.
At saltem admissæ caperet me obliuio culpæ,
Ne simul odisse, & cogar amare simul.
Nunc me in diuersas raptari sentio partes,
Et furit in venis inæq; , amorq; meis.
Hoc per tota nouem est porrectum iugera terræ,
Fecundo geminam pectore pascere auem.
Hoc saxo obniti est semper, semperq; relabi,
Hoc indefessa circumagi vsq; rota.
Iam si quando mero curis expellere conor,
Qui vna arsi, gemina mox cinefio face.
Seu noua mutatis confector gaudia flammis,
Nox æquam prorsus non habet illa Cyprim.
Ibo quò me cunq; pedes, & lumina ducent,
Fida sodalicij turba valete mei.
Ibo : sed facile est fugere urbem & limina nota :
At quis tam pernix, se quoq; vt effugiat ?
Et tamen ire libet, meq; altis condere syluis :
Subueniunt animis tristib. illa loca.
Hic anium querulis resonat concentibus æér,
Hic vario tellus flore adoperta viret.
Hic pauidum exagitat leporem indefessa canum vis,
Et ten-*

Et tenduntur apris retia syluicolis.
Eheu nulla mouent animum spectacula mæstum,
Infelix tacitis osib. hæret amor.
Urbem reppetere est animus : concædite syluæ,
Non nemora, aut fontes, non mihi rura placent.
Sed ne vrbs ipsa quidem, nec deniq; vita : proteruus
Consilia inuoluit sic puer ille mea.

ELEGIA IIII.

*C*Um pij vates diuim sumus : aurea visa est
Adstare insomnis hac mihi nocte Venus.
Talem si Phrygia spectauit pastor in Ida,
Nescio quid Iuno, quidue Minerua fremant.
Ambrosium crinem radians astrinxerat aurum,
Certabant geminis lumina syderibus.
Purpureusq; color niuco permistus in ore
Auroræ facies exorientis erat.
Aut cum flos roseus lacti puro innatat, aut cum
Sidonio sparsum murice fulget ebur.
Talis erat, talemq; mihi visa edere vocem est,
Incumbens lecto nocte silente meo.
Tu, si quisquam alius, poteris sapienter amare,
Cuius tam longo pectus amore calet.
Miles ubi assiduus animum durauit in armis,
Intrepida raucas excipit aure tubas.

*Qui sæpè indomitum curua rate proscidit æquor,
Securus tumidis nauita fertur aquis.
At tu, captus vti nunc primùm de grege taurus,
Subtrahere adducto colla videre iugo.
Et leuiter districtus, amaris astra laceßis
Quæstibus, & superos improbus esse negas.
Demens, ah demens, qui vento flante secundo
Non videt alternas ponè venire vices.
Nulli tam faciles fortuna aspirat amores,
Ut lachrymis aliquem non sinat esse locum.
Ut mille effugias mala, restant altera mille,
Quæ tibi securum sollicitent animum.
Ille sapit, qui fert rectè, quod ferre necesse est,
Nec sua damna nouis accumulât lachrymis.
Quamquam si expendas aliorum incommoda amanti,
Non dubito, felix quin videre tibi.
Quàm multos censes apud Orci limina flere,
Quos ingratus Amor sustulit ante diem.
Aut quibus eripuit sedes malefidus auitas,
Misit & ignoti sub titulum domini.
At tua quàm facie præstans, tam pectore miti est,
Et te plus etiam, quàm merearis, amat.
Sed tibi nulla pudica satis, nulla, improbe, casta est,
Sit licet Euadne, priscâq; Penelope.
Atqui non facibus succensis, non, Hymenæo
Deducente, tuum contigit illa torum:*

Sed

*Sed furtim, & tacitis obrepfit sola tenebris,
 Quodq; facit, nulla lege coacta facit.
 Hec tu grato animo, si quid sapis, accipe, nec plus
 Exige, quàm lecto debeat illa tuo.
 Nam persuaderi quanquam tibi non sinis, illam
 Carpi infelicem mutuo amore tui:
 Hoc ab ea ferre es solitus tamen, improbe, quo plus
 Nullus quantumvis perditus optet amans.
 Hec cùm dixisset curram conscendit eburnum,
 Et dedit admisis aurea lora cygnis.
 Me quoq; destituit somnus, noxq; illa dolorem
 Non nihil, & curas visa leuasse meas.*

ELEGIA V.

*NON ita solliciti sulcant Neptunia nautæ
 Æquora, cùm cœca sydera nocte latent.
 Nec fugiente die tanto mœrore viator
 Errans in sylua carpitur Hercynia:
 Quantis nostræ solent tabescere pectora curis,
 Cùm fugis ex oculis, Lydia dum, meis.
 Tum mihi nequicquam cœlestia porrigat Hebe
 Pocula, nequicquam pulset Apollo lyram.
 Omnia sunt ingrata tuo sine, Lydia, amore,
 Omnia sunt luctus, omnia sunt lachrymæ.
 Perfidus ille, meo quicumq; inuidit amori,*

Iratos habeat, quicquid aget, superos.
 Non incerta loquor : sæuo nunc ille dolore
 Saucius, indomitis nauigat æquoribus.
 Ingratūq; diu pœnas perpeſſus amoris,
 Anticyrum tandem per freta vāſta petit.
 O Neptune, tui ſi ſunt rapida æquorū iuris,
 Cyaneis illam fige ratem ſcopulis.
 Fige : vel in medias luctantem conice Syrtes,
 Alucus infidum continet ille caput.
 Me Venus edocuit quosuis ſufferre labores,
 Et mihi iam pridem nil in amore nouum eſt.
 Edidici hybernis pluuiam fundentib. Austris,
 Dormire ingratas frigidus ante fores.
 Et mihi promiſſas potiori cedere noctes,
 Et lachrymas ſiccis diſſimulare genis.
 Lydia, te propter nihil eſt, quod ferre reuſem,
 Seu faucas, ſeu tu ſis inimica mihi.
 En agedum, ſæuo mea pectora diuide ferro,
 Si merui, & ſi te vulnere noſtra iuuant.
 Si neq; ego merui, nec tu quoq; ſanguine gaudes,
 Quid me ſollicitum lenta perire ſinis ?

ELEGIA VI.

Infaſtus fuit ille dies, cū Lydia, primum
 Occurriſti oculis aſpicienda meis.

Tunc

Tunc adapertha via est nostro tam longa dolori,
Tum cæpi infelix corde carere meo.
Hei mihi, cur vnâ, faciem cùm forte tuerer,
Non vidi mores, ingeniumq; tuum.
Cæcus Amor vetuit: sed cæcus non fuit illo
Tempore, cùm palmam traderet ille tibi.
Mille alias inter: quarum celeberrima passim
Tum dimanabat forma per ora virum.
Tam constans esses, quàm forma, Lydia, præstas:
Hec facies alio pectore digna fuit.
Digna fuit facies, in qua constantia maior,
In qua certa fides, certus inesset amor.
Forsan & hoc meritis debebas, improba, nostris,
Obsequii velles si meminisse mei.
Nunc oblita quidem es: sed quæ tibi suggerat olim
Mcq; meamq; fidem, venerit vna dies.
Venerit, utq; genus solidum sub pectore ferrum,
Coget te inuitis illachrymare genis.
Ast ego per medias fugiam te, perfida, Syrtes,
Quantumvis pelagi sæuiat ira licet.
Inuisos modo non videant mea lumina colles,
Quò me cunque libet ventus, & æstus agant.
Illic fortunamq; meam, tuâq; impia facta
Fluctibus, & surdo conquerar vsq; mari.
Conquerar & scopulis: scopulos fortasse mouebo,
Qui cor non potui, duræ, mouere tuum.

At

*At vos Æolii verrentes æquora venti,
Mergite me pelago, cum rediturus ero.*

ELEGIA VII.

S Parge, puer, violas, & stactæ profer odores,
Et remoue lymphas, & mihi funde merum.
*N*on ego aquam, si sim malus vsq; pòeta futurus,
Sit licet Aonio fonte petita, bibam.
*P*rome chelym, lætis aptentur carmina nervis,
Certum est hunc festos inter habere dies.
*R*ex hodie Augustus victricia signa reportans,
Arctois rediit sospes ab æquoribus.
*A*cer ubi infestis Liuonem compulit armis,
Ante triumphales procubuisse pedes.
*L*egatis contrà fas omne, humanaq; iura
Intulerat sæuas perfidus ille manus.
*Q*uod facinus bello cum rex statuisset aperto
Ulcisci, validam cogit & ille manum.
*E*t prior in medii procurrens æquora campi,
Acria magnanimo bella ciebat equo.
*P*incipiis dispar fuit exitus: ille modo asper
Terga ferè ante tubam non reuocanda dedit.
*A*c velut, absentem taurus cum prouocat hostem,
Horrendum mugit, cornuaq; exacuit.
*T*um si montiuagum conspexit forte leonem,

Obli-

Oblitus pugnae, corde tremente, fugit.
 Hæc facies Luonis erat: stans æquore aperto,
 Spirabat sæuas, hoste morante, minas:
 Ut sæges hastarum, veniensq; adparuit agmen,
 Ne tentare quidem prælia prima tulit.
 Sed veniam abiectis poscebat degener armis,
 Votaq; non surdos illa habuere deos.
 Nam tu supplicib. pacem, Rex magne, dedisti,
 Inferior qualem non habiturus eras.
 Nec satis id duxti, socios ex hostibus vltro
 Fecisti, pro quæis bella cruenta geras.
 Clara Iagellonum soboles, quos fortib. armis
 Exuperas, placido vince quoq; ingenio.
 Hac tuus arte pater cælo caput intulit alto:
 Non solum forti præstitit ille manu.
 Ut dextra metuendus erat, sic pectore lenis,
 Hoc neq; Teuto, neq; hoc Prussia culta neget.
 Huius virtutes, exempla; nota sequutus,
 In cælum rectam tu tibi sterne viam.
 Quæq; tibi florens in summa tradita pace est,
 Sarmatiæ præstes otia longa tuæ.
 Quodq; facis, patriis procul arce à finib. hostem,
 Trans Tanaimq; Scythas in sua regna fuga.
 Pace iugum indomitus consuescit ferre iuuenus,
 Et valido pinguem vomere scindit humum.
 Pace greges ouium per florida rura vagantur,

Et rude pastoris carmen in ore sonat.
Sylvæ in agros cedunt, fruges pro glande leguntur,
Oppida consurgunt, quæ cubuere feræ.
Gymnasia, & campi iuuenum certamine florent,
Priscæ artes redeunt, artificumq; seges.
Pace nec Arctos horrescit Musa pruinas:
Ultima laus æui non erit illa tui.

ELEGIA VIII.

Pirrhæ progenies, naturæ inimica, puellæ,
Quæis sua forma odio est, & suus ore color.
Quid iuuat immeritos calamistris vrere crines,
Et variare noua lege subinde comam?
Auribus Eoos appendere quidûe lapillos,
Et niueas gemmis irradiare manus?
Quid iuuat, inquam, oculos nigra medicare fauilla,
Aut Crocodilæo perlinere ora fimo?
Quam natura vltro produxit, ea optima forma est,
Dote sua quæuis culta puella sat est.
Tam formosa manu sata nunquam creuerit ornus,
Atq; ea, natiuo quæ viret orta solo.
Et silicum venis erumpit amænior vnda,
Quàm per defessos quæ venit actu tubos.
Dicite, cùm Venerem, aut Iunonem pingit Apelles,
Quæ simulachra animo tum gerit ille suo?

Vos-

Vósne, quibus lento facies nitet illita fūco,
 An quos commendat candor in ore suus?
 Sed pulchri tam acer nunquam observator Apelles,
 Nunquam Parrhasius, Protogenesūe fuit:
 Nec Paris ipse adeò, cui magnæ in vallib. Idæ
 Tres se aiunt nudas exhibuisse deas:
 Quàm speculator Amor formarum est callidus; vt qui
 Non nisi formosas pulchrior ipse colat.
 Quà puer est igitur, florentes exigit annos,
 Nec sequitur spinas, cùm periere rosæ.
 Quà nudus, odio fucata habet omnia: corq;
 Inprimis: nam plus pectora ficta nocent.
 Illius ad leges formam colitote, puellæ
 Effigiemq; gerat, quàm pote, Amoris amans.
 Olim, cùm grauior vobis accesserit ætas,
 Cœperit & niueas findere ruga genas.
 Olim ignoscat Amor, vos (ni labor hic sit inanis)
 Omni ope pro vestris dimicuisse bonis.
 Nunc facie illibata, & flore ætatis in ipso
 Quis cerusatis vos probet ire genis?
 Adde, quòd ante diem facies medicata senescit,
 Et teneram viciant acria philtrea cutem.
 Quæq; expers fuci poterat formosa videri
 Ad punis flauī verticis vsq; niues,
 Nunc medicamentis meliorem euecta figuram
 Viginti exactis mēsis. audit anus.

*Quæ cupit ergo diu, & verè formosa vocari,
 Ne formosa unquam plus satis esse velit.
 Sed naturali perstet contenta decore:
 Nescio quid præter formam in amore iuuat.*

ELEGIA IX.

P Arce queri fastum duræ, Ligurine, Neæræ,
 In melius nostras vertet Amor lachrymas.
*I*nstabile ingenium tribuit natura puellis,
 Hic neq; amor certus, certa neq; ira manet.
*T*u modò non cuius animi concrede dolorem,
 Improba ne lachrymis gaudeat illa tuis.
*D*issimula vultu, quamvis cor æstuet intus:
 Hoc iuuat: hoc vnum corda superba domat.
*N*ec tamen ingrata solus, Ligurine, puella,
 Si te fortè iuuant damna aliena, doles.
*N*osq; vtinam numero non censeremur in isto,
 Hoc mihi, si cuiquam, iure Cythæra daret.
*U*ni qui ætatem potui seruire puellæ,
 Quanta vix quisquam seruiit ante fide.
*S*ed sterili infelix mandavi semina terræ,
 Et longè elusit spem seges illa meam.
*E*rgo deiecto quoties incedere vultu
 Spectas in solis me, Ligurine, locis:
 Non ego tum cæli sublimes metior orbes,

Nec

*Nec studeo rapidi noscere solis iter.
 Nec vaga crescentis contemplor cornua Lunæ,
 Aut mundum ex atomis condo, Epicure, tuis:
 Lydia me torquet, quæ nostri oblita, suiq.,
 Audet nescio quem præposuisse mihi.
 Lydia me torquet, quæ utramvis dormit in aurem,
 Sollicitant surdas cum mea verba fores.
 Sed puer hic geminis non frustra pingitur alis,
 Errat, & instabilem quælibet aura rapit.
 Tu, qui nunc regnas, vento ne fide secundo,
 Cras mea forsitan erit, quæ modo tota tua est.*

ELEGIA X.

*QVID deploratæ produco tempora vitæ,
 Et graue in occulto pectore vulnus alo?
 Saxa magis pronum est, & duros flectere cautes,
 Quam dominæ mentem perdomuisse meæ.
 Donec spes aderat melius fore, pectore firmo,
 Quicquid iussisset fors inimica, tuli.
 Nunc confecta sua quasi spes quoq., cassa senecta
 Languet: ea extincta viuere pœna mihi est.
 Cur moror aut rapidas præceps dare corpus in vndas,
 Aut rigido infelix ense aperire latus?
 Inueteratum aliter non est deponere amorem,
 Una super tanti est hæc medicina mali.*

G iij

Sed

Sed neq, tu cineri insultabis, perfida, nostro,
Namq, tibi hæc eadem fata minatur Amor.
Quemq, tuo fastu nigro demiseris Orco,
Hunc miserata super mortua & ipsa cades.
Callirhoë immiti mactanda erat hostia Baccho,
Næ quem sacri suo sisteret illa loco.
Hic qui pro misera letum perferre puella
Vellet, nec frater, nec soror vlla fuit.
Solus amans, quàmuis frustra, & despectus amasset,
Pensavit iugulo fata aliena suo.
Quod factum illa tuens, serò infelicis amantis
Obsequia agnoscens, egregiamq, fidem:
Pectore transfixo super exanimem reuoluta est,
Alteraq, ante aras victima tristè ruit.
Ergo ego præcoci moriar, seuissima, fato,
Invidiamq, necis tu subitura meæ es.
Sanè equidem moriar: sed nec tibi longior ætas
Netur: mecum vnà mors obeunda tibi est.
Quòd si cunctere, & lucis tenearis amore,
Tum faxo grauior sit nece vita tua.
Nam siue optata iaccas deuicta quiete,
Excutiam somnos tactilis vmbra tuos.
Seu vigiles, ante ora tibi obuersabor apertus,
Et quòcunq, ieris offensus ibo comes.
Interdum occultus clari te voce ciebo,
Interdum & plagas experire meas.

Tum

Tum tu præteritos damnabis conscia fastus,
 Plombisq; meæ causa fuisse necis.
 Tum manes placare meos, lustrareq; puro
 Sulphure deuotos aggrediare lares,
 Nequicquam: magni siquidem rea criminis, Orco
 Sontem animam debes, sacrilegumq; caput.
 Illic neglecto pœnas dabis, improba, amoris,
 Illic fert meriti præmia quisq; sui.
 Illic sopitos ausæ iugulare maritos,
 Belides æternis colla premuntur aquis.
 Illic Ixion Iouis insidiatus amoris,
 Districtus rapidæ vertitur orbe rotæ.
 Sisyphus ingenti saxo obluctatur, at illud
 A summo montis vertice ad ima redit.
 Corpore tota nouem complexus iugera, auarum
 Fœcundo Tyti pectore pascit auem.
 Illic te sistas & tu periura necesse est,
 Auctum infames umbra nocens numeros.
 At me, qui ad Stygias descendo innoxius undas,
 Consecrata piis manib. arua manent.
 Nullus ubi auditur luctus, nulliq; labores,
 Sed choreæ, & cantus, & ioca amœna vigent.
 Hic denso in populo, superata Leucade Sappho,
 Mellifluo dulces fundit ab ore sonos.
 Asidet huic viridi præcinctus temporis lauro,
 Orpheus, & cytharæ fila canora mouet.

Asi-

*Asidet & Latij lumen Lucretius orbis,
 Contra, quàm chartis prodidit ipse suis.
 Adstant mille alij, fugientes tædia vitæ
 Qui manib. debent vltima fata suis.
 Hæc loca me acceptura, diem cùm clausero summum,
 Spem mihi dat pietas, integritasq; mea.
 Ne mihi, ne placeat sapientia, funere eodem
 Impia quæ corpus stingui, animumq; putat.
 Immunesq; deos habitare suprà ætheris oras,
 Resq; hominum casu, non ratione regi.
 Umbra suo quoties scdit manifesta sepulchro,
 Verbaq; non dubio fudit aperta sono.
 Per purum quoties deus æthera præpcte curru
 Intonuitq; vehens, admonuitq; sui.
 Ille domat magnis confisum viribus, ille
 Adflictum terræ lucida ad astra vehit.*

ELEGIA XI.

*AB Ioue Mæonides mitti quoq; somnia dixit:
 Ab Ioue credo mihi somnia missa mea.
 Nox erit, & passim per terras fusa iacebant
 Corpora, fessa pigro corda fouente deo.
 At mea peruigiles mordebant pectori curæ,
 Somno sollicitum defugiente torum.
 Tandem, surgentis cùm fulsit lucida Phœbi*

Lam-

Lampas, complexa est me quoq, sera quies.
Hic mihi se in somnis humana maior imago
Exhibuit specie: credo fuisse deum.
Hic me ita compellat: Vin' tu, inquit, compede fracta,
Et tandem excusso liber abire iugo:
An carpi mauis æternis pectora curis,
Et miser in duro viuere seruitio?
Si bene pertæsum est domine crudelis, & arcto
Exolui nodo cor aliquando cupis,
Me sequere, assertor veni tuus: Annuo dictis,
Et præcedentem corde volente sequor.
Ire mihi interdum pedibus, quandoq, videbar
Nare supra terram more volantis auis.
Ergo nihil cunctati in montem euasimus altum,
Porrectus rapidis imminet ille fretis.
Hic me dux rursus meus ille affatur: habésne
Dicere, fixa quibus stet tua planta locis?
Leucates mons hic antiquo nomine fertur,
Hosq, vocat fluctus nauita Leucadios.
Legem discite loci: longi quem tædet amoris,
Hinc salit, & victo sospes amore redit.
Deucalion testis, qui Pirrhæ incensus amore
Hinc se iecit, & iis est releuatus aquis.
Fecit idem Cephalus: Cephalo quoq, saltus hic idem
Profuit, & mersus pectore fugit amor.
Tu quoq, ne dubita placidis te credere ventis,

H

Hoc

Hoc saltu nulli fas periisse viro est.
 Cessas? at quò sis audentior, híc quoq; dici
 Dux tuus haud renuo, tu comitare ducem.
 Hæc fatus saltum ipse dedit, meq; impulit vnà:
 Dum cado, visa mihi dispulit illa metus.
 Híc mihi cor trepidare illo ex terrore videres,
 Et sudare artus, & riguisse comam.
 Ut me collegi, sensumq; , animumq; recepi,
 Somniaq; expendi terq; , quaterq; mea:
 O gemitus miserate meos, quicumq; deorum es,
 Sis, inquam, felix, & rata visa face.
 Diis haud auersis etiam per somnia fas est
 Defungi fati sorte premente grauis.
 Cùm mactanda esset castæ Iphianassa Dianæ,
 Virgo volente dea cæde redempta feræ est.
 Virgo redempta feræ est: me saltu somnia soluant,
 Victus & Actæa sit meus ignis aqua.
 Tū quoq; cæruleis dea prognata æquoris vndis,
 Incipe iam lachrymis æquior esse meis.
 Incipe præsidium lenti deducere amoris
 Corde meo, atq; aliò truiice signa tua.
 Pars quota, diua, tuis liber decessero regnis,
 Sic gutta Ionio deperit vna mari.
 Namq; tibi noua plebs semper, semperq; iuuentus
 Succrescit, quæ vltro sub tua iura venit.
 Hinc tu supplementa pete, hos fulgentib. armis

Cinge,

Cinge, doceq; artes imperiosa tuas.
 Me veterinū, hostisq; etiamnum cuspide fixum
 Fas sit ad antiquos arma referre lares.
 Nunc domitus longo Cæsar quoq; dicitur ævo
 Sceptra senescenti deposuisse manu.
 Et frena imperiū fratri cessisse regendi,
 Ipse senectuti consuluisse suæ.
 Qualis ubi extremam videt aduentare senectam,
 Abstinet Elæo pulvere fortis equus:
 Ne partam ammittat laudem, palmasq; priores,
 Quas meruit campis victor Olympiacis.
 Opater, ô rerum columen sublime cadentium,
 O armis nunquam debilitata manus.
 Tu priscam imperij maiestatemq; decusq;
 Consiliis poteras restituisse tuis.
 Tu Rhenum, & fractis domuisti cornib. Albim,
 Cum suprâ ripas iret vterq; suas.
 Idem velifenus duxti trans æquora classes,
 Et posuisti Afro clara trophæa solo.
 Ultraq; Herculeas findens vada salsa columnas,
 Iunxisti imperio regna remota tuo.
 Tu bello inuictus: tu clemens hostib. ipsis,
 Non Gallus, non hoc Saxo negare potest.
 Nunc vitæ, laudisq; satur suprema quieto,
 Expectas animo fata, diemq; tuum,

II ij

Qui

*Qui te haud inuitum mortali hoc carcere soluat,
Et nitida summi sistat in arce poli.
Magnus ubi Alcides, ubi Liber, ubi ipse Quirinus
Purpureo succos nectaris ore bibunt.
At nos nec senium, tua nec deflebitur ossa,
Nam meritis viues omnia secla tuis.*

IO. COCHANOVII

Elegiarum liber III.

ELEGIA I.

*Vrsus ad arma rediſ pharetraſſi mater
Amoris,
Nulla tibi mecum pax diuturna
placet.*

*Vix bene conualuit primo de vulnere
pectus,*

En iterum ſcruus cor mihi fixit Amor.

Parce, precor, primæ ludum reuocare iuuentæ,

Infanſiſe ſemel ſit, Cytheræa, ſatis.

Non ego dum lucem criſtatus prouocet ales,

Aptus ad occluſas iam vigilare fores.

Calcibus aut crebris inimicos tundere poſtes,

Et nunc blandicias, nunc adhibere minas.

Hæc fieri potuere olim, maturior ætas

His alios mores poſtulat, & ſtudia.

Ecce parat bellum Riphæis flebile Moſchis,

Et pia pro ſociis Rex meus arma mouet.

Flos illum Arctoæ pubis comitatur euntem,

Sub pedibusq; virum conſcia mugit humus.

H ij

Iam-

Iamne tibi ad liquidas commissa Borysthenis undas
Exciderant animo praelia, Mosche ferox?
Nec Starodubæ as meministi, perditæ, clades:
Atqui putris adhuc ossibus albet humus.
Flecte pedem retrò, si quid sapias: ille tibi idem,
A quo iam toties victus es, hostis adest.
Nec numero confide, aut turbæ ductor inertis:
Fortis quærenda est, non numerosa manus.
At mihi nil opus est externum quærere bellum,
Intus adest hostis, qui mea corda ferit.
Hic male defendit clypeus, male tela, male enses,
Nec prosunt vires, nec ratio vlla fugæ est.
Tu tamen, ô pro qua bellum gerit ipsa Dione,
Pasiphile, paci non inimica veni.
Non ego sum ex illis, qui dum potiantur amore,
Fallendos adhibent in sua vota deos.
Fraus mihi nulla placet: falsò periuria amantum,
Iactatur surda negligere aure deus.
Tu mihi, si tantùm non de dignaris amari,
Usq; ad supremos cum futura rogos.
Tu domui præsis, tibi res mea seruiat vni:
Quantulacumq; quidem est, seruiat illa tibi.
Nauiget alter Athon, pedibus mare calcet equorum,
Ebibat & fluuios, si libet, & maria.
Dum modò tu faucas, dum sit tibi mutua nostri
Cum, nihil regum splendida sceptrâ moror.
Tecum

*Tecum nec duro glebas inuertere anatro,
 Nec graue pascentes sit comitare greges.
 Quid me perpetuis iuuat emptā pecunia curis?
 Aut quid Erythræo concha reperta salo?
 Sollicitis animis auri vis nulla medetur,
 Omniaq; incerto fors leuis orbe rotat.
 Tecum, Pasiphile, liceat mihi viuere, & olim
 In gremio vitam deposuisse tuo.*

ELEGIA II.

*NONego cælestes animos, fatiq; laboro
 Conscia, Myscoui, sydera nosse mei.
 Vel non consultis manifeste cernitur astris
 Occasum fato queng; manere suum.
 Scrutari vltcrius neque fortasse expedit, & dii
 Nota homini nolunt consilia esse sua.
 Utcumq; appropere vitæ mihi ponere finem,
 Spes non præuertet mors inopina meas.
 Non ego magna auido concepi pectore regna,
 Sollicitant altos nec mea vota deos.
 Paupertas mihi chara mea est: hac gaudeo tanquam
 Si potiar regnis, Cræse beate, tuis.
 Qui volet obseruet cunctantū limina regum,
 Qui volet indomitum per mare lucra petat.
 Pauper ego modicam versabo vomere terram,
 Et ia-*

Et iaciam fida semina certa manu.
 Spe fruar interea, donec flauentia messor
 Falce sub æstiuum demetat arua canem.
 Dii, quibus agrestes libamus dona coloni,
 Custodite mei iugera pauca soli.
 Ne teneras fruges immitia frigori lædant,
 Neu rapidi Soles, neu nimia hyber aqua.
 Sed quæ mollitis credentur semina sulcis,
 Restituat magno fœnore gratus ager.
 Ac mihi tum, pleno confusus deniq, aceruo,
 Securum sedeat rusticus ante focum.
 Et consueta agitet festa conuiuia luce,
 Nec pudeat potos non bene ferre pedes.
 Huc, si quando uoles orbis vitare tumultus,
 Mysconi, rapidis esseda flecte rotis.
 Liminaq, exigui diues ne despice tecti:
 Absq, suo non est & casa parua Lare.
 Auro conspicuos alibi minubere postes,
 Parrhasiæq, manum, uinaq, signa Scopæ.
 Hic te blanda quies, hic otia longa manebunt,
 Et faciles mensæ, nec male gratus ager.
 Hic dulces auium cantus, auræq, salubres,
 Perspicuiq, lacus, umbriferumq, nemus.
 Hic & Pan facilis: seu ponere retia ceruis,
 Seu calamo ignantum figere malis auem.
 Passibile in totum quicquid congesserit annum,
 Effun-

Effundet paruos te subeunte Lares.
 Cœnantisq; tuos seruabit sedula nutus,
 Et tibi libato vina dabit calice.
 Et paupertati veniam petet ore pudenti,
 Adpositura ipsam, si foret, ambrosiam.
 Non male vixerunt & tum, quo tempore terris
 Nullus adhuc auri diuitis vsus erat,
 Nemo potens, pauperiue fuit: iustissima victum
 Omnib. ex æquo sufficiebat humus.
 Lis nulla ambiguus de finib. iniqu; nulla
 Nec celeres hastæ, nec ferus ensis erit.
 Sed postquam in lucem malefidum prodiit aurum,
 Prodiit & scelerum mater auaricia.
 Hinc sublata fides: subierunt furta, rapinæ,
 Insidiæ, fraudes, toxica, bella, neces.
 At mihi paupertas vel ob hoc laudanda videtur,
 Quod nec fur illi, nec ferus hostis obest.
 Noctiuagos inter vadit secum latrones,
 Nullas insidias, nullaq; damna timet.
 Deniq; nec mortem: nec enim, quæ linquere durū est,
 Regna sibi, aut magnas accumulauit opes.

ELEGIA III.

Ullanè mi est oriturum dies tam candida, cùm tu
 In gremium venias, pulchra puella, meum?

*An frustra spero, & superis vota irrita iacto?
Tu verò alterius cum futura viri es.
Ante lapis fiam precor, & vento obuia cautes,
Aures quàm rumor vulneret ille meas.
Ut volet obsistat fors nostris inuida ceptis,
Ne tantum assensu me premat illa tuo.
Hac ego spe curas, & vitam tempero amaram,
Quæ mihi si eripitur, vita quoque eripitur.
Alter opes cumulat, congestoque incubat auro,
Alter ab emerito magnus honore venit.
Ille refert clarum deuicto ex hoste triumphum,
Eloquij fretus virib. ille sui est.
Cuncta ego postposui speranto, lux mea, amor,
Tu mihi opes, tu laus, tu mihi sola decus.
Multa quidem misero timeas in amore necesse est,
Sed nihil ut timeas, ipsa molesta mora est.
Annum non cursu metimur Solis amantes,
Aut picti obliquo tramite signiferi:
Honi anni instar habet: ut mirum non sit amantes
Pallere, atq; albis ante diem ire comis.
At tu, quæ nostrum potes vna leuare laborem,
Ne me tam longa perde, puella, mora.
Inuideant licet, atq; adèò rumpantur iniqui,
Si modò tu vna faues, res mea tuta sat est.
Vna faue tantum: frustra pugnatur Amori,
Non erit infectum, quod fieri ille volet.*

Formosam pulcher Zariadres arsit Odatim,
 Quam tantum in somnis viderat ante puer.
 Arsit Odatis item forma insignem Zariadrem,
 Quem tantum in somnis viderat ipsa quoque.
 Ardebant paribus flammis, spaciisq; locorum
 Disiunctos animis consociarat Amor.
 Regium utriq; genus: rex ortam regib. ambit,
 Unica sollicito nata erat illa patri.
 Hoc nocuit: pater externos spreuit Hymenæos,
 A nata impatiens disitus esse sua.
 Ergo sibi generum propiorem adsciscere quaerit,
 Ad soceri semper qui queat esse latus.
 Spent idem natæ cordi fore: nescius illam
 Despecti iuuenis clam lachrymare vicem.
 Nec mora, adornari mediis conuiuia tectis
 Promiq; aulæa, & gemmea vasa iubet.
 Principibusq; viris, & regni flore vocato,
 Hac nuptura, inquit, filia nostra die est.
 Quare hilares, lætiq; toris discumbite pictis:
 De genere verbum non facit ille suo.
 Virgo quoq; ignorat sponsum: flens perdita crinem
 Comit: flens pictos induiturq; sinus.
 Interea dapibus mensæ, cyathisq; struuntur,
 Argutumq; canit carmen eburna chelys.
 Postquam prima fames, & amor dape victus edendi,
 Sponsa accersitur, fæmineusq; chorus.

Contremuit virgo, & magis ipso expalluit auro,
 Aurib. vt timidis iussa paterna bibit.
 Surge, patriq; volens morem gere : non feret ille
 Ferreus inuiso te sociare viro.
 Surgit, cunctantiq; mouet vestigia passu,
 Ignotosq; pudens sistitur ante viros.
 Qualis matutina vagi prænuntia Solis
 Eo surgens cardine stella nitet.
 Assurgunt procures, formæ & mirantur honorem :
 Tum Rex complexus natam ea verba dedit.
 Nata, tuis hæc sunt conuiuia vota Hymenæis :
 Quare, quæ dico, pectore conde tuo.
 Hic iuuenum flos est, & regni gloria nostri,
 Hos animo, atque oculis perlege, nata, tuis.
 Post phialam capito, & spumantem munere Bacchæ
 Elige, cui tradas, vir sit vt ille tuus.
 Hæc pater : illa oculos circumfert ægra dolentes,
 Toto animo pendens è Zariadre suo.
 Ad quem clam puerum præmiserat anxia fidum
 Extremi vt ne esset nescius ille mali.
 Ad Tanaim iuuenis tum castra ignarus habebat,
 Cum tetrici didicit tristia cœpta senis.
 Nec mora, currus equis committitur : arduus ipse
 Hortatu celeres, & stimulo vrget equos.
 Quadrupedes rapido propenant violentius amni,
 Pulueris insequitur cana procella rotas.

Iam Sol occiderat, cœliq; extrema rubebant,
 Et prima obscuros nox agitabat equos.
 Ipse quoq; ad portas optatæ exponitur aulæ,
 Et subit ignoto regia tecti pede.
 Atria collucent flammis, nox pellitur igni,
 Colloquiisq; virum personat ampla domus.
 Vlla neq; interea est cyathis mora: plurimus auro,
 Plurimus argento nat. radiante deus.
 Spes iuuenum arrectæ: votis cytheræa vocatur,
 Quæq; præest castis regia Iuno toris.
 Ad pluteum lachrymis stillantib. anxia stabat
 Virgo, pigra miscens tristia vina manu.
 Postquam agnouit amans vultus per somnia visos,
 Proximus aduersum virginis ora stetit.
 Pone metum: tuus, inquit Odati, adsum Zariadres,
 Ad vocem vultus sustulit illa suos.
 Formosumq; tuens iuuenem, atq; habitu oris eodem,
 Noctu illa adparens qualis imago fuit:
 Gausa ex animo est, calicemq; illi obtulit aureum,
 Seq; haud inuitam præbuit ipsa rapi.
 Dum pater expectat, dum serui dicere mussant,
 Rapto rem celeres abstuleratis equi.

ELEGIA IIII.

Quartus, ni fallor, Tēcini, hic vertitur annus,
 I iij Exter-

Externo vt longas ducis in orbe moris.
 Ne tamen ad patrios remeaueris antè penates,
 Quàm fines magnæ videris Hesperie.
 Tu licet omne obeas iter experientis Ulysei,
 Errauit vasto qui duo lustra mari:
 Et quà Peliaca primus trabe nauit Iason,
 Dum petit auratæ nobile vellus ouis:
 Cultius Ausonio nil Sol vagus aspicit orbe,
 Oceano surgens, Oceanumq; petens.
 Hæc neq; frigorib. loca, nec læduntur ab æstu,
 Flamma gelu, flammâs mista retundit hyems.
 Respondent fecunda astris clementib. arua,
 Plurimaq; agricolis munera sponte ferunt.
 Hæc est pampineo tellus aptissima Baccho,
 Hic venit exiguo culta labore Ceres.
 Pomiferæ surgunt syluæ, passimq; per agros,
 Ostentat densas Pallados arbor opes.
 At cùm Gorgoneum ferret caput æthere Perseus,
 Dirus in Ausoniam non pluit hyber humum.
 Quare hic nec longam tractu draco signat arenam,
 Nec sitit vndantem torrida Dipsas aquam.
 Pingua non metuant villos armenta leones,
 Carpunt securi pascua læta greges.
 Huc aptum accedit mutandis mercib. æquor,
 Quod latus Ausonij claudit vtrumq; soli.
 Accedunt crebri portus: Vbi tutus iniquos

Audit

Audit nauta Notos, horrifonumq; mare.
 Sed neq; cæruleis agros lambentia lymphis
 Flumina fas fuerit præterisse mihi.
 Et Tyrrhæna quidem Vulturinus in æquom præceps
 Labitur, & Sarnus, perspicuusq; Siler.
 Tum Liris, tum Macri ripax, tum corniger Arnus
 Et mæstas voluens nunc Tyberinus aquas.
 Parte alia Adriacas latè subit Aufidus vndas,
 Et Senna, & sociis auctus Isaurus aquis.
 Et cum Crustumio velox fugiente Methaurus,
 Et qui fluminib. iura dat Erydanus.
 Adice Benacum, piscusumq; adice Larim,
 Iunctaq; Tyrrhæno stagna Lucrina freto.
 Quid tibi nunc validis inclusas mœnibus vrbes,
 Quidue tot egregios commemorem artifices:
 Quid tabulas, & signa? quid aurea templa deorum,
 Totûc operum moles, Pyramidumq; minas?
 Hæc est illa parens veterum memoranda Quiritum,
 Hæc virtutum altrix, imperiûq; domus.
 Hæc fortem domuit Pirrhum, Pœnumq; ferocem
 Fregit, & ingentem contudit Antiochum.
 Quâq; dies surgit, quâq; altis mergitur vndis,
 Subiecit virgis omnia regna suis.
 Sed quid tempus edax longo non conficit ævo?
 Quid non vel summum carpit auara dies?
 Illa deûm sedes, orbis caput, aurca Roma,
 Vix retinet nomen semisepulta suum.

Nempe hæc humanis dicta est lex aspera rebus,
Ut cùm summa tenent, rursus ad ima ruant.
Quod fatum Romam quoq; contigit: ut neq; regna,
Urbesq; extrema morte vacare scias.
Fama tamen viget, & gestarum gloria rerum,
Omnes per terras, & freta cuncta volat.
Dumq; recurrentes voluit Sol igneus annos,
Plenus Romani nominis orbis erit.
Hæc tibi, Tecini, si quid generosa tueri
Mens auct eximium, sunt peragrandæ loca.
Quò cùm peruenies, plura, & maiora videbis,
Quàm mea Musa rudis commemorare valet.
Heu miserande puer, non tu amplius Itala regna,
Aut patriæ aspicias arua beata tuæ.
Nam cùm promissam regum de sanguine sponsam
Per maria alta petis, captus ab hoste fero es.
Hinc dolor, hinc furie accensæ infelicis amoris,
Hinc mors præcipiti diu sequuta pede est.
Non talem infelix mater te, nate, manebat,
Urgens in reditum munera cœpta tuum.
Sed curru inuectum sublimi, vnâq; puellam,
Insignem, qualis trans mare digna peti.
Nunc illa exangues artus fouet, ossaq; nuda,
Et tibi pro thalamo tristia busta parat.
Heu quò spes nostræ reciderunt: quò pia vota!
Tot bona tam paruo clausa iacent tumulto.

ELEGIA V.

*EX Helicone tibi florentem apporto coronam,
 Padneui, Aonidum cura, meumq; decus.
 Fas mihi sit sacrum pura contingere dextra
 Caesariem, & merita cingere fronde caput.
 Ecquis in hoc hominum plausu, & clamore secundo
 Expers lætitiæ pectus habere potest?
 Quis te, Padneui, cui sit tua cognita virtus,
 Non titulis auctum gaudeat esse nouis?
 Ipse tuos equidem Titan visurus honores
 Emicuit rapido purior Oceano.
 Nulla diem obfuscet nubes, feri murmur cessant
 Ventorum, & nuci concidit vnda maris.
 Rura vacant, posito requiescit taurus aratro,
 Lux agitur cunctis nomine festa tuo.
 Me quoq; nescio quis stimulat calor intus obortus
 Lucem Pieriis hanc celebrare modis.
 Nèue loci ignarus delatus in auiâ turber,
 Per planum virtus me tua ducit iter:
 Nocturnum veluti lumen, quod nauita seruans
 Attigit incolumi littoni tuta rate.
 Nam tu non is eras, qui longo stemmate velles,
 Aut sola niti nobilitate patrum:
 Sed quàm conspicuus maiorum laude tuorum es,
 Tam clarus meritis diceris ipse tuis.*

K

Nec

*Nec tu aliud versas animo noctesq; , diesq; ,
Quàm decus, & patriæ commoda pulchra tuæ.
Discendi cupidus peragrasti plurima regna,
Nec te difficiles detinuere viæ.
Quæq; aliis luxu, somnoq; efluxit inertī,
Artib. ingenuis culta iuuenta tibi est.
Quòd si antehac fuit ignotum quantum addita posset
Ars etiam in summis efficere ingeniis :
In te perspicuum est : quem mentis acumine forsan
Æquiparare aliquis, vincere nemo queat.
Eloquio præstas Ithacum : neq; gratia maior
Nestoris antiqui fluxit ab ore sacro.
Ac veluti Tygres, & flumina Tibracius Orpheus
Aonia fertur detinuisse lyra :
Sic tua mellifluis manans facundia verbis
Quàm libet inuitos in sua vota rapit.
Hac fretus venisti Italas orator ad vrbes,
Et quàm magnanimi Cæsaris aula patet.
Atq; hæc Suada tuo regnavit semper in ore,
Ut fueris voti compos ubiq; tui.
Sed neq; te belliprorsus fortuna manere
Expertem passa est, militiæq; rudem.
Nam cùm succensus iusta rex maximus ira,
Livonum hostiles aggredieretur agros :
Tū quoq; candentes aquilas, & signa sequutus
Assiduè fido iunctus eras lateri.*

Ergo

Ergo te meritis Augustus honorib. ornat,

Et nunc consiliis utitur ille tuis.

Quàm verò humanum, quàm te mitem, atq. benignum

Fortunæ summa celsus in arce geris :

Expertos audire iuuat : Ut cætera tantùm

Admirari homines, hoc & amare scias.

Sed me deficiet latus, & vox ipsa priusquàm

Ritè quæam laudes enumerare tuas.

Nec mea Musa potest tantùm se attollere in auras,

Ut virtute tua non eat inferior.

Quare illud restat, delatos ut tibi honores,

Padneui, faustis accipias auib.

Te salice euinctus flauos pater Istula crines,

Iam pridem vitreo lætus, ab amne vocat.

Amplius, ô Padneui, hominum ne vota morare,

Præmia pro meritis digna habiturus, ades.

Te Craci media vrbe manet pulcherrima sedes,

Et vinctum tuas stemmata sacra comas.

Te cupiunt spectare boni : tibi debita plenis

Naiades Istulæ dona ferunt calathis.

Omnia virtuti debes : nil contulit in te,

Amisissis colitur quæ dea luminibus.

Quaq. artè est tibi partus honos, retinendus eadem est,

Nec tibi, Padneui, degeneri esse licet.

Inuigila, immitesq. lupos ab ouilibus arce,

Insita quos rabies exstimulatq. fames.

*Pacem redde bonis: pacis Deus autor, at omne,
 Discidium populis ex Acheronte venit.
 Dixerat: nuda statim dextra læuaq; recessit,
 Et visa accepto est intumuisse deo.*

E L E G I A VI.

*Q*uam, mea vita, diu questus iterabis amarus?
 Albentes lachrymis inficiesq; genas?
 Sanguis hic est noster, tua quem lachrymosa remittunt
 Lumina: quò manant purpurea ora tua.
 Nox, atq; astrorum picto seges aurea cœlo
 Testis, amore mihi nil prius esse tuo.
 Nec si Heroïnas adducant secula priscas,
 Te præter cordi chara sit vlla meo.
 Sed quicumq; ille est, qui, ficto crimine, apud te
 Ausus, vita, meam est insimulare fidem:
 Te lesam haud doluit, sed nostrum inuidit amorem,
 Deuotus fidis hostis amicitiiis.
 Dignus, qui veros nunquam experiatur amicos,
 Cuiq; Amor, & cui sit semper acerba Venus.
 Quemq; die, ac noctu cuncti execrentur amantes,
 Et cui non vlla detur in vrbe locus.
 Ten' ego neglecta, alterius me dedere amori,
 Et possim ignoto tradere colla iugo?
 Nec tua me mansuetudo, moresq; modesti,

Aut

Aut teneat candor pectoris ille tui.
 Nec, quod muneribus sæpe oppugnata potentum,
 Aspernata meam non es amicitiam.
 Maluerisq; casa mecum requiescere in arcta,
 Ostrino alterius quàm recubare toro.
 Tunc ego sim dignus furie servire Megære,
 Pectereq; implicitas angue frequente comas.
 Tunc sim Cyrcæo stabulari dignus in antro,
 Atq; in setosas degenerare feras.
 At tu mendaces ne admiseris aure susurros,
 Sed sine eos ventis trans maria alta rapi.
 Deq; fide nostra nihil addubitaueris vnquam,
 Quæ fuit, hæc eadem est, atq; ea semper erit.
 Procridi credulitas nocuit sua: ne temere aurem
 Des cuiquam, Procris suspiciosa monet.
 Nec tu nos aliorum ex moribus æstima amantum,
 Quorum culpa ales fingitur ille puer.
 Quiq; velut pelagi fluctus, variantibus auris,
 Nunc hoc, nunc illud plangere littus amant:
 Diuiduum pectus natura mihi abnuuit: vna
 Hac arsum face est vitaq; morsq; mea.
 Quin vbi supremis moriens concessero fati,
 Cæca tui oblitus non ego regna petam.
 Philacidæ potuit vitam, non quiuuit amorem
 Eripere, hostili mors inimica manu.
 Nam Stygias valles, nigrasq; emensa paludes,

Nocturna Æmoniam venerat umbra domum.
 Uberibusq; fluens lachrymis tibi, Laodameia
 Infelix, fata est questus acerba sua.
 Prensatúsq; manum semper, nebulae instar inanis,
 Elusit tactus stridula imago tuos.
 Sic neq; morte ipsa curas finimus amoris,
 Et vetus obscuris manibus ignis inest.

ELEGIA VII.

Quantum, Ossolini, tibi debeo, si cupiam vel
 Maxime, opis non est persoluisse meæ.
 Idq; fatebuntur nostræ sine fine Camænae,
 Intima dum sanguis nutriet ossa mea.
 Tu quoq; si fas est, cum me mea fata vocabunt,
 Hæc superesse mihi carmina, Musa, velis.
 Ne veniens ætas studium illius, & benefacta
 Ignoret, sed cum fama loquatur anus.
 Nam cum me duplex pestis subito inuasisset,
 Duriq; paupertas, nec tolerandus Amor.
 Ille laboranti succurrit primus amico,
 Nec me est in duris passus egere locis.
 Tentavitq; vias omnes, si forte mederi
 Errori posset, stultitiæq; meæ:
 Sed tum tanta meas torrebat flamma medullas,
 Quanta aut Æina ardens, aut Aponi vnda calet.
 Ac ve-

Ac veluti loton gustassem, herbasq; tenaces,
Nulla mihi in patriam cura redire fuit.
Te quoq; captum aiunt formæ mortalis amore
Pauisse in domitas, pulcher Apollo, boues.
At certe herbarum vires, artemq; tenebas,
Quæ curat morbos, corporaq; ægra leuat.
Scilicet inuenias cunctis medicamina morbis,
Solutus Amor medica non releuatur ope.
Atq; aliquis Delphos scitatum oracula venit,
At tu habitas vilem, rustice Phœbe, casam.
Quo minus Amonius fuerit culpandus Achilles,
Quem hic idem erepta coniuge torsit Amor.
An quia, perfide, ait, rerum tibi credita summa est,
Formosas ideò solus, Atrida, feres?
Et repetet raptas communi Græcia bello,
Te duce erit licitum nemini habere suam.
Ecce ferox Hector toto dat funera campo,
Spemq; rates, relictus igne cremare parat.
Quin prohibes, flammæ, & sæuum comprimis hostem,
An tantum in socios, improbe, fortis eris?
Talibus Æacides ira stimulante fremebat:
Dardanidis vires Iuppiter ipse dabat.
Iamq; Manætiades, fortem mentitus Achillem,
Constitent campo, terrueratq; Phryges.
Sed malè succedere doli: nam, ceu cadit ingens
Turris, ita Hectorea corruit ille manu.

Hosti-

Hostibus ex mediis vix corpus triste relatum est,
 Arma tulit victor, munera rara deum.
 Fleuit Pelides amisso tristis amico,
 Sed cæsum vlisci non finit ira vetus.
 Nec prius Hector humum morituro dente momordit,
 Barbara quàm domino serua remissa suo est
 Ergo si reges, magniq; Heróes amarunt,
 Qualis amantis erit culpa putanda mea?
 Cuius non galea teritur coma flaua corusca,
 Sed molles bederæ circumiere caput.
 Nam cui non potuit deus, huic quo obsistere pacto
 Mortali genitus semine possit homo?
 Nunc ad te redeo, cui me hoc detexere munus,
 Grati animi inditium, Pieris alma iubet.
 Dignus ens gemmis extremo Oriente petitis,
 Cuiq; aurum pleno mitteret amne Tagus.
 Dignus Parrhasii tabulis, & Mentoris ære,
 Quas prisca obstupuit Græcia delicias.
 Sed bene consuluit rebus fortuna pusillis,
 Ut quæ ego non habeam, tu iis quoq; non egeas.
 Ergo quibus gaudes, quæ me quoq; mittere fas est,
 Carmina pro magnis accipe muneribus.
 Pyramidas alii statuunt, statuuntq; Colossos,
 Incidant duris nomina marmoribus.
 Saxa ruent annis, consumet marmor ætas,
 Musarum nescit gloria sola mori.

ELEGIA VIII.

*T*A M longè distas à nostris, Carole, terris,
 Ut te hæc lecturum vix aliquando putem.
 Si quisquam tamen Arctoïis progressus ab oris,
 Continget fausto littora vestræ pede :
 Ille ut nulla meæ reddat tibi carmina Musæ,
 Saltem in te nostri testis amoris erit.
 Et Liger, & Rhodanus nostrum sensere dolorem,
 Cum linquenda mihi Gallica regna forent.
 Sed domus infelix utroq; orbata parente,
 Clara me in patriam voce vocabat humum.
 Ne si cessassem paulum, velut alter Ulysses,
 Cum vetulo quererem post mea damna cane.
 Sed si Riphæos ultra quoq; Carole, montes
 Submouear, tecum pectore semper ero.
 Nam mihi magnus amor, tuâq; est perspecta voluntas,
 Hospes in externis dum vagus erro locis.
 Te duce Aquitanos, & Belgica vidimus arua,
 Extremoq; sitam littore Masiliam.
 Celtarumq; domos : & quâ magnæ influit vrbi
 Cæruleus rapidis Sequana vorticibus.
 Hic illum patrio modulantem carmina plectro
 Ronsardum vidi, nec minus obstupui,
 Quàm si Thebanos ponentem Amphiona muros,
 Orpheûe audissem, Phœbigenamûe Linum.

Delinita suos inhibebant flumina cursus,
 Saxaq; ad insolitos exiluire sonos.
 Ille deū laudes, & pulchræ commoda pacis
 Sublato æthereis Marte canchat equis.
 At nunc Herrico crudeli morte perempto,
 Quas illum credam diffluere in lachrymas?
 Non ita Cecropiis Ithylum mœstissima sylvis
 Attica plorat auis, nec moribundus olor.
 Ergo cū toties fortunam expertus vtrūq;
 Gesseris audaci, maxima bella manu.
 Cū te in confertos toties immiseris hostes,
 Tela pepercerunt, Rex animosè, tibi.
 Nunc pace in media, cū ludicra bella cieres,
 Raptus es ad Stygias sanguinolentus aquas.
 Nam caua quā spacio lumen galea accipit arcto,
 Diu tibi aduersum perculit hasta caput.
 Quid sperare minus poteris, quā fine cruentis
 Imposito bellis, seu a per arma mori?
 Hostis nullus erat: sed nec prece victa, neq; auro
 Nobiscum Clotho ferrea fœdus init.
 Cū primū celeri desunt sua vellera fuso,
 Unum impetrari non sinit illa diem.
 Quare si me humilem voluit fors inuida nasci,
 Ditior ad Stygium non cupio ire forum.
 Nec superi inuideant, si cum liber ab omni,
 Et positis viuam sollicitudinibus.

Non

Non curru, neq, equis cæcum veniemus ad Orcum,
 Hic aurum, hic vestes, hic remanebit ebur.
 Nos nudi, atq, inopes fatali naue feremur,
 Irus vbi Cræso cum locuplete sedet.

ELEGIA IX.

AN tu me cor habere putas, qui bella paranti
 Imbelles versus dem, Radiuile tibi?
 Aptior ensis erat fortasse hoc tempore, & arma
 Qualia Pelidæ Mulciber antè dedit.
 At si quid Martem potis est vltra arma decere,
 Musa vel in primis hoc statuenda loco est.
 Nam si nulla ferat præstans præconia virtus,
 Mercedem certè non tulit illa suam.
 Quid de tot spolijs magno nunc restat Atridæ,
 Euersa victor quæ tulit vrbe Phrygum?
 Omnia victa situ & longa periere senectæ,
 Sola immortali carmine fama viget.
 Quis Priamum, aut Priami natos, quis Nestora canū,
 Aiacesque duos nosset, & Antilochum?
 Inclita si docti siluisset Musa pœtæ?
 Fortes diis miscet Musa, vetatq, mori.
 Te quoq, nequaquam tacitum, Radiuile, relinquet,
 Quisquis erit nostræ conditor historiæ.
 Nam dicenda vbi erunt magni connubia regis,

Et nunc Augusto Cæsar, & ante socer.
 Primus tu occures, quo conciliante Polonis
 Austria tam firmo fœdere iuncta fuit.
 Ille idem referens Liuonum hostilia tela,
 Non poterit nomen præterisse tuum.
 Quantus & in Moschos ieris, cum barbarus hostis,
 Deiectus magna spe, haud aliter fureret,
 Quam Telamoniades olim, cum fortia magni
 Præcepta Æacidæ cerneret arma sibi.
 Quod si præfagus vatem non fallit Apollo,
 Expectanda diu non erit illa dies.
 Cum, veluti ceruus claris latratibus actus,
 Abiecto fugiet Moschus iners clypeo.
 Non illum Tanais, Rhiphæaq; saxa tenebunt,
 Non freta perpetuo quæ abriguere gelu.
 Ac tum, quæ populos expers maris aspicit Arctos,
 Omnia regis erunt sub ditione mei.
 Te Radiuile manet victori debita laurus,
 Quam molli intexent Pierides hedera.

ELEGIA X

Inter tot, Myscoui, equitum peditumq; cateruas,
 Obuia pontifici quæ tibi turba suo
 Proceßit, cupiens optatos cernere vultus,
 Et dulci affatu participare tuo:

Idem

Idem me quoq; amor trans flumen Bugis amœnum,
 Transq; tuum rorem, Vistula magne tulit:
 Non grege seruatorum, neq; pictis conspicuum armis,
 Sed cythara Phœbi, Pieridumq; choro.
 Quêis ego me iacto, & quês tantum gloriôr vnus?
 Quantum auro, aut priscis alter imaginibus.
 Nam cum essem natus fortuna non ita in ampla,
 Nec dictatorum dicerer esse genus:
 Ingenio tamen, & Musarum munere clarum
 Arctoo peperî nomen in orbe mihi.
 Audiat hoc lior: Musarum ego munere clarum
 Arctoo peperî nomen in orbe mihi.
 Has ego Myscoui, pro currib. atq; caballis
 Conspectum adduco sedulus ante tuum.
 Nec dubito, placido quin illas lumine spectes,
 Ut quas tu semper visus amasse mihi es.
 Sic equidem, vt neq; bella inter, variosq; labores,
 Illarum exciderit pectore cum tibi.
 Quas autem charas habuisti tempore duro,
 Equum est vt lætis nunc quoq; rebus ames.
 Ne videre hominum mores imitatus eorum,
 Qui fortunæ altum cum tenuere gradum,
 Amplius haud veteris meminisse videntur amici:
 Sed querunt, quis sit, ducat & vnde genus.
 Hec alios tangunt: de te nil tale veretur
 Musa hedera molles cincta virente comas.

Quin tibi fortunam hanc stabilem, firmamq; precatur,
 Utq; sit ætati prodiga Parca tuæ.

ELEGIA XI.

URbis amatori si nostra Thaleia videtur,
 Stancesilae, tibi rustica, rure venit.
 Atq; ea penè pedem porta reflexit ab ipsa,
 Obfaciem rerum dum stupet insolitam.
 Trudebat vulgus, trudebaturq; vicissim,
 Hac pedites ibant hac phaleratus eques.
 Stridebant ferræ fabrûm, incudesq; fremebant:
 Ut cum tela Ioui Sicelis Ætna coquit.
 Hæc mea Musa tuens, ut quæ nil tale per agros
 Viderit, ad portas obstupescita stetit.
 Turba dilabente facis sub tempora primæ,
 Vix tandem se vrbi credere sustinuit.
 Hac itaq; Onitrice vetus saluere sodalis
 Te inbeo, siquidem Stancesilae vacas.
 Quod si per curas operosæ non licet aulæ,
 Si saluere nequis, nempe valere potes.
 Intempestiuè forsan iocor, & tibi Moses,
 Quispiam ad occlusas excubat vsq; fores,
 Nescio quid secretam instillaturus in aurem:
 Quin tu te auritas dicis habere manus?
 Quantum ad me, lectis sex versibus, omnia, quorum
 Cau-

*Causa ad te missa est nostra Thalicia, scies.
 Qualis amore ardens iuuenis, quem vespere primo
 Aduentum iussit virgo manere suum.
 Optat quàmprimùm rutilum decedere solem,
 Unumq; hunc votis credit obesse suis.
 Interea media fingit sibi somnia luce,
 Spesq; potest animo vix capere ipse suas.
 Iamq; cadit Phœbus, iamq; Hesperus ardet, & atrî
 Surgunt occiduo cardine noctis equi.
 At virgo nusquam est: modico si ianua vento
 Concrepuit, dominam hîc credit adesse suam.
 Et iam syluæ omnes, & iam æquora sæua quiescunt,
 Mortalesq; oculos iam sopor altus habet.
 Hic vigilat solus, spes arcet credula somnos,
 Quæ tamen occulto languet & ipsa metu.
 Hîc ego sum, ne te longùm morer, atq; ita carpor,
 Pendens promissis Stancesilæ tuis.
 Tu mentem indaga regis, sensusq; latentes:
 Non mihi nil dederit, si citus abnuerit.*

ELEGIA XII.

E Cquid vt ignotas abii diuersus in oris,
 Ulla tibi nostri cura relicta manet?
An velut ex oculis, sic & de pectore cessi?
 Nec libet absentis iam meminisse viri?

Me

Me certè, ô mea lux, quantò via longius aufert,
 Tantò crudelis acrius vrit Amor.

Vrit, siue nouo prospexit Phœbus ab ortu,
 Seu rapidum pronus vergit in Oceanum.

Et cùm me placidis somnus complectitur alis,
 Astare ante oculos mœsta videre meos:

Quàm vereor, mea ne tantùm mihi somnia de te
 Sint reliqua, ast alter gaudia vera ferat.

Nam quid agant isti, qui omnes venantur amores,
 Et famam inde sui nominis ire volunt?

Ne quicquàm Danaen seruabat abenea turris,
 Erat æq; fores, excubiæq; canum.

Inuenit solers aditum per munera adulter,
 Conuerti in precium cùm tulit ipse deus.

At tu nec gemmas, neq. tanti feceris aurum,
 Ut subeas turpis crimina perfidiæ.

Non bene sub terris etiamnum Tyndaris audit,
 Externa profugum classe sequuta virum.

At pia Penelope toto laudabitur æuo,
 Nequicquam assiduis sollicitata procis.

Strenuus ad Troiam bello incumbibat Ulysses,
 Aut maris incertas puppe secabat aquas:

Illà astu pactos eludebat Hymenæos,
 Inceptum reuocans callida semper opus.

Hanc tu imitata, fidem sanctè cole, nec tibi lucra,
 Passibile, fama sint potiora tua.

Luam

*Lucra petens, urgente Noto mercator adactus
 Ad scopulum, surdo vota facit pelago.
 Lucra petens lusor sortem quoque perdidit ipsam,
 Et rediit nudus nocte silente domum.
 Non me Sidoniis intextum vestibibus aurum,
 Aut pelago cepit gemma reperta rubro:
 Sed facies nullo externo quaesita colore,
 Moresque ingenui, purpureusque pudor.
 Haec tenerum alliciunt, captumque tucntur amorem:
 Haec si absunt, sordet purpura, sordet onyx.
 Nec, si quam adspersit vitae fama improba labem,
 Tollere gemma nitens, pictaque palla potest.
 Quod si te hac in parte aliquid mea pagina ledit,
 Da veniam: desit nunquam in amore timor.
 Quem quidem ego facile esse mihi persuadeo vanum,
 Nec quid dicam habeo, cur metuam, nisi amo.
 Nunc tu, dum Litauas percurro frigidus onus,
 Fac curam absentis, nos imitata, genus.
 Et propone omnes venturum me tibi in horas:
 Et si pars tecum magna relictæ mei est.*

ELEGIA XIII.

*MVS A, relinquamus ripas Anienis amœnas,
 In sua me pridem Carpatus antra vocat.
 Sarmatiamque iubet patriis ornare Camœnis,*
M
Si qua

Si qua modo à nostro carmine fama venit.
 Illam Lasciades spoliis meus ornet opimis,
 Cumq; Scythis nullo fœdere bella gerat.
 Spes nostri in calamo est Heliconiadumq; fauore,
 Hec spolia, hic meus est currus, & arma mea.
 Nec primus rupes illas peto. Reius eandem
 Institit ante viam, nec renuente Deo.
 Et meruit laudem, seu paruum fletet Ioseph
 Leibo fraterna penè datum inuidia.
 Siue Palingenii exemplum, Musamq; sequutus,
 Quid deceat, caneret, dedecatq; viros.
 Concinit acceptos superis Tricesius hymnos,
 Linguarum præstans cognitione trium.
 Et, quæ de mundi perscripsit origine Moses,
 Ignota esse suæ non patitur patriæ.
 Laude sua neq; Gornicium fraudauero: namq; hic
 Orphæa fingit carmina digna lyra.
 Germanosq; canit magno certamine victos,
 Committens lyricis Martia bella modis.
 Me quoq; paulatim vestigia vestri sequutum,
 Votibus annumeret Sarmatis ora suis.
 Si mea nec liuor, leuis aut fiducia pennæ,
 Sed patriæ dulcis pectori versat amor.
 Tum tu aspirantem non segnis ad otia vitæ
 Myscovi, monitis parce tenere tuis.
 Sed sine, quod reliquum est mihi temporis, exigere inter
 Socnaticas Lauros, Pieridesq; meas.

Nil magnum affecto, nec spe mihi blandior vlla,
 Parua seges satis est, fonsq; perbennis aquæ.
 Qui sectantur opes, penetrent in viscera terræ,
 Aut ratib. curuis Indica regna petant.
 Me iuuat immensi rationem inquirere mundi,
 Cursusq; astrorum perdidicisse vagos.
 Cur Sol præcipitet gelidæ sub tempora brumæ,
 Nox contra lentis pigra feratur equis.
 Cur nunc exilis, nunc pleno appareat orbe
 Cynthia: quid stinguat lumina magna poli.
 Quid generet nubes, liquidosq; in nubibus hymbres,
 Quodq; coruscanti fulmen ab axe venit.
 Unde coloratus, cælum qui diuidit, arcus,
 Unde aquilo, aut Eurus, qui maria alta domant.
 Quæ vis commoueat terras, aut æquoris æstus,
 Fontibus, & fluuiis vnde perbennis aqua,
 Quò post fata animæ migrent. Sit Tantalus vsquam,
 Arida quem medio torreat amne sitis.
 Deniq; sit ne æterna corusci hæc machina cæli,
 An cuncta ad primum sunt reditura chaos.
 Hæc me vita manet, nisi quis deus obstat: auaros
 Aurea non ægrè flumina habere sinam.

ELEGIA XIII.

Bella instant, Patrici: nū nos quoq; bella sequemur?
 M ij Et da-

Et dabimus duræ nomina militiæ?
 Illos bella iuuent, quos auri cuncta domantis,
 Gemmarumq; fames imperiosa tenet.
 Me paruo assuetum, lituis procul, & procul armis,
 Ad patrios fas sit consenuisse lares.
 Igne vbi inextincto lucet focus, agricolamq;
 Ubere solatur messe benigna Ceres.
 Hic me vel vites, vel mollia poma serentem
 Inueniat miles perdomito hoste ferox.
 Qui mihi sanguineas, plena inter pocula pugnas
 Narret, & effusa castra relicta fuga.
 Oppidaq;, & summis deiectas montib. arces,
 Et tot cæsa, & tot millia capta virum.
 Ipse tenens veteri spumantia cymbia Baccho
 Excipiam tacitus fortia facta viri.
 Attoniti stabunt vernæ, surdasq; ministro
 Percutient aures verba vocantis heri.
 Heu stultas hominum mentes: mortemne per arma
 Querimus? atqui vltro, dum loquimurq;, venit.
 Ære licet rigens totus, solidoq; adamante,
 Illa per æs infert, perq; adamantia caput.
 Ferreus ille fuit, qui humano sanguine primus
 Sustinuit diras commaculare manus.
 Non hæc aut versis inter se, aut Tigribus ira,
 Inq; suum nunquam scuit hyena genus.
 Soli odia exercent mortales mutua, soli

Armant

*Armant crudeles in sua fata manus.
 Quin ita vecordes trux dementavit Enyo,
 Per diras cædes iri ut in astra putent.
 Sic Bacchum, sic Alcidem, fortemq; Quirinum,
 Magnorum titulos emeruisse deum.
 Dignior at quantò dapibus Iouis ille fuisset,
 Atq; Hebes picto participare toro.
 Qui bella extinxet per terras omnia, quiq;
 Pacem inter gentes inuiolabilibus
 Sanxisset pactis: huic aurea templa decebat,
 Huic pingues tauros, turraq; odori dari.*

ELEGIA XV.

*P Atria rura colo: nunc fallax aula valebis,
 Nil promissa equidem magna tua illa moror.
 Libertas gemmarum instar mihi, & instar arenæ est,
 Lydius aurifera quam vehit amnis aqua.
 Hic ego nec nutum alterius, nec limina seruo,
 Infringens duris molle latus foribus.
 Nec votis exopto famem incænatus herilem,
 Nec cuiquam in turba pugno aperire viam.
 Nullius ad leges vitam compono, licetq;
 Tempori mi arbitrio ponere cuncta meo.
 Ergo aut Socraticis aures accommo chartis,
 Unde animus vitis discat abesse suis.*

M ij

Aut

*Aut meditor Latius non absona carmina Musis,
 Quæq; meus molli Sarmata voce canat.
 Nec me dedecet fecundi cultus agelli,
 Seruum censereturpius esse reor.
 Rura inopes victus, & priscae munera glandis,
 Diuite mutarunt messe nitentis agri.
 Rura fuere prius, quam clausæ mœnib. vrbes:
 Nisi sint rura, vrbes turrigeræ esuriant.
 Hinc miles patiens æstus, & frigoris æquæ,
 Hinc rigidus consul venit ad imperium.
 Quod si oblectatur Tarpeia Iuppiter arce,
 Cecropiamq; urbem bellica Pallas amat.
 Flaua Ceres nostros quoq; non fastidit honores,
 Spicea cui messis temporeserta damus.
 Nec minus, æstiuis postquam maturuit boris,
 Gnata repertori ponitur vna suo.
 Lacte Pales gaudet, debentur poma Priapo,
 Hortorum hic custos, curæ habet illa pecus.
 Quid memorem Nymphas, montes, et stagna colentes?
 Quid celerem Faunum, Panæue capripedem?
 Qui sancti nobis, seu sit dea, seu deus, omnes,
 Et gaudent nostro, ut remur, honore coli.
 Ac pecorum fœtu, & frugum vbertate vicissim
 Vota expleant memores pauperis agricolæ.
 Villice, tu solitum iam nunc ordire laborem,
 Granaq; perpetuis decute verberibus.*

Dum-

Dumq; fauet Boreas, dum frigore flumina torpent,
 Et faciles præbet nixq; geluq; vias.
 Materiam sylvis fabricandæ conuehe naui,
 Inuito Satyrus frendeat ore licet.
 Ac primùm duplices disunctim pone carinas :
 Nam trabibus totum texere oportet opus.
 Quas transversa cauis coniungant ligna carinis,
 Affixa ad lentas ligna quoq; ipsa traves.
 Pars quarum anterior modicè inflectatur, ut amnis
 Exuperet fluctus, commodiusq; natet.
 Huic latera æquentur gemina fundata carina,
 Puppisq; ingenti concava nixa trabe.
 Tum rimas, ne quæ furtiuus perfluat humor,
 Et Cereri admissa damna det intus aqua.
 Conueniet musco, tortoq; ò villice ferro
 Sarciri : hac tibi sit cum, caue, vlla prior.
 Atq; ubi iam pontem glaciali marmore iunctum
 Vistula collectis fregerit auctus aquis,
 Informis liquidas descendat naus in undas,
 Et petat Arctoi littus onusta maris.
 Nec reditum speret : satis est, si, frugibus ære
 Pensatis, redeat nauta domum ipse pedes.
 Adsis, Cylleni : neq; enim facundia tantum,
 Verùm res quoq; eget nostra favore tuo.

ELEGIA XVI.

Nun-

N Vntius aduenio vobis, audite puellæ,
 Grata, minusue femam, nescio: vera tamen.
 Tam vera, & comperta fero, quàm viuere certò
 Me scio: quàm nox est atra, nitensq; dies.
 Ille decus iuuenum, multiscius, experiensq;,
 Ille valens calamo, nec minus ore potens,
 Duditius, regum orator, spes curaq; vestra,
 Dulcia coniugij sub iuga colla dedit.
 Quodq; exoptastis multæ, subito abstulit una:
 Vestra procellosos vota sequuta Notos.
 Hæcne fides? ubi dij? superos meminisse putatis,
 Si quid iurauit mentis amator inops?
 Proiicite ex animo curam, nam præstat, inanem:
 Huic alimenta faci sufficit ipsa Venus.
 At te laus victura manet, generosa virago,
 Unica Duditio digna reperta tuo.
 Non illum Italides poterant retinere puellæ,
 Non Rheni sanguis, nec Rhodani vlla genus.
 Tu poteras: geminis pulcherrima nata sub Arctis,
 Nec probitate minus, quàm niueo ore nitens.
 Ille & opes tibi post posuit, celebremq; galerum,
 Diues abunde, tuo si frui amore queat.
 Hæc illa est lotos, quæ degustata, parentum,
 Et dulcem ex animo curam abolet patriæ.
 Mentibus vnde hominum est hic instus ardor? an illud
 Verum est, quod quædam fabula prisca docet?
Nempe

Nempe insulsè hominē nostrū vnumquemq; vocari:

Namq; ut nunc vulgò nōminatur, homo.

Dimidium est hominis tantū, si secula prisca

Spēctemus, princeps quando coortus homo est.

Nondum quid sit amor, Veneris nec munera norāt,

Sed qui mos plantis, arboribusq; manet.

Citrà congressum, nocturnaq; gaudia citrà,

Edebant generis pignora certa sui.

His facies duplex ceruice hærebat in vna,

Tam bene, quæ à tergo, quàm bene, quæ antè tuës.

Quadruplicesq; manus adenant, totidemq; potentes,

Ceruorum cursus æquiparare pedes :

Vasta virū moles, vires in corpore summæ,

Natura efrenis, despiciēsq; Deos.

Hi fastu inflati, priscorum more Gigantum,

Bello cælicolas appetiere deos.

Consultant superi : neq; enim mortale probabant

Omne repentina clade perire genus :

Et quo compescenda foret gens effera pacto,

Non sese poterant explicuisse satis.

His ita distentis hominum pater, atq; deorum

Iuppiter, hos sacro fudit ab ore sonos.

Securo vos esse animo volo : namq; ego spero,

Hæc ut rectè habeant, me reperisse modum.

Faxq; ut superent homines, neq; bella deinceps

Ulla tamen moucant pernicioſa diis.

N

Nam

Nam vires, quæis freti audent contendere nobis,
 Dempsero, & in partes quæq; secabo duas.
 Hæc ait, & somnum magno demittit Olympo,
 Quem sopire hominum corpora cuncta iubet.
 Ille capit virgam Lethæo rore madentem,
 Somniferumq; hymbrem spargit in omne caput.
 Extemplo torpor mortales occupat artus,
 Immitēsq; domat somnus iners oculos.
 Hic quales curua defecti falce manipuli,
 Sole sub æstiuo tonsa per arua iacent:
 Tales Lethæo deuicti lumina somno
 Per campos fusi tum iacuere viri.
 Iuppiter interea, comitatus Apolline solo,
 Internas spatiis deuolat æriis.
 Somnoq; oppressos, ut sors quæq; obtulit, ense,
 Per mediumq; latus, per mediumq; caput,
 Admisso, in geminas partes secat: oua secari
 Quo pacto, aut scumbri lubrica terga solent.
 Vulnera dein solers curare iubetur Apollo,
 Ille haud inuitus iussa paterna facit.
 Extenditq; cutem, atq; extremas complicat oras,
 Et capita efformat, scabruq; terga dolat.
 His ita patratis cælestia templa reuisunt,
 Assurgit reduci concilium omne Ioui.
 Ut verò & somnus mortalia corpora soluit,
 Visus dimidio est & sibi quisq; minor:

Concurrunt bini, & cupidi coalescere rursus,
 Mutua comiectis colla plicant manibus.
 Expertesq; ita languebant somniq;, cibiq;,
 Donec opem fessis attulit alma Venus.
 Nescio quid curis admiscens dulce molestis,
 Atq; nouo pensans damna priora bono.
 Atq; hinc ortus amor, plagæ medicator acerbæ,
 Quiq; vnum ex geminis efficere vsq; studet.
 Quippe, prout dictum est, homini pars altera defit,
 Querendum omninò quam sibi quisq; putat.
 Huius, Duditi, quia compos factus & ipse es,
 Nec iam dimidium, sed mage totus homo es:
 Fortunam hanc fauco tibi, tum succedere rectè,
 Pro nostra cupio semper amicitia.

ELEGIA XVII.

HÆC mihi barbatum memini dictare magistrum,
 Magnus ubi Antenor post sua fata cubat.
 Diuitias non esse aurum, neq; si quis inemptis
 Infinita agri iugera bobus aret.
 Illum, contentus qui esset paruoq; suoq;,
 Amplius à superis qui peteretq; nihil:
 Dignum esse ante omnes, qui diues nominaretur:
 Hunc sat habere etenim, quod proprium esset opū.
 His ego persuasus, concesso regibus auro,

Ipse animo dives nil cupiente fui.
 Nunc argumentis dominæ conuictus auaræ,
 Errorem agnosco, paupericmq; meam.
 Dandum est, si cupias, inquit, mea vita, potiri.
 Si nihil est quod des, limine cede meo.
 Hei mihi, quod facile est sapiendo euadere ditem,
 Sed quas diuitias nulla puella colat.
 Non armenta ego, nec latos, locupletibus agros
 Inuideo, aut validis horrea clausa seris:
 Illi possideant Ostrum, viridesq; lapillos,
 Quicquid & auriferi gignit arena Tagi.
 Pelle ego, & hirsutis arcebo frigora villis,
 E fluuiôq; libens prætereunte bibam.
 Stramineaq; habitabo casa: modo fas sit amare:
 Hac in parte graue est cedere diuitibus.
 Sed quamuis durum quamuis graue, cedere oportet,
 Cedunt infidis omnia muneribus.
 Ferrea turris erat, Danæ qua clausa latebat,
 Hanc tamen aurifluæ ros patefecit aquæ:
 Auro victa virum scelerata Eriphila latentem
 Prodidit, & certum misit in exitium.
 Quàm bene, quod natura parens abstruserat imis
 Viscerib. solidi, cuncta metalla soli.
 Donec opes cœlaret humus, non bella fuerunt,
 Ad Styga tam multæ nec patuere viæ.
 Nos male solertes infauftum effodimus aurum,
 Omni-

Omni geni causam, principiumq; mali.
Hoc fratres ad bella vocat, hoc sustulit urbes,
Et magna euertit funditus imperia.
Heu canimus surdis, neq; prodest dicere verum,
Illa suum nobis occidit usq; melos.
Dandum est, si cupias, inquit, mea vita, potiri:
Si nihil est, quod des, limine cede meo.
Ergo, nisi effossum foret altis montibus aurum,
Visurus neq; Amor lumina solis erat.
At si vera canunt priscorum carmina vatum,
Aligero nullum est numen Amore prius.
Hic deus æternam soluit caligine noctem,
Ex veteri formas elicitq; chaos.
Hic, in amicitiam pugnantia semina rerum
Deducens, mundi nobile finxit opus.
Naturæq; unus partes infusus in omnes
Æterna serie cuncta creata fouet.
Sancte puer, cui se tellus, fretaq; omnia debent,
Et quicquid cæli clauditur orbe vago:
Si nullo inductus precio, neq; præmia spectans
Ulla, sed orbis amas commoda sponte tua.
Re nulla si nudus eges: impune neq; auro
Prostitui numen siueris ipse tuum.
Sed quæcumq; olim damnis ditescet amantum,
Illas igne rapi vindice ploret opes.
Tum neq; curet aqua sedare incendia quisquam,

Sed prædam medio raptor ab igne petat.
 Atq; aliquis flammam spectans, furumq; rapinas,
 Artibus hæc iuret parta fuisse malis.
 Hæc mala mox aliis cumulent fata aspera damnis,
 Angat eam longa fracta iuuenta die.
 Angant & rugæ, candensq; ætate capillus,
 Nec quicquam viridi quem nuce tinguat anus.
 Blanditias, primæq; imitetur verba iuuentæ,
 Sed quæ sint canæ non satis apta comæ.
 Illa puellarum choreis sese ingerat ultro,
 Illa putet cantus posse placere suos.
 Illam collatis iuvenes clam nutibus, illam
 Et virgo, & simplex rideat usq; puer.
 Clam nunc, deinde palam; donec dediscat amari,
 In cineremq; abeat fax vetus illa suum.
 Iam tum non timeat petulantes ianua mæchos,
 Ianua florum expers, & peritura siti.
 Illaq; iam dominæ feriat vox rarior aurem,
 Dormire, heu saxum, me pereunte, potes.
 Tum verò curam cognatas vertat ad artes,
 Et facibus castis insidiatur anus.
 Gaudiaq; ignotos ad mutua cogat amantes,
 Et præstet turpem culpæ alienæ operam.
 Atq; ubi iam vires, ætas absumpserit omnes,
 Emendicati munera panis edat.
 Iamq; adeo & morbi, veneris monumenta nefandæ,
 Et ce-

*Et celata diu Parthenopæa lues,
Ossibus emergat, perq; omnes seuiat artus
Impune, & medicæ rideat artis opem.
Nec, nisi post longos mors cunctabunda dolores,
His miserum soluat corpus anile malis.
Sed tantum corpus: nam fontem Cerberus umbram
Ultor aget cæcas trans Achéronis aquas.
In pertusum ubi vas lympham ferat: ut pote cuius
In vita nunquam est exsatiata fames.
His ex æquo omnes diris oneramus auaras:
Ast à te, ô mea lux, sint ea fata procul.
Sint procul; idq; adeò, si in me nil tu quoq; peccas,
Sive etiam peccas, sit tibi mitis Amor.*

IO. COCHANOVII

Elegiarum liber IV.

ELEGIA I.

AVLVSNubiferas transmittere cogitat Alpes,

Et procul antiquam visere Parthenopen.

Quid faciet viduata nouo Telesilla marito,

Et desolata sola relictâ domo?

Fleuit, ut amisso viduus flet compare turtur,

Orbañe pignorib. flet Philomela suis.

Ille voluntarius peregrinis exul in oris,

Mille feret cœli incommoda, mille viæ.

Utq; nihil cesset, properet quoq; sol prius annum

Conficiet, longas quàm redit ille vias.

Non ita, qui vulgò sapiens celebratur Ulysses,

Olim in linguenda promptus erat patria.

Sed, cùm ultura Parim numerosa Græcia classe

Iret vastatum Laomedontis opes:

Ille manere domi cupidus, furere assimulauit,

Ne socia inuitus posset in arma trahi.

Ut re-

Ut verò patuere doli fraudesq; reiectæ,
 Uxorem affatus fertur ita ille suam.
 Præsenti ut semper coniux fruerere marito,
 Nil non tentavi, sed renuente deo,
 Linquenda est Itace, natusq;, Uxorq; Laresq;,
 Per vastumq; fugax mæcha sequenda mare.
 Unus ne profuga fraudetur coniuge Atrides,
 Græcia coniugib. tota erit orba suis.
 Abstrahor inuitus: vale, coniux optima, meq;
 Primo, si faueant numina, vere mane.
 Hæc ait, & flenti postquam dedit oscula nuptæ,
 Commisit rapido vela ferenda Noto.
 Aulide prima mora est armis obiecta Pelasgis,
 Dum sua veliferas deficit aura rates.
 Nec prius Argiui ventos habuere secundos,
 Quàm læto infelix Iphianassa data est.
 Ut ventum ad Troiam est, quæ prælia, quique labores
 Exhausti? quanto sanguine fluxit humus?
 Hectore sublato decimo vix Doricus anno
 Ignis Dardanidas est populatus opes.
 Iamq; ferebatur victrix vasto æquore classis,
 Et præda ad patrios ibat onusta deos.
 Infremuit cælum, tempestatesq; coortæ
 Saxis illisas comminuere rates.
 Victores domuit pontus: pars mersa profundo est,
 . Partem turbo rapax per maria alta tulit.

Ad Ciconum litus ventis defertur Ulysses,
Urbemq; iniecto diripit igne ferox.
Armantur Cicones: concurritur æquore aperto,
Thrax vincit, Ithacus non sine clade fugit.
Orta tempestate iterum, Borea q; furente,
Ægrè Lotophagon littora curua tenent.
Hic, viridis loti dulcedine capta iuuentus,
Immemor, ad patrios distulit ire lares.
Ni flentes ferro, viq; abstraxisset Ulysses,
Maturumq; citus præcipitasset iter.
Hinc digressus ad immites classem adpulit oris,
Quæ loca Cyclopes, gens truculenta colit.
Accipit hospitio nautas Polyphemus amaro,
Et sena ex illis corpora viua vorat.
Uter opem reliquis tulit: uter seruat Ulysses,
Victus es oblato, trux Polypheme, mero.
Elapsi ad naues properant, vastumq; per æquor
Nantes Æoliis applicuere vadis.
Hic Læertiaden humanior excipit hospes,
Qui trucib. ventis impenit Hyppotades.
Hospicioq; erubundum recreauit amico,
Nec re fortem ulla passus egere virum est.
Addidit & munus, conclusas vtre procellas,
Cedentem Zephyri flamina iussa sequi.
Linteae tenduntur, noctesq; diesq; feruntur,
Dux retinet clauum, dux regit ipse ntem.

Iam-

Iamq; erat in conspectu Ithace, cum fessus Ulysses
Somno infelici lumina victa dedit.

At socij (aurea enim fallebant vincla) nati utremq;
Auro distentum per freta longa vehi:

Terga bouis laxant: venti ilicet impete magno,
Qua data porta ruunt, Æoliamq; petunt.

Abripitur classis, emensaq; marmora tranat,
Pectora planguntur, luctus ubiq; sonat.

Itur ad Hyppotadem rursus, stupet ille reuersos,
Et, tanquam exosos diis, procul esse iubet.

Æolia eieci Læstrigonas haud meliore
Accedunt fato, mœniaq; alta Lami.

Nam speculatorem concersit dentib. unum
Antiphates, reliquis auxiliata fuga est.

Intonat ille ferum, decurrunt urbe Gigantes,
Demerguntq; rates, cum ratibusq; viros.

Unica seruata est nauis, qua vectus Ulysses
Matum euasit certa pericla fuga.

Hinc ad Phœbigenæ peruenit littori Circes,
Delectosq; iubet limina adire deæ.

Viginti iuuenes: venientes obuia diua
Accipit, hirsutis undiq; septa feris.

Nec mora, misceri ducentem obliuia potum,
Apponiq; nouis imperat hospitibus.

Accipiunt illi securis pocula dextris,
Et nulla fraudis suspitione bibunt.

O j

At

At dea contactos medicatæ verberare virgæ,
 Sordida spurcarum vertit in omni suum.
 Coniectosq; in haram sylvestri glande saginat,
 Equum erat informes viuere glande sues.
 Eurylochus fraudis metuens in limine primo
 Substiterat, nocuum nec bibit ore mcrum.
 Cumq; nec ipse sequi comites auderet, & horum
 Interea efferret limine nemo pedem:
 Nuntius interuisse omnes accurrit Ulysi,
 Atriaq; ingressos non remeasse retrò.
 Arma rapit Laertiades, vindexq; suorum
 Tecta horrenda deæ præmedicatus adit.
 Oblatosq; meri latices interritus hausit,
 Frondeq; demulctus terruit ense deam.
 Cunctaq; cum illæsus superisset pharmaca, porcis
 Exutos comites donum ab amante tulit.
 Restat iter durum: patriam aspecturus Ulysses
 Non prius est, adeat quam Phlegetontis aquas.
 Tyresiam consulturus, patria arua petenti
 Quæ fugienda foret, quæue sequenda via.
 Ergo Cymmerias descendit mœstus ad onus,
 Terminus immensi quæ patet Oceani.
 Hæc loca perpetuis uestit nox densa tenebris,
 Nec populos unquam recreat alma dies.
 Non cum sydereum solis rota scandit Olympum,
 Non cum sub terras axe volante redit.

Huc

*Huc naui adpulsa nigras ferit ense bidentes,
 Et Stygio regi debita sacra facit.
 Ecce autem umbroſis animas conſurgere lucis,
 Illeſtus pecudum cæde calente, videt.
 Quanta locuſtarum purum quondam æm̄ nubes,
 Subiexens latè frugum inimica venit.
 Hic illi Heròes priſci potuere videri,
 Quicq; modò in campis occubuerè Phrygum.
 Hic Anticlia infelix, quam Ditis ad umbras
 Abſentis nati per Styga miſit Amor.
 Hic & Tyreſias: ſolus regionibus illis
 Qui ſapit: umbræ alii, vanaq; ſpectra volant.
 Is Lærtiadæ venientia fata recludit,
 Et per quas Ithace ſit repetenda vias.
 Quis ille inſtructus ſatis, expletusq; videndo,
 Ad ſocios Stygio flexit ab amne pedem.
 Cymmeriaſq; domos, & regna inamœna relinquens,
 Ææis rurſum redditur æquoribus.
 Hinc ubi ſoluiffet maria ulteriori petenti,
 Stringere Syrenum præta neceſſe fuit.
 Qua ſi quis nauem imprudens religaſſet arena,
 Pellaci è mediis voce retractus aquis.
 Non ille uxorem, non dulcia pignora natos,
 Poſt longum rediens exhilarabat iter.
 Sed ſcopulis hærens, Muſæ dulcedine victus,
 Ænũ apud impurus turpe terebat heras.*

Dum mors effætos anima secluderet artus,
 Differrentq; truces ossa inhumata feræ.
 Hæc cum Dulichius non ignoraret Ulysses,
 Consilia æquore æ fida sequutus heræ.
 Auriculas comitum cera obstruit: ipse liganda,
 Brachiaq; ad malum, cruraq; lenta dedit.
 Atq; ita suspectas fugiens præteruolat omas,
 Nequicquam suauis vela morante sono.
 Syrenas præteruecti, fraudesq; canoris,
 Aspiciunt scopulos, corde tremante, duos.
 Fumus erat circum, feruebant littora late,
 Saxa mari ingentem pulsa dabant sonitum.
 Dextrum Scylla latus canibus succincta tenebat,
 Exertans alto gutturmæna specu.
 Læuam, quæ fundo nunc æquora sorbet ab imo,
 Nunc vomit epotas dira Charybdis aquas.
 Has inter rupes, nisi mauis dicere mortes,
 Per tumidas agili puppe feruntur aquas.
 Dumq; implacatam cupiunt vitare Charybdim,
 A Scylla abrepti sex periire viri.
 Trinacriam reliqui adpellunt, ubi filia solis
 Pascebat patrios lata per arua greges.
 Hos violare nefas erat, & prohibebat Ulysses,
 Consilij Circes, Tyresieq; memor.
 Sed monuit frustra: venter caret aurib. aiunt,
 Hoc autore bouum grex sacer ille cadit.

De-

Detrahe serpunt pelles, caro mugit acuto,
 Fixa Veru: instantis nuntia signa mali.
 Ut saturi ergo vagam pelago immisere carinam,
 Candidaq; optati vela tulere Noti:
 Nulla adpareret cum iam terra amplius usq;
 Sed cœlum, & solæ conspicerentur aquæ:
 Atra repente diem nubes inuoluit, & ingens
 Tempestas latis ingruit æquoribus.
 Linthea scissa volant: euersi pondere mali
 In rapidas rector decidit ictus aquas.
 Nauem exarmatam missum ferit ab Ioue fulmen,
 Soluitur illa, viros obruit unda maris.
 Solus comprehensa trabe mortem effugit Ulyses,
 Continuosq; nouem sic natat ille dies.
 Vix decimo infertur terræ, quem pulchra Calypso
 Eiectum pelago culta sub antra vocat.
 Hospita necne parum comis foret, omnib. illum
 Demerita officiis, lecto etiam recipit.
 Et si dura viri potuissent pectora flecti,
 Præmia mansuro magna parabat Amor.
 Difficilem dea post septem vix deniq; messes,
 Idq; deum monitis, tendere vela sinit.
 Ille mare ingreditur: quid multis? brachia rursus
 Euersa in mediis naue fatigat aquis.
 Leucothoë fessum placida aspicit: huius ope æquor
 Vicit, & optatam corpore pressit humum.

Hinc

*Hinc tectum Alcinoi subit : à quo adiutus amice,
 Vix tandem patrio redditur ille Lari.
 Cum totos viginti egisset duriter annos,
 Iactatus terris, indomitoq; mari.
 Omnia sint frustra : tu Paulum, Lar, aue fausta
 Dimitte, & longa nolis abesse mori.*

ELEGIA II.

NO Nego te lachrymis, Tarnoui, prosequar ullis,
 Aut tua lugubri carmine fata gemam.
 Viuis enim verè, mortali carcere liber,
 Sublimemq; habitas ætheris arce domum:
 Quæ nulli est hyemi, nullisq; obnoxia nymbis,
 Sed lucem æternam, nescia noctis habet.
 Hic labor, & curæ insomnes, hic ægra senectus,
 Hic morbiq; vigent, sollicitusq; timor.
 Felix, qui scopulos euaseris æquoris huius,
 Incolumi portum contigerisq; rate.
 Nos pelago incerti ferimur, quocumq; carinam
 Impulit aduersi seuæ procella Noti.
 Tu nunc Heroas inter, quos prisca tulerunt
 Secula, cœlesti vesceris ambrosia.
 Sub pedibusq; vides ternas, pontumq; sonantem,
 Auræq; æthereo sydæm sparsa polo.
 Gloria, quæ virtute tibi est quæ sita perennis,

Con-

Contempta volitat morte per omni virum.
 Cum posses etenim factis te ornare parentum,
 Duxisti satius laude vigere tua.
 Non ignarus ei, qui nil per se ipse patisset
 Egregium, laudes opprobrio esse patrum.
 Te memorant inuicti Alcidae exempla sequutum,
 Terræ, atq; infesti plurimum obisse maris.
 Totq; adiisse pericla, tot exantlasse labores,
 Ausum per mediam vadere barbariem.
 Nec verò Eurysibeus quisquam, aut grauis ini nouer-
 Sed solus laudis te stimulauit amor. (cæ,
 Artib. instructus pacis, belliq; fuisti,
 Et quæ armis promptus, consilioq; valens.
 Nec fuit usus, ut alterutrum, quo clarior esses,
 Vel pacem optares, vel tibi bella dari:
 Sed veluti miles, longa assuetudine doctus,
 Dextra æquè, ac læuâ fulminea arma rotat:
 Sic tu, cognita habens, quæ tempus utrumq; decerët,
 Hoc æquè, atq; illo tempore clarus eras.
 Tu fidus legum interpres, atq; arbiter æquus,
 Tu circumuentis anchora sacra reis.
 De summis regni rebus consultus, ubi omni
 Soluisses, & vox auribus hausta tua est:
 Incertum, prudentior, an facundior esses
 Linquebas: surgit par tibi utring; decus.
 Idem tu ille toga præstans, cum bella vocarent,

Milesq; intrepidus, duxq; peritus eris.
Non incerta cano: Libyæ mihi littora testes,
Maurorumq; potens te duce fusa manus.
Testes Riphæis deiectæ collibus arces,
Quæ tot Moschorum millia cæsa iacent.
Nam quis Obertini manantes sanguine campos,
Præcipitem Daci prætereatq; fugam?
Ille dies docuit numerum non vincere bello,
Sed vim pugnantum, consiliumq; ducis.
Millia bis duodena ferox armauerat hostis,
Cuius pars numeri vix tibi sexta fuit.
Ergo intra vallum tacitis aciem instruis armis,
Spemq; bonam dubiis insinuas animis.
Tormentis instare, pilisq; ardentibus hostis,
Quale Iouis magna fulmen ab arce venit.
Tu pugnandi avidum belli certamine torques
Dilato, & longas iniicis usq; moras.
Impatiens ille, & numeroso milite fretus,
Intercludendi spem tua castra capit,
Diducitq; alas: at tu, dextro obice rupto,
Ordine ab extremo signa repente iubes
Inferri sparsis: ruit improuisa iuuentus,
Martiâq; horribiles æm dedere sonos.
Dacus ubi erupisse inopinum comperit hostem,
Impiger hac vires cogit & ipse suas.
Concurrunt alacres, funestaq; prælia miscent,

Hinc

Hinc animosa cohors, hinc numerosa manus.
 Dum reuocat sparsos hostis, densatq; maniplos,
 In faciem pugnam dum redigitq; nouam.
 Parte alia vallum tu dispicis: euolat agmen,
 Distentumq; hostem fortiter aggreditur.
 Nec mori, rupta aduersa acies virtute tuorum est,
 Fit fuga, fit cedes: tu ampla trophæa refers.
 Deniq; nullum hostem, nullas te hospite vires
 Parrhasio timuit subdita terra polo.
 Atq; ut durus Atlas stellatum sustinet axem,
 Res humeris ita erat nixa Polona tuis.
 Nec verò superos lingua, sed mente colebas,
 Perstans in prisca religione patrum.
 Per te cana fides, cæloq; Astræa relicto,
 Cæperat inuisam viscere rursus humum,
 Rebus in aduersis idem, letisq; fuisti,
 Pectoris vnus erat sorte in vtriq; tenor.
 Diuitias metiri auro falsum esse putasti,
 Sed tibi opes magnæ fidus amicus erat.
 Consilio oppressos iuuiisti sedulus, ac re,
 Verus magnarum qui fuit usus opum.
 Tu scelerum, fraudisq; osor, tu portus, & aura
 Clemens virtuti, perfugiumq; bonis.
 Hæc te immortalcm, Tarnoui maxime reddunt,
 Hæc te astris miscent, concilioq; deum.
 Vltrà num tu aliquid curas? hæc uè agmina spectas?

Quæ celebrant funus puluerulenta tuum.
 Sarmatia omnis adest, atq; vnâ Teuthona pubes,
 Quicq; bibunt alti flumina Danubij:
 Omnes vnus habet squallor, ferit æthem planctus,
 Te deflent iuuenes, te pueri, atq; senes,
 Filius ante omnes, qui non solum ore parentem,
 Sed vita morumq; integritate refert.
 Pone modum lachrymis, fas non est flere beatos,
 O iuuenis, magnæ spes cumenq; domus.
 Illos flere decet, qui exacto turpiter æuo
 Spem nullam vitæ proſſerioris habent.
 Sed periere velut ratione carentia bruta,
 Demersi tenebris, nocteq; perpetua.
 At qui ita vixerunt, vt nil virtute putarent
 A ſuperis homini pulchrius eſſe datum,
 Nec ſunt deſidiam turpem, luxumq; ſequuti,
 Sed ſtudiis animum percoluere bonis:
 Illis porta patet cœli, ſedesq; beatæ,
 Cum terrena animus mole ſolutus abiit.
 Quod ſi quis meritò magni tenet atria cœli,
 Nemo parente tuo iuſtius illa tenet.
 Quæ virtus etenim eſt, quam non exercuit ille?
 Quis fuit aut armis, aut pietate prior?
 Non ille antiquas laudes iactauit auorum,
 Lauis propria hæc demum eſt, quam ſibi quisq; parit.
 Pro patria innumeris obiecit ſe hoſtibus ultro
 Vulneraq; excepit, non timuitq; mori.

Fortunæ leuia, & subitis obnoxia damnis,
Sola animi duxit perpetua esse bona.
Hac Pollux, & quem diues colit India, Liber,
Hac vagus Alcides venit in æth'ra via.
Quos inter nouus ille deūm conuiuia recumbens,
Tarnouius tota gaudia mente capit.
Curarum oblitus: ceu cum maria omnia circum
Emensus portum deniq; nauta tenet.
Hunc tu flere caue, atq; animo omnē absterge dolorē,
Hoc tibi, si fas sit, dicat & ipse pater.
Quin tu illi Pario de marmore Mausolæum,
Vistulæas ponis nobile propter aquas.
Quò pia posteritas æuo labente quotannis
Confluat, & cineri debita dona ferat.
Prælia, quòsq; olim deuicit strenuus hostes,
Fac spiret paries Phidiaca arte nitens.
Carmen ego adiiciam: lapis hic premit inuidus ossa
Tarnouii, ipse mori nescius astra colit:
Hoc satis est tumulto: nam cætera fama superstes,
Narrabit seclis innumerabilibus.
Æternum, ô venerande cinis, saluèq; valuèq; ,
Et nullo incumbat pondere terra tibi.

ELEGIA III.

Quæ vaga curricula, ô Firleu, quæue ampla theatra
P ij Obl-

Oblectare æque lumina nostra valent?
Atq; hæc naturæ artificis spectacula dia,
Conuexiq; orbis non imitabile opus.
Quæ potuit florum pictura æquare colores,
Quales vere nouo Dædada gignit humus?
Aut quis beryllus tam gratum splendet, vt herbas
Amplexus summas ros oriente die?
Nam nemora, & colles syluis frondentibus aucti,
Fluminâq; ingenuas suppeditantia aquas:
Non specie tantum, commendantur hæc lepore,
Sed fruge, atq; vsu sunt quoq; blanda suo.
Hinc etenim priscis mortalibus extitit olim
Victus, cùm nondum fortia aratra forent.
Hinc genus omne alitur pecudû, et genus omne ferarû
Ex quæis mortales commoda mille ferunt.
Ipsa autem quamuis neglecta, incultaq; tellus,
Natura tamen est vndiq; compta sua.
Quæ si hominum cura bobus versata colatur,
Præmia cultorem qualia, quotq; manent?
Nec verò aut gemmas Eoo in littore lectas,
Aut conchas rubro progenitas pelago,
Admirere magis, resfluentes quàm ipsius æstus,
Æquoris, & certis finibus Oceanum
Nunquam exuriantem, licet omnia flumina in illum
Vndiq; inexhaustis prona ferantur aquis.
Tùm si templa vagi suspexeris aurea cæli,

Estne

LIBER. IIII.

117

Estne usquam, humanos quod iuuet æquè ocu-
 Hic illas totis radiantibus noctibus vsas, (los ?
 Hic tenues Hyadum, Pleiadumq; faces.
 Hic obseruatum trepidis Oriona nautis,
 Et videas formis mille alia innumeris,
 Omnia quæ magni rapida vertigine cæli,
 Occiduas versus fixa feruntur aquas.
 Quinq; tibi aduerso luctantur tramite contrà,
 Et vaga per magnum sydem inane meant.
 Quorum annus pigro perhibetur cardine verti,
 Et constat seclis innumerabilibus.
 Hæc inter medius Sol ardet, & axe corusco
 Per liquidum iunctis æthera fertur equis.
 Tempestatum, anniq; parens, nunc versus ad Austri
 Partes, nunc Boreæ frigida flamma petens.
 Luna autem semper nascens, semperq; senescens,
 Et modo tota latens, & modo plena nitens,
 Ex industria in hunc à diis coniecta videtur
 Terræ vicinum prodigiosa locum:
 Ut variabilibus formis, alioq; subinde
 Apparens vultu, scire alioqui audum
 Ad se hominem alliceret, terræq; ex fœce leuatum
 Verteret ad cæli pura tuenda loca.
 Quod nisi quid paries absurdum Delphicus ille
 Dicit, qui se ipsum noscere queng; iubet:
 Ipsius naturam hominis quoq; dispice, Firlen,

For-

Forſan & hîc animus, quo capiatur, erit.
 Ac tot diſſimiles primùm perpende figuras,
 Naturæ promptas de locuplete penu.
 Quotq; vides formas, ſpecies tot concipe morum:
 Ut non ſit mirum, ſecula per innumera
 Vix tria amicorum toto paria orbe reperta:
 Culpa hæc diſparibus, manat ab ingeniis.
 Quæ niſi conſpirent, ut idem nolintq; velintq;
 Fidus amicitie non coaleſcit amor.
 Nec verò, ô Firlen, Sphyn gem, Scyllamie biforme,
 Aut Centaurorum monſtra ſtupenda legens.
 Hoc genus arbitrere unquam portenta fuiſſe:
 Namq; hæc à vera ſunt ratione procul.
 Sed tibi adumbrari potius per talia rere,
 Naturæ duplicis participantem hominem.
 Nonné vides, ubi quis furit acri percitus ira,
 Aut deſideriis pungitur immodicis:
 Quàm procul à vera fertur ratione, viaq;
 Nec iam animo conſtat, nec memor ipſe ſui eſt?
 Sed rapitur præceps: abruptis qualis habenis
 Æqua, & iniqua fugax per loca fertur equus.
 Atq; hæc illa fera eſt iungi cùm corpore ſueta
 Humano: quàm ſi poſtpoſito ipſo homine
 Solam quis curet, tradens ſe affectibus ultro,
 Indulgensq; ſuis uſq; cupidinibus:
 Non hominis, Firlen, quæ à brutis diſtet oportet,
 Sed

Sed pecudis vitam creditur ille sequi.
 Forma autem illa hominis naturæ iuncta ferinæ,
 Humanæ dici mentis imago potest.
 Quam partem haud inscitè hominē quoq; dixeris ipsum;
 Visumq; est magnis hæc ita habere viris.
 Non, ut opinor, enim hinc hominem appellare solemus,
 Quod caput, atq; humeros, brachia quodue gerit:
 Cætera q; eiusdem generis, quæ non magis ipsi,
 Quam brutis etiam confiteare data:
 Sed quod præditus est ratione: illaq; magistra
 Et veri, & falsi, propria signa tenet.
 Virtutem à vitio, à turpi discernit honestum,
 Rerumq; euentus per prius acta videt.
 Hæc propria esse hominis, Furieu, fateare necesse est,
 Et quisquis sese iis dediderit studiis.
 Brutam illam pecudem rationis lege coercens,
 Et pietatem unà, iustitiamq; colens,
 Verè illum humanam dicendum est vivere vitam,
 Ut qui naturæ sit memor ipse suæ.
 Et qu'à terra quidem patet inclusa æquore salso,
 Mortis ubi diræ ferrea iura vigent.
 Non animal reperiri homine præstantius ullum,
 Amentes etiam credo videre feras:
 Orbem autem nostrum fabrefactum dicere causa,
 Hoc verò euinci vix ratione potest.
 Nam si spectandus terræ est, atq; aéris usus,

Tam brutis, quàm homini vita ab utroq; venit.
 Sin præstans natura sibi hunc usurpat honorem,
 Ne sic nostra quidem res meliore loco est.
 Nam quantum brutis homo desipientibus anteit,
 Æthereis tantum cedit & ipse animis.
 Præterea, si in condendo deus orbe volebat
 Gratificari homini, qua ratione feras
 Humano generi infestas, Tigresq;, Leonésq;,
 Et Crocodilorum corpora vasta tulit:
 Cur inuisa fames, cur sæuit pestifer aër:
 Cur teneros partus mors necat ante diem.
 Mitto perpetuis loca latè inſessa pruinis,
 Regnâq; flamiuomis subdita solis equis.
 Mitto mare ignotum, rupes, vastasq; paludes,
 Quò neq; mortali fas adiſſe pede est.
 Quod superest arui, natura obducere pugnat
 Sentibus, & densis conſerat omne rubis.
 Ni labor aſiduus, ni vis humana reſiſtat,
 Vertere fœcundum ſucta bidente ſolum
 Arcendæ cauſa famis: & tamen irritus ille
 Non rarò effluxit, diſperitq; labor.
 Cum ſata vel nimij ſolis coxere calores,
 Hymbrésue, aut venti, viſue inimica geli.
 Valde itaq;, & nimium valde, placet is ſibi, Firlœu,
 Cauſa orbem factum qui putat eſſe ſua.
 Hoc propius verò eſt, mundi artificemq; patremq;,

Qui

Qui sibi sufficiens, non eget alterius,
 Se spectasse vnum, & sua commoda tantum agitasse.
 Orbem cum magna fingeret ille manu.
 Scilicet artifice ut tanto, sapientia cuius,
 Virisque, immensæ, par bonitasque, viget,
 Dignum opus extaret: quo nil perfectius usquam
 Cum foret, aut specie pulchrius, aut melius,
 Summa quoque, auctoris mulceret corda voluptas,
 Contemplantis opus tempus in omne suum.
 Res nostræ autem ita habet, fortuna ut si quis in ampla
 Magnificam insistat ædificare domum,
 Liber ubi oblectare animum, possitque, profuse
 Ostentare pares munificentie opes.
 Atque huc comportet veterem simul undique gazam,
 Aurum, marmor, equos, mancipia arma, viros,
 Ceteraque ex genere hoc, quæ vel videantur ad usum,
 Vel cultum illius cedere posse domus.
 Hic aliquis, siue hunc Libycis rex præesse elephantis,
 Ad primas voluit seu vigilare fores.
 Hos fastus si assumat, ut illas futilis ædes
 Causa fundatas asserat esse sua:
 Quanto cum risu (stultis quæ debita merces)
 Ipsius censures excipiat heri?
 Hoc homini fortasse usu venit: ebrius orbem
 Cum causa factum somniat esse sua.
 Quem ratio satis, atque adeo resque ipsa refellit,

Fastu atq; immodico turgidum amore sui.
 Ut dictum est igitur, propter se hæc ampla videtur
 Mundi templa potens ædificasse deus.
 Æthereæ mentes autem, mortaleq; seclum,
 Mancipia huius heri nobiliora sumus.
 Utq; dei iussis, animi loca summa gubernant,
 Sic hominum generi terra tuenda data est.
 Muneribus dissipatis: ratione metalli,
 Quod quisq; admixtum, cum generatur, habet,
 Ferri etenim colere est agros, victumq; parare ijs,
 Qui se cunq; aliis dediderint studijs.
 Æeris res varias diuersos fundere in usus,
 Ornatumq; dijs exhibuisse solum.
 Argenti rubiosa procul depellere monstra,
 Et si qua humano corpore clausa fera est.
 Auri exercere imperium, dictaræque leges
 Urbibus, & curæ publica habere bona.
 Quisquis auaritia ergo procul, turpiq; remoto
 Quæstu, fungetur munere rite suo,
 Communem exornans patriam pro parte virili,
 Et præbens sese morigerum superis:
 Spes illum est euectum iri ad maiora, ubi vita
 Functus mortales liquerit exuias.
 At qui dona sinet diuum rubigine carpi,
 Et patriam nullis iuuerit officiis:
 Sed quasi fucus, apum populabitur horrea tantum,
 Vitamq;

*Vitamq; in lustris desidiosus aget:
Ille fues, nanasue subibit Pythagoræas
Mortuus, aut furiis terga secanda dabit.
Nam licet extiterit sapientum factio quædam,
Quæ multare sacras morte sit ausa animas.
Pars potior tamen addictas leto asservere,
Conuincuntq; æuo viuere perpetuo.
Nam quoniam deus est, iustum fateare necesse est:
Hac autem in vita sæpè videre licet,
Paupertate premi innocuos, florere nocentes:
Quod, quàm sit iustum, quisq; putare petest.
Quare, aut iniustus deus est, quod dicere falsum est,
Aut potiore sui parte perbennis homo est.
Qui, si nulla tulit meritorum præmia, donec
Corpore mortali viueret implicitus.
Seruatus credi venturum debet in æuum,
Clam ubi iustitia est cuiq; futura dei.*

FINIS.

FORIOTIA

RECEIVED

Libellus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

Yam pponimus

FORICOENIA

SIVE

EPIGRAMMATVM

Libellus.

AD PETRVM MYSCOVIVM.

*Vi cœnare domi Musas, adeoq; pœtã
Ipsum, Myscoui nō reticende vetas:
Accipe iure tuis foricœnia debita mē-
sis,*

*Non Aganippæo fonte sed hausta
cado.*

*Hæc mihi, dum violæ regnant, dum pocula spumant,
Corniger occulta dictat in aure deus.*

*Quis horum neq; tu meliorem impende legendis,
Inter vina volunt ebria scripta legi.*

VOTVM.

*Non aurum optavi, neq; clausas mœnibus vrbes,
Nec quas Thebarum dixit Homerus opes.
Sed magis ut dulci spument mihi pocula Baccho,
Nectar inexhausto sufficiente cado.*

Potan-

*Potantiq; hilaris, Bromij non osor, amicus
 Asideat: vitem rustica turba colat.
 Has ego diuitias & amaui, & semper amabo,
 Nec sceptrum inuideo, cum phialam teneo,*

AD SODALES.

*HIC, ô amici
 Dum patiuntur
 Fata, bibendum est.
 Nulla apud Orcum
 Vineâ floret:
 Nulla Lyæo
 Dolia feruent.
 Flumina tristi
 Sulfure manant.
 Pallida ripas
 Taxus inumbrat.
 Hic, ô amici,
 Hic & amandum est:
 Nam simul atq;
 Ruperit atrox
 Stamina Clotho,
 Te Crocali, & te
 Phylli relictâ,
 Per Styga, nigro*

Lynce

*Lyntre feremur:
Haud nebulæ
Æquore surgens
Absimiles, quas
Dissipat Euræus.*

DE NEÆRA.

*T*hebana bella tu quidem
Cantas, & ille Troica:
Ego mea infortunia.
Me non eques, me non pedes,
Aut classis ulla perdidit,
Sed syderibus certantia
Dulcis Neæræ lumina.

IN PVELLAS VENETAS.

*Q*uotquot in Adriacis fuerant Nereides undis,
Vel potius toto quotquot in Oceano:
Omnes deduxit Venetam Neptunus in urbem,
Conspicitur vasto nulla puella mari.
Hic saga est Circe miserorum pectus amantum,
Hic Syren nautis insidiosa canit.
Ut loto abstineas, ut noxia pharmaca vites,
Cenique auriculas cantus ut usque linas.

R

Immo

*Immo obsurdescas : oculis nisi captus, Ulysse, es,
Captus es, & forma moly tuum illud hebet.*

IN TVMVLVM FRANC. PETRARCHAE.

*S*Imemor ipse sui est animus post funera, culte
Petrarcha, & cineri viuit inuictus Amor :
Certè non tantum cepisti morte dolorem,
Quàm gaudes Lauræ nunc comes ire tuæ.
Quæ fati inuidia primis oppressa sub annis,
Te summo in luctu liquenat, & lachrymis.
Nunc vos Letheæ spaciante margine ripæ,
Elysi spectat plebs numerosa fori.
Felices animæ, quarum dissoluere fœdus
Mors quoq;, & extremi non potuere rogi.

DE SCRIPTIS EIVSDEM.

*I*Mmatum tuæ dum defles funera Lauræ,
Illam immortalem, teq;, Petrarcha, facis.

AD CALLISTRATVM.

*D*ives amasti olim, sed inops, Callistrate, factus
Non itè amas : habet hæc pharmaca pauperies.
Quæ te blanda suum nuper vocitabat Adonim
Menophile, nomen nunc rogat illa tuum.
Tu quis

*Tu quis es? unde venis? quid vis tibi? num satis illud
Nosti tritum, inopi nullus amicus erit?*

IN IMAGINEM MARIANI.

*EXigua hæc, Mariane, tuis solacia amicis
Linguis, Apellæa redditus in tabula.
Ipse per Ionias Asiam petis impiger undas:
Et loca, ubi humano parta salus generi est.
Di tibi dent faciles ventos, quibus usus, amicis
Et patriæ incolumis restituare tuæ.*

AD ANDREAM PATRICIVM.

*Nemo est, quem cupiam magis videre,
Quàm te, mi Patrici, dolore in isto:
Qui me nunc coquit acriore flamma,
Quàm quæ Trinacria æstuat sub Ætna.
Quare, si quid amas meam salutem,
Ne me spe redditus tui usque, & usque
Defraudes, precor, aut tu enim mederi,
Aut nemo poterit meo dolori:
Qui me nunc coquit acriore flamma,
Quàm quæ Trinacria æstuat sub Ætna.*

AD VENEREM.

Vir tuus Anchises, quem propter sæpè solebas

R ij

Ante-

ERIGRMMATVM

*Antebac Idæum littus adire, Venus:
Hunc tibi iam tremulo nigrum de vertice crinem,
Ætatis posuit præteritæ reliquum.
O dea, namq; potes, primam aut mihi redde iuuentam,
Aut veluti iuuenem, sic tuare senem.*

IN CONVIVIVM.

*QVæ nunc dicantur conuiuia, conbibia olim
Dicta puto: hoc siquidem symposium est propriè.
Affinis genuinum inuertit litteræ sensum:
Ni quis id esse putet viuere, quod bibere.*

IN BACVARVM CYTHARAEDVM.

*ORpheus in syluis, in aquis moduletur Arion,
Mulceat hic pisces, mulceat ille feras.
Tu orbibus in mediis cane, Bacuare: nemo etenim te
Dignior humanis aurib. esse potest.*

DE ANNA.

*Illud nomen amo, quod seu legisse Latino,
Seu velis Hebræo more, perinde sonat.*

IN BACCHVM.

Latini

*L*æti merum bibamus,
 Bacchumq; concinamus :
 Bacchum, patrem chorææ,
 Et cantilenæ amicum.
 Bacchum, sodalem Amoris,
 Charissimum Cytheræ.
 Per quem ioci ac lepores
 Et temulentia orta est.
 Per quem molestiæ omnes,
 Et cum dormit acris.
 Pulchrê ergo temperatos
 Præbent scyphos ministri:
 At mistus irretentis
 Angor fugit procellis.
 Vino ergo recreemur,
 Curasq; ne moremur:
 Quid quæso enim in dolore
 In lachrymisue fructi est,
 Cui fas futurum scire est?
 Incerta vita nostra est.
 Potus volo choræas
 Ductare, odoribusq;
 Largè fluens iocosus
 Saltare cum puellis.
 Per me licet volenti
 Mærere semper: At nos

*Læti merum bibamus,
Bacchumq; concinamus.*

IN MILANIONEM.

*Milanion ego sum, teneram quem ferre puellam,
Et medios inter cermitis ire canes.
Venor apros, ago cornipedes in retia ceruos,
At me Amor ipse suis implicuit laqueis.*

DE SPECTACVLIS D. MARCI.

*Exhibiturus erat diuus spectacula Marcus:
Et iam pompa suam cœperat ire viam.
Cum subito nimbis, tempestasq; atra coorta est,
Quæ vela, & pictos proluit hymbre deos.
Pace tua, custos Venetorum maxime, dicam,
Parua tui in cœlo est, si ratio vlla tui est.*

EPITHAPHIVM NICOLAI FIRLEI.

*HÆc te vrna exanimem servat, fortissime Firleu,
Ipsius Martis cuspide perdomitum.
At tua laus viuet nullis obnoxia fati,
Donec erunt hastæ, spicula, signa, tubæ.*

IN AMOREM DORMIENTEM.

*Dormis, mortales curis insomnibus angens,
 Dormis, heu, duræ proles Acidaliæ.
 Nec tibi fax ardet, neruôue impulsâ sonanti
 E manib. falli nescia, arundo volat.
 Alter sit securus: ego timeo, improbe, ne vel
 Sopitus videas somnia amara mihi.*

AD IBYCVM.

*Si cœnitare vis pœtas, & crebrò
 Potare apud te: pol, sapientis, Ibyce,
 Homines palati: pocula hæc lymphatica,
 Merumq; flumen amoueri fac procul.
 Seruis bibendum, sobriæq; Virgini:
 Nobis Falernum ardentiusq; Cæcubum
 Capacioribus iube adponi scyphis.
 Nam si bibendum est, optimum quodq; Ibyce,
 Vinum bibendum est: cætera esto sobrius.*

AD LVCINAM.

*IVno Lucina, aut si mauis Ilithyia,
 Quæ gravidis uterum soluere diua soles.
 Hæc tibi scita Acmon patula suspendit ab orno,
 Præsens*

*Præsens nitenti tu dea sis Crocali.
 Illa quidem lepores dum captat credulus Acmon,
 E Zephyri non est flamine facta parens.
 Sed tu, Diua, tamen non omnia nosse labores:
 Nam si infans non est hic meus, illa mea est.*

AD CORINNAM.

*Aureus hymber ego latitantem nolo puellam
 Fallere: nec sim bos, nec fluuiialis olor.
 Hæc ludicra Ioui sint curæ: ego bina Corinnæ
 Æra dabo, nec erit cur volitare velim.*

EPITHAPHIVM N. CRETICIVM.

*Hic te Creticou, mors, & tua fata manebant,
 Dum tu omnes terras, & dum maria omnia circū
 Perlustras, nullo defessus membra labore.
 Te rapidus Ganges, gelidiq; Borysthenis vnda,
 Te Tagus, & Rhenus, te ripa binominis Istri,
 Et septemgemini viderunt ostia Nili.
 Nunc concessisti magnum visurus Olympum,
 Æthereasq; domos: ubi dijs immixtus inanes
 Et curas & spes hominum, lamentaq; rides.*

AD FAVSTVM.

Mor-

*Morbus amor grauis est: ego quāuis non amo, Fauste
Sed quia amavi olim, nunc quoq; discrutior.*

IN CYPASSIM.

*Solam inuitaui, tu hircis comitata duobus
Venisti ad cœnam, fusca Cypassi, meam.
Quid vestem obtendis? cœcas quid comprimis alas,
Improba? sentit eos nasus adesse meus.*

IN IMAGINEM ANDR. DUDITII.

*QVis te Duditi, nouus hic expressit Apelles?
Quæ te tam solers est imitata manus?
Cui probitas non est, aut cui tua cognita virtus,
Ex facie mores æstimet ille tuos.*

AD PETRVM.

*QVi tribulos tantum agricolæ, lappasq; priori,
Et steriles herbas ferre solebat ager:
Hic tibi nunc Cererem plenis, Petre, fundit aristis,
Et tacite ignauos increpat agricolas.
Nam si rura vacent, & iners torpescat arator,
Neglectus fruges non dabit ullus ager.
At si perpetuo vomer tibi splendeat vsu,
S Vix*

Vix capient messes horrea lata tuas.

DE NEAERA.

*Acria cum dura fuerant mihi bella Neæm,
Nec pacem potui, fœderaué vlla pati.
Risit Amor, teneramq; iubet lachrymare puellam,
At mihi pugnaces obstupere manus.
Tum nostro victrix iniecit brachia collo,
Per noctes vinctum detinuitq; duas.
Nec mihi cessauit meritas infligere plagas,
At quales plagas cùm subit, emorior.*

AD TOMAM.

*QVòd potis in nostro, quòd sit mage carmine Toma,
Prædurum censes, illepidumq; vocas.
Et quid agas mecum? nobis quoque displicet ipsis,
Sed mage molliculum condere tu potis es.*

IN HEDERAM.

*O Hedem, obliqua vitem complexa choræa,
Pesundas teneri dona nocens Bromij.
Nec nos, sed perdis tete improba: tempora curet
Quisquam cingi hedem, deficiente mero.*

DE

DE LYCO.

Formosam Chionem, denos nisi solueret aureos,
 Infelix cum non posset habere Lycus.
 Hoc unum precib. multis contendit ab illa,
 Ut saltem in peluim meiceret ipsa suam.
 Quod cum impetrasset, remo salsa æquum verrens,
 Ius ede, nam cara est, inquit amice, caro.

AD FABVLLVM.

Tardè procedunt foricænia nostræ, Fabulle,
 Quid mirum? cænat sepe pœta domi.

AD PETRVM ROYZIVM.

Ultima te produxit Iberia doctæ Royzi,
 Erudijt Latium, Sarmatis ora fouet.
 Nec gens ulla adeò est à nobis disita, quò non
 Ingenij penetret fama secunda tui.
 Nè prior hoc alter voluisset nomine dici,
 Mundanum ciuem dicere te poterim.

EPITHAPHIVM ANDR. SELISLAVII.

Hunc Selislauio tumulum posuere sodales,

S ij

Defle-

*Defletusq; tulit dona suprema cinis.
Vobis crudeles homicidæ nemo sit olim,
Qui donet lachrymas, injiciatue solum.*

IN IMAGINEM SVAM.

*Talis enim, cum me lento torqueret amore
Decantata meis Lydia carminib.
Pictorem metui, cum vultum pingere veller,
Ne gemitus unà pingeret ille meos.*

AD NICOLAVM FIRLEV. M.

*REdditus es nobis tandem optatissime Firleu,
A populis rediens sospes Hypperboreis.
Tecum prisca fides, & amans dea candida veri,
Et pudor, & rediit non simulatus amor.
Felices agri, domino gaudete recepto,
Gaude vicini, tu quoq; ripa, Vepri.*

IN VICTORIAM NICOPHONTIS.

*T Auri profunda colla, humerosq; ferreos
Atlantis, & comam Herculis, & barbam hispida.
Leonis aspectum trucem Milesii
Gigantis, aspexit neq; ipse Iuppiter*

Interi-

*Interritus, cū victor euasit graui
Cestu in corona Nicophon Olympia.*

AD PHILIPPVM PADNEVIVM.

*CVM pax vigeret aurea,
Ensemq; Mars reconditum
Carpi sinebat improba
Æruginē, & pigro situ:
Et nos, Philippe, Theiam
Anacreontis ad lyram
Non inuenusta lusimus
Dictante Phæbo carmina.
Nunc victa tympanis fides,
Fremētibꝫ classicis
Obmutuit prorsus, neque
Vocem datura pristinam
Videtur vsq; , dum nouis
Auctus triumphis hostico
Augustus erigat solo
Victor trophæum nobile.
Hunc, insidens, ô roscidis
Aurora bigis, lucidum
Adferre festina diem.
Cū liber arcu Gnosio
Plectrum resumat aureum,*

S ij

Fugamq;

*Fugamq; Moschi concinat
Apollo Musarum decus.*

EPITAPHIVM N. CERASINI.

*H*Oc te marmor habet cultorem iuris, & æqui,
Postquam oculos clausit mors, Cerasine, tuos.
*I*ustitia, & pietas planxerunt pectori palmis,
Et posuere sacram te moriente comam.

IN IMAGINEM ANDR. PATRICII.

*U*T faciem hæc pictura tuam, Patrici, omiq; reddit.
Sic tu animum scriptis exprimis ipse tuis.
*S*ed pictura situ, longoque abolebitur ævo,
Æterna ingenii sunt monumenta tui.

IN DIVITEM SVPERBVM.

*M*ulta potest etiam præter spemvertere demon,
Euehit ille humiles, deprimit ille duces.
*E*t tuus hic in neruum erumpet deniq; fastus,
Aurea nunc quamvis flumina possideas.
*N*on humiles malas, non iuncos turbo, sed altas
Sternit bumi quercus, sternit bumi platanos.

CONFESSIO.

Tempus

Tempus adest, omnes sua cùm delicta fatentur,
 Et veniam superos supplice voce petunt.
 Nec mihi fas veterum ritus spreuisse parentum,
 Dicendum est, quicquid pectora cæca premunt.
 Non didici impuri peruersum dogma Gnathonis,
 Aiunt, aio : negant rursus, & ipse nego.
 Sed quæ cum vero mihi consentire videntur,
 Hæc demum affirmo : sin minus, vsq; nego.
 Non opib. quenquam, neq; fuluo metior auro,
 Sed quàm quisq; probus, tam mihi charus erit.
 Rem ratione mala nolim auctam, ferre superbos
 Non possum, & tantùm curo placere bonis.
 Talia dicentem deus audit, atq; ita fatur,
 Semper egebis : ita hæc culpa pianda tibi est.

IN NATALEM REGIVM.

Hic te, Auguste, dies materna excepit ab aluo,
 Et lucis fecit participem æthereæ.
 Ut cùm accessisset primæ vigor ille iuuentæ,
 Inuicta gereres regia sceptri manu.
 Et tibi seruiret, quicquid sicca aspicit Arctos
 Alhim inter, pignus atq; Mæotis aquas.
 Dii faciant, hæc lux redeat tibi prospera semper,
 Et venias clari serus in astrum poli.

AD NIC. RADIVILVM.

*L*ongum examen apum fugiens alucaria nota,
 Sub larib. posuit cerca castra tuis.
*T*eq; suo testem gaudent adbibere labori,
 Dum vacuis condunt mel, Radiuile, fauis.
*H*aud equidem ratio temerè insita creditur illis,
 Nam virtuti vbi honos sit, meritisq; vident.

AD EVNDEM.

*G*ræcia sopiti dum nectar in ore Periclis,
 Congestosq; refert ambitiosa fauos.
*E*fficat ut tectis nobiscum habitare sub iisdem
 Melliferas mirum non videatur apes.
*N*os hæc miramur: neq; enim hic sonipes hæc, faber hæc
 Visus habere alas, saxa hæc inire choros.

AD CANDIDVLVM.

*S*eu tu Misonij ad mensam conuiuia recumbis,
 Candidule, & digitis pocula plena tenes:
*S*eu satur expectas, dum vespertina reuertat
 Promissa adportans gaudia Demophila,
*S*alue: me æquales inter facunda bibentem
 Pieris immemorem non sinit esse tui.

IN CORONAM.

*M*arcuit ben, subito mea florens illa corona,
 Quam modò Parnassi vertice detuleram.
*M*arcuit, ingratum simul attigit inscia tempus:
 Nunc me, Phœbe, tui, Pieridumq; pudet.

EPITHAPHIVM STENELAI.

*I*Nter mille neces, & mille pericula Martis
 Versanti assidue fors fuit æqua tibi.
*H*anc tamen expertus, Stenelaë, es deniq; acerbam,
 Cùm nil, quàm fuerant arma timenda minus.
*A*t tibi si ponenda fuit per vulnera vita,
 Ante aquilas malles quàm cecidisse tuas.

AD IACOBVM GORSCIVM.

*H*uc etiam, campos quàm prospicit Ilsa fenices,
 Per rapidos amnes, Gorsci, perq; inuia saxa
*N*untia factorum peruenit fama tuorum.
*N*empe ut pro Cicerone micantia sumpseris arma,
 In mediumq; audax processeris æquor, ubi hostem,
 Ipso augente animos Cicerone fauenteq; coëptis,
 Luctu multiplici, Romanæq; arte palæstræ,
 Victor humi prostrasti, & palmam ritè tulisti:

T

Ille

Ille autem ingenti percussus corda dolore,
 Ne toties vultum victoris & ora videret,
 Tristis ad extremæ concessit flumina Vartæ.
 Taurus uti pugna inferior, cornuq; reuulso
 Excedit campo tacitus, cæcasq; ferarum
 Abdit se in latebras, victorem armenta sequuntur.
 Maeste animo, Gorsci, cælum tua gloria scandit,
 Quantus enim Alcides domito Busyride, quantus
 Tergemino custode Orci fumantis abacto
 Tantus tu Heluidio, simul & vigilante pœta
 Virib. ingenij victis, linguaq; deserta.

AD PHOLOEN.

AD vitam reuocata Venus Titane perempto
 Cum fuerit, mihi te sistere pollicita es.
 Nec nostras, Pholœe, fallas oculisima speres,
 Nam sine te magna sum miser in rutuba.

IN POSTHVMMVM.

Hoc pergræcari est, inquis, cum Postume, potas:
 Pertodescari est notius, & patrium.

AD EPISC. CRAC.

Nec

Nec tibi ego vsui eques, nec sum pedes, vnice præsul
 Quare insit nostro nullus in ore pudor.
 Non modo si vlla à te deposcam præmia, sed si
 Sperem etiam, merito non patiente meo.
 At formica memor venientis sedula brumæ
 Hinc æstiuam, atq; hinc congerit vsq; penum.
 Nimirum exemplum mortalib. vtile præbens,
 Ut dum ætas patitur, dumq; virent genua,
 Prouideant agræ sedemq;, cibumq; senectæ:
 Res est & misera, & turpis egere senem.
 Ignoscas igitur, si cum prope frigidus annus
 Instet, sim certo de Lare sollicitus.
 Nec me per pelagus nantem cum mercib. aureis
 Deprendent Euri, præcipientesq; Noti:
 Fortiter innixus stinæ patrio boue terram
 Versabo, & mæstris sedulus arua colam.
 Quod si læta Ceres cultos vestiuerit agros,
 Nec spes vota auidi luserit agricolæ:
 Non mihi displiceat Phæbæa resumere plectra,
 Carmenq; agricolis concinuisse dijs.
 At tibi si vlla mei sese memor offeret boni,
 Hac me contentum viuere sorte scies.

AD PETRVM ROYZIVM.

Quæ hæc est inuidia, ô Phæbo dilecte Royzi,

T ij

Ut,

Ut, cùm Socraticis sermonib. & sale multo
 Me respersisses primùm, spumantib. idem
 Mox pateris, plenòq; incautum immergeris auro:
 Aurea ut illa quidem tua dicta, omnesq; lepores
 Exciderint mi animo, neq; quicquam præter Iacho
 Plena domum attulerim, & somno nutantia membra.

AD SULPITIVM.

QVID persequi est necesse tot laudes tuas?
 Orator ipse es, & ministrum, sit nisi
 Scriba, aut pœta, Sulpiti, nullum foves.

AD DIODORVM.

Dormis, ô Diodore: atqui scyphus ipse vocat te,
 Euigila, vitam seminecemq; fuge.
 Ne mihi parcus ames dici, sedmersus Iaccho
 Ad genua vsq; merum non bene firma bibe.
 Longum instat tempus, cùm vino erit vsq; carendum,
 Tolle momis: variat cana senectâ comam.

AD IBYCVM.

HERI, (nisi illud somnium
 Credam fuisse) heri Ibyce

Inter

Inter bibendum dixeris :

Cris, Iane mellitus, volo

Cœnes apud me : assentior

Tibi, culinæq; interim

Indico, & ollis ferias.

Nunc, ô scelestè, nunc meas

Acerbus aures nuntius,

Ventremq; adeò ipsum perculit.

Frigere nimirum focum,

Cœnæq; nullam spem dari,

Conuiuii oblito patre.

Memorem, inquit, odi combibam,

Sermo vetustus : certè ego

Obliviosum odi magis.

AD MUSAS.

U Ester ego, ô vester, nemorosi Heliconis alumna,

Transfuga me assuetis sistere quæro choris.

Quem non conspicui spes ambitiosa galeri,

Maiorumûe fames ulla momordit opum.

Ut cuperem auelli nobis, ea præmia quærens,

Quæ stolidum vulgus sola sequenda putat.

Sed me Myscœi tulit arcta compede virtus,

Et longè nostris maior amor meritis.

Duxerim vt esse nefas, curis dum carpitur ille,

T iij

Otia

*Otia me intereà dulcia velle sequi.
Spero equidem fore, vt optatum tandem ille laborum
Finemq; inueniat, præmiâq; ampla ferat.
Me quoq, tum sacris abreptum condite lucis,
Vestri ante om, Deæ, viuere, amemq; mori.*

IN AMOREM.

*ME igni, me niuib, me si ipso fulmine maui
Obrue, me in scopulos, & vada cæca rape.
Nam cura asidua, & longo duratus amore
Non videor lædi posse neq; igne Iouis.*

EPITHAPHIVM TOMAE.

*HIC, Toma infelix, post vltima fata quiescis,
Cuius in augenda re labor omnis erat.
Quid tibi nunc misero congesta pecunia prodest?
Fures aurum, animam di rapuere tuam.*

IN CVLICEM.

*QVID mihi, parue culex, immiti saucio amore
Tristis ad ingratas occinis auriculas?
Ad Pholócén potius querulos conuerte susurros,
Atq; hæc oblita blandus in aure cane.*

Ianus

*Ianus te, ô Pholée, manet: at tu ferrea dormis,
 Et iuuenem lenta conficis usq; mora.
 Quòd si fortè tuo surrexerit excita cantu,
 Atq; in complexus venerit illa meos:
 Vergiliana, culex, tibi præmia scito parata,
 Ut nunquam in chartis emoriare meis.*

IN AVLV M.

*Tollis in astra meos versus, certareq; priscis
 Indicio videor vatibus, Aule, tuo.
 Tollis in astra dapes: & quo tibi nomine multum
 Debemus, vel non, Aule, vocatus ades.
 Candidus, Aule, iures: sed candidus hoc quoq; fare,
 Musa tibi sapiat, an mea cæna magis.*

IN IMAGINEM FRANC. MASLOVII.

*Exiguam, Francisce, tui suauissime partem
 Scita licet nobis ista tabella refert.
 Agnosco faciem, verosq; in imagine vultus,
 Doctrinam, & summum non video ingenium.*

AD ANDR. DVBITIVM.

Quod superos nunquam cœlestia templa colentes
Ausus

Ausus fuisset poscere.

Id nunc oblatum est vltro mihi sorte benigna,

Duditi amicorum optime.

Ut te tot spacia emensum terræq; , marisq;

Hoc vltimo orbis angulo

Conspicer : indomitus gelido quæ spirat ab axe

Raptor Pelasgæ virginis.

Sed velut inter aquas sitit, & poma esurit inter

Damnatus Orco Tantalus :

Sic neque ego possum, quamvis ita proximus adsis,

Tuo frui dulcissimo

Conuictu : nam me (magnis si æquare pusilla

Fas est) Ulyssem ut quempiam

Excipere proci venientem ex orbe remoto :

Qui, quantum in ipsis est quidem,

Euersam cupiunt rem nostram : ni vigilem, & ni

Utrumq; me arcu patrio

Defendam, vates Musis sacer, & mage paci

Assuetus : Interim tamen,

Ut parte ex aliqua, Duditi candide, & ipse

Tuos quoq; æmuler sales:

Qui nos cœnantes tecum, tecum esse negabas,

Sed quò vocati in posterum

Essemus solem: tua ut inquam, nupera pensè

Ænigmatis ænigmata:

Mitto tibi me ipsum: non quem nunc cura, laborq;

Noctes

*Noctes diesq; conficit.
 Sed quem tu aspexisti nuper nardoq; fluentem,
 Dulciq; amore saucium.
 Utrum horum maior? Utrumq; ais: hunc age, primum
 Evolve, dum alter aduolat.*

AD LECTOREM.

*S*iquid in hoc, lector, deprendes fortè libello
Naturam tituli non redolere sui:
Non hæc culpa mea est, qui nullo segnior adsum,
Ad cœnam si quis me sibi fortè vocet.
Sed magis accusandi ij sunt, qui sæpè vocari
Querentem medio præteriere foro.
Nam cœnare domi, & foricœnia scribere, tantum est,
Ac si ad aquæ cyathos, ebria verba sones.

AD LESBIAM.

*Q*uo pater affectu natos, dulcesq; propinquos
Prosequitur, sic tu, Lesbia, amata mihi es.
Nunc te odi rabido peius cane, peius & angue,
Sumq; adeò osurus, dum mihi vita manet.
Quod non tam leuitate mea est, ut tu improba reris,
Quàm vitij factum, perfidiaq; tua.
Nec me id more putes aliorum dicere amantum

*Qui, quo plus iurgant, hoc magis anxie amant.
 Dedolui tacitus, lacrymarumq; hymbre perbenni
 Effluxit sensim non rediturus amor.
 Res tibi habe ergo tuas, & abi, quò digna, valeq;
 Longum, immò æternum: vota ego soluo dys.*

EPITHAPHIVM MARONIDIS.

*U Ini perniciēs iacet hic annosa Maronis,
 Summa super cuius stat monumenta calix.
 Non illa aut natos, sub terna, inopemuræ maritum,
 Sed vacuum infelix flet super ossa scyphum.*

AD NAEVOLVM.

*Scribere me semper foricænia, Næuole, cogis,
 Inuitas nunquam: sic domicænia erunt.*

AD BVCANANVM.

*Soluiſti cum, & longo, Bucanane, labore
 Omnes qui vatum nomen habere student,
 Ne incassum certent Solymæi carmina regis
 Aptare ad Latiae fila canora lyræ:
 Nam quicumq; opus hoc aggressi aliquando fuerunt,
 Tanto interuallo, tu Bucanane, præis*

Omni-

*Omnibus, ut veniens ætas quoq, non videatur
Ereptum tuis hoc decus è manibus.*

AD TORQVATVM.

*T*un bilares inter solos, Torquate recumbes
Mæstus, & ipse tuum cor taciturnus edes?
*T*un fugies solus certamen dulce Lyæi?
Solut Apollinea non capiere lyra?
*F*allor? an ingrata succurrunt facta puellæ?
Et tibi non æquus pectora mordet Amor?
*N*oli dissimulare: Venus me non sine plagis
Perdocuit, ne sim vestro in amore rudis.
*N*ec deprendendi tantum (modo consule) morbi,
Sed curandi etiam credo me habere modum.
*O*ptandum, aut nunquã incipere, aut desistere nunquã.
Est mel, cum incipimus: fel, ubi desinimus.

DE PHILENIDE.

*P*etrarcham vates Nasica Philenide conum
Laudabat: Dantem malo, Philenis ait.

AD GALLAM.

*D*um regnat Bacchus, Baccho dum pulchra Dione,
V ij Atq,

Atq; vltro volucer se comitem addit Amor.
 Dum fidium cantus, & tibia personat aures,
 Tuq; videre oculis, Galla, venusta meis.
 Quam potes errorem hunc auge, neq; tetrica fertis
 Ornari, aut cytharæ tangere fila fuge.
 Cras, mihi crede, dies eadem iam non erit: & tu
 Longè alia: immò & heri non ea visa mihi es.

IN VILLAM D^e BROVITIAM.

Marmoreum superans limen, genium loci adom,
 O Hospes, domus hæc Firlæos iactat alumnos:
 Egregias quorum laudes, & fortia facta,
 Si taccant ciues, vltro ipse fatebitur hostis.

EPITHAPHIVM ERASMI CROCEVII.

Croceui, ne despheres, circumdatus atra
 Nocte licet clarum non tueare diem.
 Nam veluti somnus vigiles intercipit horas,
 Rursus & homi vigil somno abeunte redit:
 Sic vitam interitus manet, interitumq; vicissim
 Consequitur certo tempore vita noua.

AD HELIODORVM.

Helio-

*Heliodore, fides esset si incerta palati,
 Et falli sensus posse aliquando putem.
 Quæ tu vina vocas, latices ego dicere fontis
 Ausim, quem volucris pes patefecit equi,
 Olim summo Helicone: ita Musis ebrius a te
 Discedo semper, carminibusq; tumens.*

AD PETRVM ROYZIVM.

*Spica datur Cereri, pulchro datur una Lyæo,
 Florib. ornatur Chloris & ipsa suis.
 Hoc pacto neq; ego videor peccare, Royzi,
 Qui, quamuis vati, carmina dono tibi.*

AD NIC. FIRLEV M.

*Ad cœnam inuitas me, Firleu: deinde sopori
 Te das: hæc dubia est cœna procul dubio.*

IN VENEREM NATANTEM.

*Hic age dilectam, tibi, contemplare Cytheram,
 O Mars, dum puris nuda lauatur aquis.
 Aspice, ne horrescas: non virginis omi Mineræ,
 Cernis, toti quondam Tyresis acciderat.*

A D P E T R V M.

N Vgæ profectò sunt meræ,
 Meræq; Petre, fabulæ,
 Quæ de volucris fonte equi
 Vates vetusti garriunt.
 Vinum est, pœtas quod facit,
 Et blanda dicat carmina:
 Aquam bibentibus nihil
 Insigne Musa subiicit.
 Horum locuples, ô Petre
 Testis vel ipse sim tibi:
 Qui sobrius possum nihil,
 Nisi immerentem dentibus
 Cunctator vnguem rodere.
 Sed paulò vbi plus adbibì,
 Animusq; concaluit mero,
 Statim moueri sentio
 Præcordiis in intimis
 Innumera versuum agmina
 Erumpere gestientia.
 Quibus data est postquam via,
 Ruunt gregatim, more apum,
 Hyberna quas post frigora
 Amicta pruta floribus,
 Et veris inuitat Lepor.

AD STAN. FOGELVEDRIVM.

HOC vnum cures, quo pacto transigere æuum
 Ex animi voto, Stancesilæ, queas.
 Nam quod mortem atram, & supremos mortis honores
 Attinet, id curæ Pieris vnicè habet.
 Inuitis quæ te Parcis vel funere raptum
 Ex ipso, cæli per spacia ampla feret.

O R A C V L V M.

I Ane, sacerdotem Musarum te esse memento,
 Nec tibi præterea fas vllos quærere diuos.
 Quorum sacra colas: bifidi spem pone galeri,
 Nam Sophiæ addictus studiis, paruoq; beatus.
 Ut nec habebis opes, ita nec curabis habere.

EQVI GLINCONIS EPITAPHIVM.

HOC tibi ephippion, hæc s phalenas pulcherrime Glin-
 Et fræna infelix hæc tibi donat herus (con
 Fixa super tumulum: ne quando ignobilis hæres
 Tam præstantis equi gaudeat exuviis.

AD PETRVM MYSCOVIVM.

Non

Non solum in nudis scribam tua nomina chartis,
 Pectore sculpta meo sunt benefacta tua.
 Quæ mihi, Myscovi, nulla vnquam aboleuerit ætas,
 Siue fruar vita, siue fuisse ferar.

DE PHILÆNIDE.

Dira lues calicum morbo correpta Philenis
 Hac compellauit languida voce Iouem.
 Si fugio febrem, centum tibi sobria soles,
 Iuppiter, è fluuio prætereunte bibam.
 Vini omnino expers: ut verò peste leuata est,
 Illa ipsa imposuit perfida luce Ioui.
 Namq; manu cribrum tollens, per tenuia texta
 Innumeros soles callida vidit anus.

IN PONTEM VARSOVIEN.

Non ego ferre Scytham dominũ, possim tunc superbũ
 Thræca, nec immisis qui mare calcat equis.
 Vni se Augusto frænandum Vistula præbet,
 Qui populos æquo temperat imperio.

AD ALB. LASCVM.

Lasce, parum lautos non dedignate penates,
 Exiguumq;

Exiguumq; horti pauperioris olus:
 Cum vir magnanimus fortunâq; altior ipsâ,
 Consilio promptus, cumq; ferare manu,
 Virtutem in tenui re non spreuisse, vel vna hac
 Laude per omne æuum suspiciendus eris.

AD VECTIVM.

Quis te inuitauit, Vecti? venio Umbra Philippi.
 Recte est: Umbrae igitur pro dape nidor erat.

EPITHAPHIVM NAVTAE.

Nautæ sum tumulus: tu lintea tende: secabant
 Me pereunte aliæ dorso marina rates.

AD LABERIVM.

Nil nisi quod verū est, Laberi, loquor: omnia Calchas
 Mentitur: nobis non datur ulla fides.
 Calchanti datur: error hic est, annē ira deorum,
 Dictu non facile est: sed tamen ira deū est.
 Sic, cum offendisset Phœbum Priameia virgo,
 Vera loquens nunquam credita vera loqui est.
 Et mihi, quod Musas asininis aurib. amens
 Exposui, iratos suspicor esse deos.

AD LVCAM GORNICIVM.

Gornicio veniente meo, lyra pollice nullo

*Ita dedit dulces exhilarata sonos.
Riserunt Charites, doctæ cecinere sorores,
Quin & ver redijt, canaq; fugit hyems.*

E P I T H A P H I V M N I C E T A E .

*Quid me fluctuago sepelitis littore nautam,
A pelago longè qui remouendus eram?
Horresco fremitum ponti, mea fata: sed & sic
Grates, Nicetam qui misereris, habe.*

A D A N D R . T R I C E S I V M .

*AUrea, Tricesi tua carmina diuitiores
Auro pensabunt, muneribusq; datis.
Nos, quibus arcta domi res est, & curta supellex,
Pro tereti versu carmina culta damus.
Inferiori tuis equidem: neq; enim anser olori,
Aut par lusciniæ garrula hyrundo canit.*

G R I P H V S .

*Fœmina naturæ est, gremio sua pignora seruat:
Quæ quanquã sint muta, tamen trans æquora vocẽ,
Transq; omnes terras mittunt, sed percipiendam
His tantùm, quos ipsa sinunt: nil proximus audit.*

G R I P H V S .

Mortalis non est, immortalis quoq; non est,

Sed

*Sed mixta quadam natura præditus: Ut nec
Dici hominum possit, nec vitam viuere diuim.
Nascitur asidue, atq; alternis occidit: idem
Nulli unquam visus, notus tamen omnib. extat.*

GRIPHVS.

*Quicquid alit tellus, quicquid vastum educat æquor
Nil nec homo ipse, auctu simili crescit ùc, perit ùc:
Nascitur immani cum corpore, deinde vigore
In summo exiles mirè tenuatur in artus.
In senio erigitur rursus, corpusq; propagat.*

GRIPHVS.

*Domi latentem dum paramus hospitem
Protraxe in oras ætheris, quis crederet?
Domus repente fugit, hospes captus est.*

GRIPHVS.

*ET hanc mihi, Aule, frange, si potes, nucem:
Docemus omnes, nemo nouit, quod docet.*

EPITHAPH. PHIL. PADNEVII.

*EGregia in patriam merita, spectataq; Virtus
Padneui, ad summum te decus extulerant,
Ausa nec infelix oculos attollere contrà est,
Splendore ictu tui nominis, inuidia.*

A L I V D.

*Padneui, vrna tuo satis hæc pro corpore magna est,
Virtus Mausolæa supra est, omnesq; Colossos.*

A D V R B I C V M.

*U Rbice, viue tibi, tibi ducunt stamina Parca,
Absumptaq; super non potes esse colo.
Qui matutinus locupletum limina visit,
Consultaturos qui comitatur heros.
Qui sibi nil impertit, & hæredi omnia seruat,
Ille aliis viuit, tu Urbice viue tibi.*

I N A Q V I L A M.

*Augurii mater, volucrum regina vagarum,
Corde enata tuo quid spondent lilia? spondent
Sarmatiam Henrico florentem rege futuram.*

Ad Henr. Valesium Regem Cracouiam venientem.

*U Rbs effusa omnis dum te, rex magne, salutat,
Dum plebs, dum patres, dum tibi plaudit eques,
Spectaculo delectatus per inane volantes
Igneus auricomos Sol inhibebat equos:
Nox non passa moram puro se effudit Olympo.
Ut te mille oculis ipsa quoq; aspiceret.*

A D

AD PETRVM COSTECAM.

DVM sinis affari, nec adhuc mihi Episcopus audis,
 Descende in versus, Petre diserte meos.

Non accepturus, potius famam ipse daturus:

Ebria amore sui nostræ Thaleia licet

Magnifice sese iactet, numeroq; deorum

Posse putet meritos inseruisse viros.

An, quod Praxiteles Iouis extuderit simulacrum,

Clarior idcirco Iuppiter astrum colit?

Ac non, quod vultus imitari sit Iouis ausus

Praxiteles, potius clarus in orbe viget?

AD IO. FIRLEVVM.

HO Sego versiculos feci, sed sub Ioue, Firleu,

Si frigent, non plus ipse pœta calet.

AD ATTALVM.

SI cerui ætatem, cornicistæ, Attale, viuis,

Nil peccas, auro dum sine fine studes.

Sin homo natura es, cui contigit arctius ævum,

Oestro immensarum ne stimuleris opum.

Ne medios inter succumbas forte labores,

Inq; tuis alii luxurient opibus.

AD CROCALIM.

*D*ulces sunt ficus, pyri dulcia, dulcia poma,
 Mel dulce, dulce est saccharum.
*S*uavis odoratu ros est maris, & rosa suavis,
 Suavisq; opobalsami halitus.
*N*ec pyri, nec ficus, nec sunt tam dulcia poma,
 Nec saccharum, aut mellis liquor,
*N*ec rosa odoratu est tam suavis, rosæ marinus,
 Frangens hæc anima opobalsami:
*Q*uam tua dulcia sunt, Crocali, rosæ ista labella,
 Quam suaue suauium est tuum.

AD NIC. GELASINVM.

*V*nus pro sociis, Gelasine, videris amare
 Omnibus, & nostris omnium obire vices.
*S*ingula namq; aliis nascuntur pignora, te uxor
 Exhilarat geminis: bis, Gelasine, vir es.

EPITH. I. GREBSII.

*G*racum te, an dicam, Grebsi facunde, Latinum,
 Ambigo: sermo ita erat notus uterq; tibi.
*A*t tu Sarmata eris, sed cuius ob os sua Grui
 Omnia obuertebant, Ausoniiq; sua.

IN LINVM.

NON quòd sis meritis, frustra vanissime turges,
 Fortuna excelsò te locat in folio :
 Sed quòd mortales monitos cupit, omnia se vnā
 Posse : etiam vt numero tu, Line, sis aliquo.

IN HOMERVM.

*A*tra prius cœlum extinguet, prius, ordine rerum
 Inuerso, noctem Sol illustrabit opacā,
 Et prius immensi dulcescent æquora ponti,
 Mortuāq; è tumulis in dias luminis oras
 Corpora prorepent rursum, quā nomen Homeri,
 Partaq; diuinis moriatur gloria scriptis.

IN LAERTEM.

*S*Axa domat tempus, neque ferro parcere nouit.
 Sed tacita labens omnia falce metit.
*L*ærtæ hoc veluti fanum, quod, littore summo
 Hybernīs positum fluctib. atteritur.
*H*erōis nomen semper viret : aurea namq;
 Munera Musarum nulla senectū terit.

AD IOVEM PRO BOVE.

*I*Pse tuam supplex astans bos mugit ad arum,
 Præsentemq; horret, Iuppiter alte, necem.

*Subduc agricolam cædi, ô Saturnie, nam, cùm
Europam ferres, tu quoq, taurus eras.*

AD ADRIANVM.

*Quid conducta sit, Adriane, cœna
In libris veterum rogas subinde:
Hoc ut percipias, & assequare,
Cuius cœnare volo, Adriane, apud te.*

IN LAGENAM.

*Potorum in rixa fracta es, piscea lagena,
Fluxitq; excussus ventre tuo Bromius.
Nam saxum, veluti fulmen, te desuper icit,
Non Iouis è manibus, sed Iouii adueniens.
Te percussa ingens risus, dicteriaq; orta,
Et iuvenes casu prosiluisse nouo.
Haud te flere libet: siquidem fors matris lacchi
Hæc eadem Semeles, hæc eademq; tua est.*

DE LYCOPHRONE MEDICO.

*I Liados medicus legeret cùm forte Lycophron
Principium, & scriptum sic reperisset ibi.
Multas insignes animas demisit ad Orcum:
Hui, etiam ne, inquit, mittere ad Orcum animas
Laus est: atqui ego sum is, videar qui æquādus Achilli:
Nam quot ego eximias ad Styga misi animas?*

Stan.

STAN. HOSII CARDINALIS MANIBVS.

*SI fas cuiquam esset vitare Acherusia templa
 Et Stygio nunquam velificare lacu:
 Paucos inter, Hosi, qui sint hoc munere digni,
 Ipse vel inprimis annumerandus eras.
 Cuius quando parem pietas habiturū fidesq; est,
 Tutandeq; ardens religionis Amor?
 Occidit exemplar morum, & virtutis imago
 Diuini interijt fons sacer eloquij.
 Scripta perhennabunt: ope quorum tu quoq; magne
 Omnia victurus secla videris Hosi.*

SENTENTIA EPICVRI.

*QVod est beatum sempiternumq; id neq;
 Sibi, neq; alteri exhibet negotium.*

DE HERMOGENE.

*BUBO mortiferum carmen canit: ast ubi cœpit
 Cantare Hermogenes, bubo agit ipse animam.*

EPITHAPH. PYNTHAGORAE.

Salve ô Pynthagora: sed tu delatus ad Orcum

X v

Ne

*N*e maris accusēs æquora, sed Boream.
*N*amq; is te domuit: pelagi autem mitior unda
 Telluri & bustis restituit patrijs.

IN COLUMNAM.

*N*on Niobe amissis hîc adsto saxea natis:
 Quamquam amissa etiam pignora testor ego.
*N*atis me statuit monumentum flebile raptis
 Vates mœrenti corde Cochanoius.
*C*ui, quòd sum sensus expers, omnisq; doloris
 Nescia fortuna est inuidiosa mea.

IN EANDEM.

*O*Mnia producit tellus, rursumq; recondit
 Illa parens rerum est, illa & commune sepulchrum.
 Arcus, Pyramidesq; ruunt, magniq; colossi
 Et monumenta suis succedunt victa sepulchris.
 Quosq; dijs nunc fama hominum immortalib. æquat,
 Ignorabuntur paullò pòst: luxq; hodiernum
 Cras oriturum diem premet, inuoluetq; tenebris.

IN CAESAREM.

*I*am regale potens gestat diadema Bathorretis ;

Tu

*Tu magne Cæsar (da veniam) cessator es.
Unus homo tantum cunctando restituit rem
Mora cæteris ferè omnibus damno fuit.*

AD AN'DR. PATRITIVM.

*Coenabo, Patrici diserte, apud te,
Sed cœnam volo non Catullianam,
Cuius lex datur hæc ibi Fabullo,
Ut secum adferat id, quod est lubenter.
At tu scito me asymbolum venire,
Atq, ex parte mea ad tuam culinam
Unas ferre modo esuritiones.*

F I N I S.

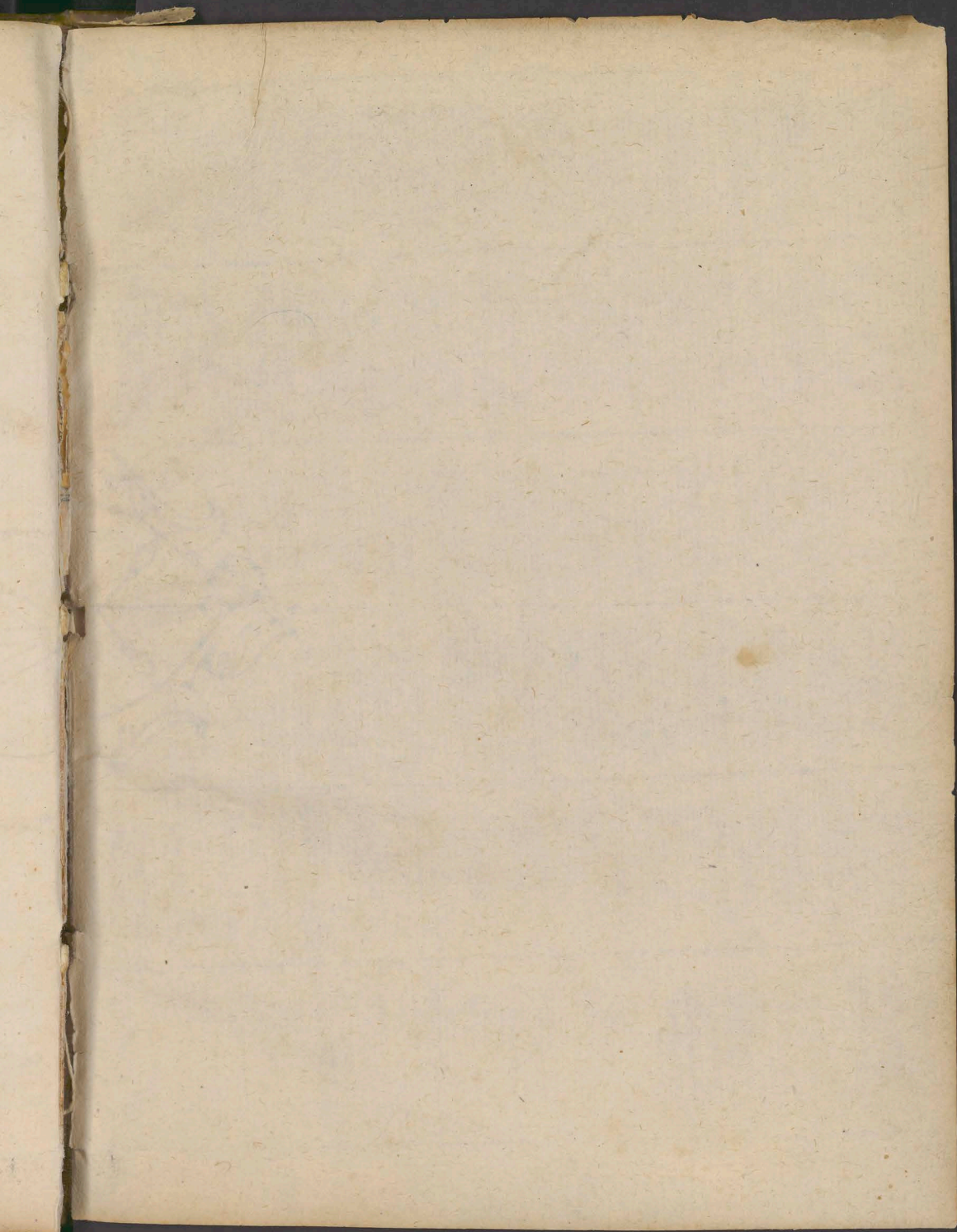
Te magne Cesar (de terminis) coessor es.
 Quis hominum caritudo vestitus rem
 Non ceteris fore omnibus damno fuit.

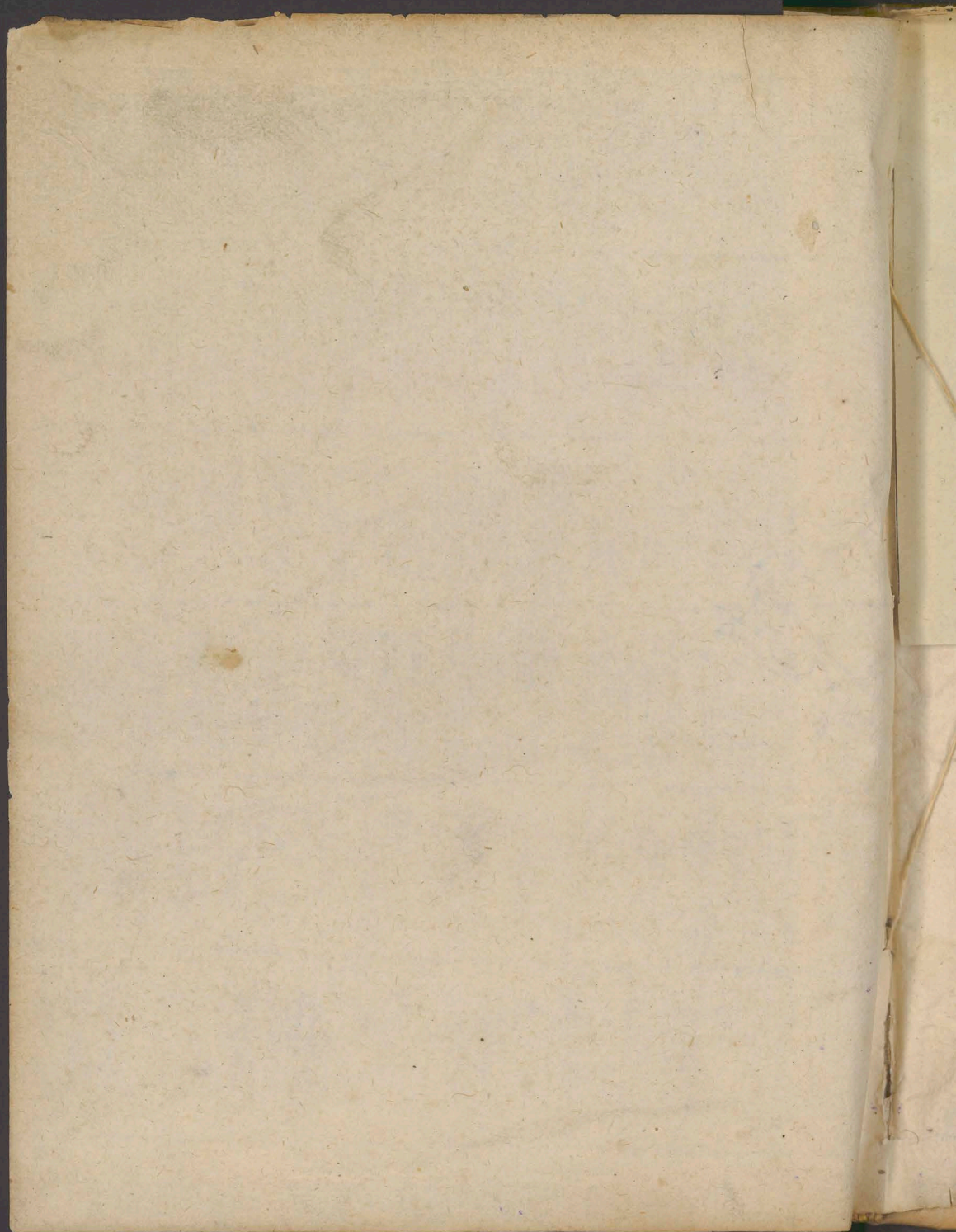
AD ANDR. PATRIVM.

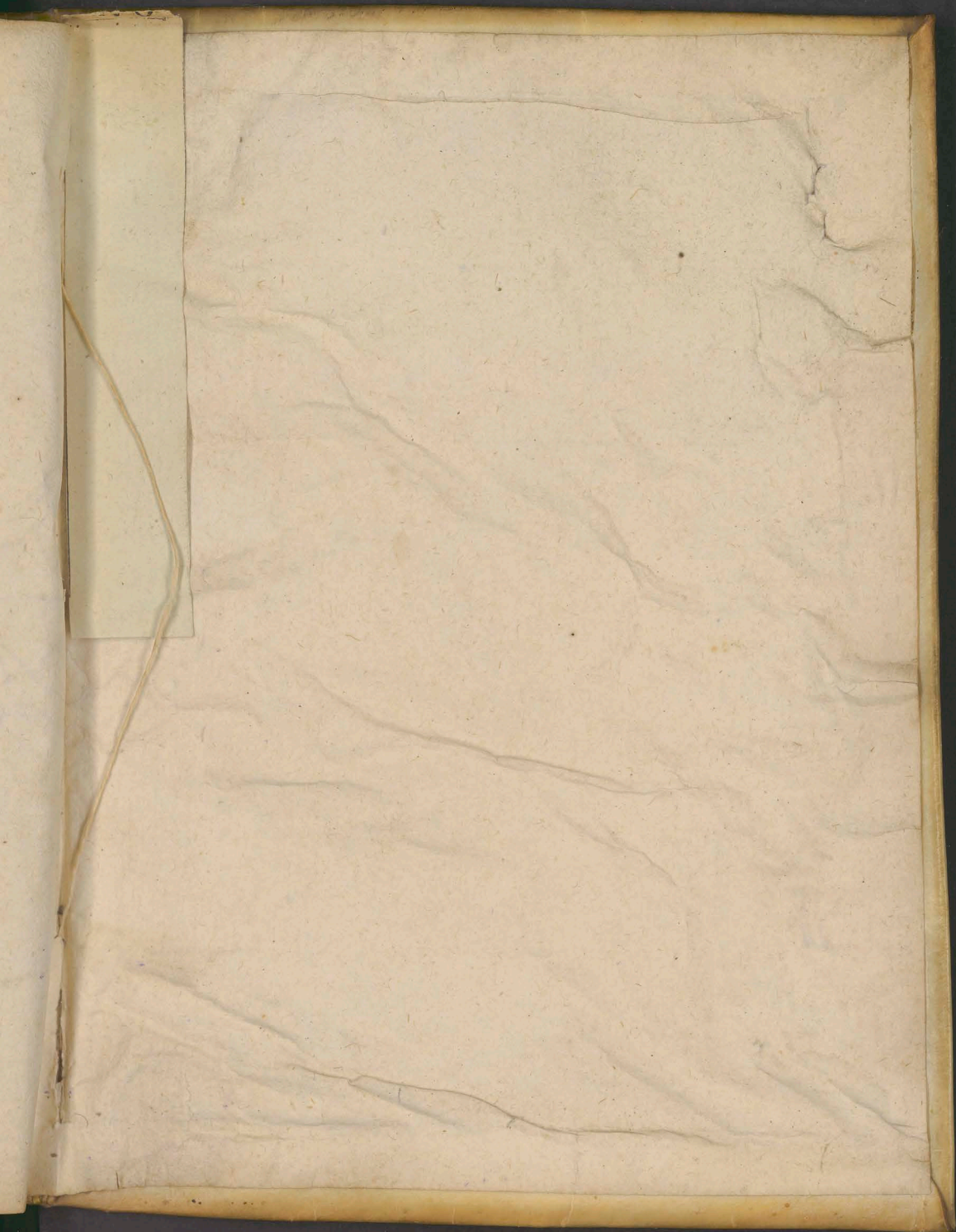
Cornabo, Patrici d'ferre apud te,
 Sed vnam volo non Castellum,
 Cum lex daret per ibi Fabulo,
 Ut scum adferat id, quod est labent.
 At tu me a symbolum venire,
 Ad ex parte mea ad tuam culam
 Pina fere modo churioner.

FINIS

Stockmanus

Ellegia

♦ ♦